

עיר וקדיש מזו שמיא נחית

ט"ל תשבת מפי זרעו

ספר
זהר לתשעה באב

מאמרי הזוהר לתשעה באב

בזוהר דא יפקון מן גלותא ברחמי

והמשכילים יזהרו כלזוהר הרקיע

חוברת מספר 145

אב תשע"ד - עיה"ק בית שמש תוכב"א

ספר זוהר לתשעה באב

חלק א'

בו לקטנו מאמרי הזוהר השייכים לתשעה באב בארמית ולשון
הקודש.

לקוט גדול ונפלא מהזוהר הקדוש, ומאדרא זוטא קדישא, וזוהר
חדש, מאמרים חוצבי להבות אש מדברי הזוהר הקדוש.

והוספנו מאמרים: מדרש איכה - מדרש רות - ספר הבהיר -
פתבי האריז"ל: שער הפונות - ספר הפליאה - ספר הקנה
- הרקאנטי - עם פותרות, תמצית הענין לכל קטע וקטע.
וכן צויין בו סימני פסוק, ועוד, ובזכות שנקיים דברי התנא
האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע, בני שנו מדותי (גיטין ס"ז),
נזכה ל"ובא לציון גואל" בב"א.

יצא לאור חודש אב תשע"ג על ידי "מפעל הזוהר העולמי"

סניף בת ים רחוב בר יהודה 50 בת ים יצ"ו ארץ ישראל

טל: 052-7651911



מפעל
הזוֹפָר
העזרמי



רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

מחפשים תורמים להדפיס מאות אלפים עד 15
מיליון של תיקוני זוהר "תיקון מג"
לחלקם ל-15 מיליון יהודים בחינם.
התורמים משלמים ישר לדפוס!
ובתוך כמה ימים מקבלים הסחורה בע"ה.

האם יש מחשב
שיוכל לחשבן את
הזכות הגדולה
שיכולים לזכות בכסף
קטן?



לפרטים: 052-7651911

תוכן העניינים

הקדמה..... א

חטא אדם הראשון היה על שלא בחר להתעסק בעץ החיים..... א

גגם כל הדורות עד אברהם אבינו שלא למדו תורת הקבלה, להכיר בוראם..... א

חורבן בית המקדש והמניעה לבנותה על שלא לומדים חכמה זו..... ב

לו עמי שומע לי, היו לומדים עם תינוק בן תשע שנים, ספר הזהר ותיקונים..... ב

אין מי שיעזור למשה להוציא השכינה מגלותה..... ב

אין מי שיעזור לז"א להוציא שכינתו מן הגלות..... ב

מי שלא למד סוד, טוב לו שלא נברא, ויתגלגל עוד פעם..... ג

תורתו שלא לשמה..... ג

ככלבים הצועקים הב הב..... ג

ספק פיקוח נפש..... ג

עת צרה היא ליעקב!!!!..... ד

ירידת הדורות מפני חוסר לימוד הזוהר הקדוש..... ד

מעכב הגאולה..... ד

מי שלא לומד זוהר הקדוש מחריב את העולם..... ד

טוב שלא נברא בעולם ולא ילמד לא תורה שבכתב ולא תורה שבעל פה..... ה

קרוב לימות המשיח, אפילו תינוקות שבעולם ידעו סודות החכמה..... ה

לפני ביאת המשיח יהיה צירוף גדול..... ו

מעשה שהיה עם כ"ק מרן בעל הסולם נשמת האריז"ל לפני השואה..... ו

זעקה גדולה ומרה מהגה"צ גאב"ד האלמין שליט"א..... ז

גזירת הגיוס - כי לא אמרו ללמוד זוהר..... ז

אזהרה חמורה!..... ז

הסכמת רבי מנחם מענכין על איפה שלימה..... ח

מעמיד עליהם מלך קשה כהמן..... ח

אזהרה אחרונה מהעולם העליון לפני השואה - תשע"ג - תשע"ה..... ח

לימוד הזוהר מקדש כמו הקרבנות..... ט

ללא צער חבלי משיח..... ט

להבין את הנגלה על ידי הנסתר..... ט

אין לו לה' קורת רוח בעולם רק כשעוסקים בו..... ט

מיד נגאלים..... י

לא לתת מנוחה לה' עד שיגאלנו..... י

י קימו וקבלו היהודים להחזיק בלמוד הקדוש הזה.....

י ללמוד זוהר ותיקונים וחסידות.....

בדור הזה שהמינות גובר צריכין ללמד עם תינוק בן תשעה שנים ספר הזהר והתקונים.....

יא נערים קטנים ילמדו מסוד השם.....

יא כל אחינו בית ישראל יקבעו למוד בספר הזהר הקדוש יחד עשיר ואביון קטן וגדול שם הוא.....

יא כל ישראל מחיבים ללמד בספר התורה של רשב"י, אחד גאון, אחד רב גדול, אחד חכם, אחד המון, אחד קטן שהגיע לחנוך.....

יא מקטנים עד גדולים חיבים ללמד זהר הקדוש.....

יא הלואי לא היו מקלין גדולי הדור בלמוד החכמה הקדושה - והלואי היו מלמדין דרך לתלמידיהם לעסק בחכמה הלזו.....

יא מי יתן שיתחילו ללמד עם הצאן קדושים כשהם עדין בני 9-10 שנים, ספר הזהר הקדוש, ויהיה בודאי הגאלה בקרוב בלי שום חבלי משיח.....

יא בזכותך הגעת!.....

פרק א'.....

פרק ב'.....

פרק ג.....

שער הכוונות - ענין בין המצרים.....

מנהג טוב וכשר הוא מאד לכל בעל נפש לשבת באבלות אחר חצי היום בכל אלו הימים.....

כב גם צריך ליזהר להמנע מלאכול פרי חדש ומללבוש לבוש חדש.....

כב כוונות המיוחדות לימי בין המצרים.....

פרק ד'.....

ענין ט' באב.....

כג נחמה בזמן מנחה.....

כג ספר הפליאה - (ד"ה ויאמר אל האשה אף כי אמר אלהים).....

כג ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך.....

כג עמו אנכי בצרה.....

כד רחל מבכה על בניה.....

פרק ה'.....

כה ספר הקנה.....

כה מוסר גדול משילוח הקן להתאבל על גלות השכינה.....

כה שלח למעלה תשלח למטה.....

ואחרי השלוח הולכת האם ומיללת ואומרת אוי שהחרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי
 והגליתי את בני לבין אומות העולם. כה
 אוי לעוסקים בקיבוץ הון רב טמא ומטמא כי לא בטהרה. כו
 האם צועקת ואומרת, אני בצער וגם הם בצער, עמו אנכי בצרה. כז
 אנו תמהים באורך הגלות, לומדי התלמוד הנושאים ונותנים בקולות וברקים ומדקדקים
 דקדוק אחר דקדוק ומתחדשים חדושים - רק לומדים לתועלת גופם ולא לתועלת
 נפשם, ולומדין ויודעים ואינם מקיימין רק כוונתם להתגדל בהמון אני הגדול
 בתורה. כח

פרק ו'

הרקאנאטי - אבלות על השכינה

סוד רחל בענין רחל מבכה על בניה. כט
 על אלה אני בוכיה. כט
 שאותו החטא גרם להם לבכות כמה בכיות. ל
 בכל צרתם לוא צר. ל
 עשה למען שמך. לא
 למענכם שולחתי בבלה. לא
 ערו ערו עד היסוד בה, רוצה לומר צדיק יסוד עולם. לא
 ובעת הברכה נאמר כי אתה תברך צדיק. לא
 ונקראה ירושלים עיר האמת. לא
 ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו. לב

פרק ז'

מדרש הנעלם על איכה. לג
 האלפ"א ביתא ששלח רבון העולם להספד של חרבן ביתו. לג
 לנו ראוי לבכות, לנו ראוי לספד. לד
 נבכה תמיד ולא נשכח מרירות הבכי מעמנו. לה
 כי יום מהומה ומבוסה ומבוכה. לה
 לנו ראוי לבכות, לנו ראוי לספד, לנו ראוי לפתח איכה. איכה ישבה בדד. לו
 ואיבה אשית. לו
 ויגרש את - זה כסא המלך. לח
 ויקח ה' אלהים את האדם ויניחהו בגן עדן. לט
 ותרא האשה. מ
 ירד הקדוש ברוך הוא לראות, ויתחבא האדם ואשתו. מא
 קדם שחטאו היתה השכינה עטרה על ראשיהם, להיות בשבילם שורה על העולם. מא
 קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים. מא

- מב משה הרועה הנאמן, איפה הבנים?
- מב כל המלאכים העליונים בכו עמהם למעלה
- מג איפה הם בני?
- מג בטלו מהם ברית הקדש ועבדו לעבודה זרה
- מג רחל הרימה קול בכיה במרירות של תמרורים. אמר לה הקדוש ברוך הוא: רחל, מה את מבכה?
- מד קול ברמה נשמע
- מה התעוררו אליה ששים רבוא מחנות עליונים, וכלם העירו אליה בכיה
- מה מנעי קולך
- מז אנו יש לנו לבכות ולספד בנהי ובמרירות
- מז ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו שאג ישאג על נוהו.
- מט על משכבי בלילות
- נב האם נאה לך לזכר חטאים, ולא תזכר זכיות?!
- נב כה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה, כי יש תקוה לאחריתך.
- נג וזכור את בוראך בימי בחורותיך עד אשר לא יבואו ימי הרעה
- נה אור שברא הקדוש ברוך הוא במעשה בראשית
- נו קול השכינה, שצווחת בכל יום שובו בנים שובבים, ואין מי שישגיח עליה
- נו איך נשיר את שיר ה' על אדמת נכר?
- נז עשרים ואחד יום. כך משבעה עשר תמוז עד תשעה באב
- נח והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה
- נט עשרה הרוגי מלכות
- סא אנו על אחת כמה וכמה נאה לנו לבכות על הכל
- סא אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם
- סב שאלו נמצאה שם אמנו, היתה מכניסה אותנו לפנים משורת הדין
- סב ברוך יהו"ה לעולם אמן ואמן. ימלוך יהו"ה לעולם אמן ואמן
- סג פרק ח'**
- סג "היו צריה לראש" (איכה א') אלו הערב רב
- סג באותה עת, שהערב רב ישלטו על ישראל, יהיה כאילו עבדין שולטים בהקדוש ברוך הוא, חס וחלילה
- סג הערב רב שאור שבעסה שמעכבים הגאולה יותר מן אומות העולם
- סג הערב רב אוהבי בצע ועזי פנים ככלבים ועושים הכל לטובת עצמם
- סד "היו צריה לראש" - אלו הערב רב
- סד חמישה מיני ערב רב הם
- סה הערב רב קופצים להורות למרות שלא הוסמכו לכך

סה	כל הצרות והגלות על ידי הערב רב
סה	חמישה מיני ערב רב הם - הסבר נוסף
סה	גמר הברור - להפריד הטוב מן הרע
סה	נוכל להנצל מממשלת הערב רב רק על ידי עזות נגד עזותם
סה	עתה רוב הדור מהערב רב
סו	על אף הדברים הטובים שבערב רב חייבים למאוס בהם
סו	הרבנים יהיו כ"י"אק מאק" - שומשומין, ועל ידם תהא האמת נאבדת והצרות באות
סו	בשביל הבחירה החופשית - יש מנגד לכל צדיק אדם המחטיא את הרבים
סז	הרבי מקאמרנא מגלה סימני הערב רב - אדם בתואר בהמה גסה הנגדלת ביער ...
סז	הצדיק מתגלה לדור כפי צדקת הדור
סח	אוי! איך יוכלו לעמוד אנשים מועטים נגד האפיקורסות המתפשטת בעולם?
סח	האומר "אני ואפסי עוד" לבסוף נשבר
סח	פרק ט'
סח	המלך הזקן והכסיל גמר בדעתו לפתות המנהיגים לפרסם מינות בעולם, כדי שלא יצטרך לעבוד על כל אחד ואחד
סח	בדור לפני בוא המשיח תרד אש מן השמים לנביאי הבעל והנסיונות יהיו קשים ומרים
סט	בכח התורה יהיה אפשר להחזיק מעמד מול פורקי העול, שלצדם תרד אש מן השמים, וזהו הברור האחרון
סט	יחידים יהיו מנהיגי האמת והאחרים יטעו את העם
ע	המנהיגים ישימו רק את כבודם לנגד עיניהם ובכל זאת העם ימשך אחריהם
ע	פרק י'
ע	שנה שמלך המשיח נגלה בו, כל מלכי האומות העולם מתגרות זה בזה
עא	אוי למי שיזדמן באותו זמן, ואשרי חלקו של מי שיזדמן באותו זמן.
עב	שני שליש מהעולם יחרב בגאולה
עב	לפני ביאת המשיח יהיה צירוף גדול
עג	פרק י"א
עג	כשיבא המשיח עם קיבוץ גליות לארץ ישראל, באותו יום ימצא בארץ ישראל שבעת אלפים מבני ישראל
עג	וכי אין אנו בני ישראל כמותם, מאין זכו הם להיות רוחניים בגוף ונפש מה שאין כן אנו ולמה נגרע?
עג	מלך המשיח אומר להם:
עג	משיח יחלק אותם לכל צדיק וצדיק חלקו

פרק יב עד

מעין ג - נהר כג: בסוד תחיית המתים בארץ ישראל: עד

פרק יג עד

והשארתי בישראל שבעת אלפים. עד

סוד הדברים. עה

כי בר"ע הוא אותיות ער"ב. עה

בלעם היה בליע"ל במספר שוה, ושני בניו בניו בנ"י בליע"ל בגימ' ר"ד כי שחת עמך. עו

סוד האלף השביעי. עו

סוד השתחויה. עו

אם לא אזכרכ"י במספר שוה שהם דין לשוכחי ירושלים ורחמים גמורים לזוכריה

ודורשיה. עז



הקדמה

יהודי ובן ישיבה יקר

עכשיו בשלוש השבועות שאנו בוכים על חורבן שני בתי מקדשות, צריכים לדעת א. למה נחרב בית המקדש? ב. אמרו רז"ל (ירושלמי יומא א, א) כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו, כאלו נחרב בימיו, ואם אנו לא עושים מה שצריך, יש לנו חלק בזה שלא נבנה בית המקדש בימינו, ואם כן עלינו לחקור מה צריך לעשות כדי שיבנה בית מקדשנו.

הקבלה וזוהר הקדוש גרם חורבן שני המקדשות עד שישונו בני ישראל בתשובה ללמוד זוהר הקדוש.

פגם כל הדורות עד אברהם אבינו שלא למדו תורת הקבלה, להכיר בוראם

זוהר לשון המרח"ו ז"ע: "הנה נתבאר במקום אחר [במאמר] הזה כי עון אדם הראשון בעץ הדעת טוב ורע הוא, שלא בחר להתעסק בעץ החיים שהיא חכמת הקבלה. ומשם בא פגם היסוד, ועל ידי זה צמחו דור המבול ודור הפלגה וסדום. ואחר כך באו קין והבל ובחרו להתעסק בעבודת האדמה ולא להכיר את הבורא. ואז קם דור אנוש שהחלו לעבוד את הכוכבים והמזלות עד ששכחו את השם יתברך ונשכח שמו מן הארץ. זרעו של קין בחרו להתעסק בעבודת האדמה, פיתוחה ובנינה, ושכחו את השם יתברך ורדפו אחר המותרות, ותשחת הארץ, וזה גרם שנמחקו מן העולם במבול הגדול בשנת תרנ"ו, אז קם נח ובנה את התיבה, אבל לא הוכיח את דורו ולא התפלל בעבורם. אחר כך קמו

הוא אדם הראשון היה על שלא בחר להתעסק בעץ החיים
(דהיינו חכמת הנסתר והזוהר הקדוש)

בזוהר הקדוש (בראשית כ"ו-כ"ז) ורבי חיים ויטאל זצ"ל (בהקדמה לשער ההקדמות על פי הזוהר בפרשת בראשית), ורבי נתן מברסלב מביאו (בהלכות נטילת ידים והלכות ערלה): הנחש פיתה את האדם בגאווה שעל ידי עץ הדעת הוא יכול להיות כאלקים, ולהתחרות עמו כביכול, ולשלוט על כל העולם. אדם הראשון לקח מעץ הדעת, שורש כל החכמות החיצוניות, ולא בחר להתעסק בעץ החיים התורה הקדושה, חכמת הקבלה, ולהשיג דרכה את השם יתברך, והוא שורש כל החטאים מאז ועד היום שהאמין ללשון הרע של הנחש הארור, ולא רצה ללמוד זוהר הקדוש, ומאז ועד הלאה כל העולם מעורב מטוב ורע, ומשם יצאו הערב רב שגרמו להחטיא את בני ישראל. ובאריכות ביאר מוריני האלקי רבי חיים ויטאל זצ"ל (בהקדמה לשער ההקדמות על פי הזוהר בפרשת בראשית) שחטא אדם הראשון הוא שלא בחר ללמוד זוהר הקדוש, ובגלל שנמנעו מללמוד חכמת

חסידות של מן הבעל שם טוב, והיו מבטלים כל גזרות רעות... ולו עמי שזומע לי, בדור הרע הזה שהמינות גובר, היו לומדים עם תינוק בן תשע שנים, ספר הזהר ותיקונים ולהגות בה, והיה יראתו קודמת לתקמתו ויתקלים.

אין מי שיעזור לַמְשֵׁה לְהוֹצִיא השכינה מגלותה

וְכַתּוּב בזוהר (בראשית כ"ח עמוד ב'): ובגין דא משה לא מית ואדם אתקרי איהו. ובגיניה אתמר בגלותא בתראה, ולאדם לא מצא עזר אלא פלהו כנגדו. וכן עמודא דאמצעייתא אתמר ביה ולאדם לא מצא עזר דאפיק שכיניתיה מן גלותא, הדא הוא דכתיב (שמות ב') "ויפן פה וראה כי אין איש". ומשה איהו בדיקניה ממש, דאתמר ביה "לא מצא עזר כנגדו".

[באור:] ולכן משה לא מת, והוא נקרא אדם, ובגללו נאמר בגלות האחרונה, ולאדם לא מצא עזר, אלא פלם כנגדו. וכן נאמר בעמוד האמצעי, ולאדם לא מצא עזר, שיוציא שכינה מהגלות. זהו שכתוב (שמות ב') "ויפן פה וראה כי אין איש". ומשה הוא בדמותו ממש, שנאמר בו לא מצא עזר כנגדו].

אין מי שיעזור לַז'א לְהוֹצִיא שכינתו מן הגלות

וּבְאֵר במקדש מלך: וממשיך רבי שמעון בר יוחאי לבאר, שהבחינה של משה רבינו אינה זזה מן השכינה בגלות, ועל זה נאמר בגלות האחרונה, שהקדוש ברוך הוא, לא מצא תלמידי חכמים שיהיו עזר למשה בגלות, אלא פלם נחשבים כאלו הם כנגדו, לפי שאינם עוסקים בסודות התורה, לסייע

אנשי דור הפלגה, וכמו כן רדפו אחר השררה והמלאכות ובנו מגדל גדול לשלוט משם על העולם, במקום להתעסק בענייני הכרת האלקים, ומרדו נגד ה', ובחרו בחכמת הקבלה להלחם נגד השם יתברך כמבואר בזוהר הקדוש סתרי תורה (ח"א פרשת בראשית דף ע"ד ע"ב). ובאלישיך הקדוש פרשת נח מסביר באריכות, עיי"ש.

חורבן בית המקדש והמניעה לבנותה על שלא לומדים חכמה זו

מכ"ל הנ"ל אנו רואים שחטא אדם הראשון הוא שלא בחר ללמוד זוהר הקדוש, ובגלל שנמנעו מללמוד חכמת הקבלה וזוהר הקדוש גרם חורבן שני המקדשות עד שישבו בני ישראל בתשובה ללמוד זוהר הקדוש. ועכשיו אם אנחנו לא לומדים זוהר הקדוש, כאלו החרבנו את בית המקדש רח"ל, ואנחנו הרבנים והראשי ישיבות והדרשים אם לא אומרים ללמוד זוהר הם הולכים בדרכי אבותיהם של דור הפלגה כי עושים מעשים של דור הפלגה כמבואר בהמקדמת רבנו חיים וויטאל בשער הקדמות. וכל ראש ישיבה רב ומורה דרך שלא מודרך את אנשיו ללמוד דף זוהר ביום כאלו החרב את בית המקדש.

לֹא עָמִי שׁוֹמֵעַ לִי, הָיוּ לְוֹמְדִים עַם תִּינוּק בֶּן תִּשְׁעַ שָׁנִים, סֵפֶר הַזְהָר וְתִיקוּנִים

אָמַר הרב הקדוש מקאמארנא: יש הרבה שוטים שבוחרים מללמד רזין של מן האר"י וספר הזהר, אשר הם תיינו, ולו עמי שזומע לי, בעקבות משיחא אשר הרע והמינות גובר, היו שוקדים כל ימיהם ללמוד ספר הזהר וכתבי האר"י ז"ל, בלול עם

מי שאינו עוסק בספר הזהר ותקונים וכתבי מרן האר"י שהם חיים ממש לנפש, בלולה במקרא ובמשנה ובתלמוד ופוסקים, ידע נאמנה שכל תורתו שעוסק, הוא משפה ולחיוץ, פדואג, ואין לו עסק בחיים והארה לנפש, והוא פלו טעות ורמאות, ואינו עוסק בתורה אלא להיות מאנשי שם, להיות רב וראש גדול הדור ולהשתרר על הבריות, ואין לו חיים ולא חלק בחיים. וכדכתב בתקוני זהר חדש: לית בנו מאן דיתער לגבה לרצות לה עם בעלה, צוחין בכל יומא וליליא באורייתא דבעל פה, בכמה קושין, וצוחין בה פכלבין דאמרין הב הב, הב לן עותרא הב לן יקרא, ולית מאן דישתדל לסלקא לשכינתא. ובנדאי לא ישיג ארחות חיים אלא על ידי למוד הזהר, וכתבי מרן הרב חיים ויטאל בלבד, עד פאן לשונו. (היכל הכתוב קאמלקי פלשת עקב ז', י"ט - אור האכר פקק י').

ספק פיקוח נפש

כעת הזמן להתחיל לקבוע עיתים לעסוק בזוהר הקדוש ולא לדחות אפילו יום אחד. אין שום עצה לעבור את תהליכי הגאולה ברחמים וחסדי ם רק על ידי לימוד הזוהר, כמפורש בזוהר הקדוש פרשת נשא ברעיא מהימנא (ד' קכ"ד ע"ב) וז"ל ובגין דעתידים ישראל למיטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזוהר יפקון ביה מן גלותא ברחמי וכו'. [עכ"ל] (לא זכור לי בחז"ל שכתוב שאם כל עם ישראל עושים תשובה, הגאולה תבוא ברחמים, רק נזכר שהתשובה מביאה את הגאולה, אבל לא נזכר אם בדין או ברחמים, מאידך לגבי העצה של לימוד הזוהר נזכר שזה מביא את הגאולה ברחמים), כמו כן מי שיכנס לפנימיות לאחר גלוי המשיח בימים שנאמר בהם "אין לי בהם

לתקון השכינה. ונאמר בו, ולאדם לא מצא עזר כנגדו, פרוש לא מצא הקדוש ברוך הוא מי שיעזר לזעיר אנפין, להוציא את שכינתו מן הגלות.

מי שלא למד סוד, טוב לו שלא נברא, ויתגלגל עוד פעם

המקבץ האלקי, הצדיק הקדוש, רבינו יעקב אבוחצירא, זכר צדיק וקדוש לברכה לחיי העולם הבא (בספרו גנוי המקור דף קפ"ה) אומר, בשם רבי שמעון בר יוחאי הקדוש: דמי שלא למד תורת אמת, שהם סודות התורה, טוב לו שלא נברא, דבלא זה אין אדם יודע אלהותו! תברר, ויראתו ואהבתו, ועבודתו. והרב יהודה פתיה, זכותו יגן עלינו אומר, בשם רבי חיים ויטאל זכותו יגן עלינו, שכתב בתחלת שער המצוות: ואם לא עשה כן, הרי חסר מצוה אחד של תלמוד תורה, שהיא גדולה ושקולה ככל המצוות, וצריך שיתגלגל עד שיטרח בדי בחינות של הפרד"ס הנזכר. עד פאן לשונו. ועוד אמר הרב יהודה פתיה, זכותו יגן עלינו, שעוד בשעת הלויה פאשר בוכים עלי, יתכן שיקבר חזר לעולם הזה בגלגול, השם ירחם.

תורתו שלא לשמה

מי שאינו עוסק בספר הזהר ... פל תורתו שעוסק, משפה ולחיוץ, ואין לו עסק בחיים והארה לנפש, והוא פלו טעות ורמאות, ואינו עוסק בתורה אלא להיות מאנשי שם, להיות רב וראש גדול הדור ולהשתרר על הבריות, ואין לו חיים ולא חלק בחיים.

ככלבים הצועקים הב הב

הרב הקדוש מקאמארנא פתב בספרו "היכל הברכה": - בדור הזה האחרון,

שמרו, שאילו אותי עזבו ותורתי שמרו, השאור [האור] שבה היה מקרבן אצלי [מחזירן למוטב] "הרב דוד בן נפתלי הירש פרנקל, בעל המחבר פירוש "קרבן העדה" על התלמוד הירושלמי ד"ה השאור שבה - "פירוש רמז לסודות התורה".

מעכב הגאולה

ונמצינו למדים שמי שהיה יכול ללמוד בתורת הסוד ולא למד ענוש יענש על כך. ומעכב את הגאולה! (זוה"ק תיקון ל' תיקון מ"ג וכן כתב הגר"א ז"ל, ועיין עוד במדרש משלי פ"י). - ועל זה צווח ככרוכיא בספר מזכה הרבים: מה יעזור לנו, אם אנחנו רוצים להגאל, אבל לא פועלים בשביל לקרב את הגאולה? ומהו קירוב הגאולה? תשובה שלמה קדושה וטהרה (קדושת האדם כולל כשרות המאכלות באמת [וכידוע שיש מכשול גדול בענין זה ואפילו בהכשר "מהודר"] ההתנהגות והלבוש התרחקות מדרכי הגויים וכו'); ולימוד הזוהר הקדוש! עכ"ד.

מי שלא לומד זוהר הקדוש מחרוב את העולם

בתיקוני הזוהר (תיקון ל' נתיב תנינא) כתוב על אלו "דלא בעאן לאשתדלא בחכמת הקבלה" (שלא רוצים לעסוק בחכמת הקבלה) "אוי להם שגורמים עניות, חרב, ביזה, והרג ואבדון בעולם", עכ"ל, וזאת מובן על פי הגמרא (שבת פ"ח. ובע"ז ג.) "התנה הקב"ה עם מעשה בראשית ואמר אם ישראל מקבלים את תורתני מוטב (אתן מתקיימין) ואם לאו, אני אחזיר אתכם ל"תוהו ובוהו", דכתיב "משמים השמעת דין" - מתן תורה - "ארץ יראה" - בתחילה, שמא לא יקבלו ישראל התורה ותחזור

חפץ" אינו דומה כלל למי שנכנס ללימוד הפנימיות בזמן הגלות. וגם אם אינך מאמין יותר לקיצים, ואתה חושב אולי יש פירוש אחר בזוהר, מותר לך לחשוש מצד הספק אולי זה אמת, והרי מלחמת גוג ומגוג היא פקוח נפש של כלל ישראל, [עיין תיקוני זוהר מ"ח: שבגוג ומגוג הם הגדול יקבל צבע אדום מרוב הדם שישפך], גם על ספק פיקוח נפש מחללין את השבת, וביכלתך להציל רבים מישראל, על ידי קיום דברי חז"ל ללמוד את הזוהר הקדוש, אל תאמר כשאפנה אשנה, שמא לא תפנה! (תו"ד סוד הסמל).

עת צרה היא ליעקב!!!

בעת הזאת ש"רָגְשׁוּ גוֹיִם וְלָאִמִּים יָהֲגוּ רִיק, יִתְיַצְבוּ מַלְכֵי אֶרֶץ יְרוּזָיִים נוֹסְדוּ יָחַד עַל ה' וְעַל מְשִׁיחוֹ, וַנִּתְקַה אֶת מוֹסְרוֹתֵימוֹ וַנְּשַׁלְכֶה מִמֶּנּוּ עֲבַתֵימוֹ" (תהילים פרק ב א-ג) "אָמְרוּ לָכוּ וְנַכְחִידֵם מִגּוֹי וְלֹא יִזְכֶּר שֵׁם יִשְׂרָאֵל עוֹד" (תהילים פ"ג ה').

ירידת הדורות מפני הוסר לימוד הזוהר הקדוש

תלמידי חכמים מתמעטים והערב רב מתגברים, ומינות ואפיקורסות ירדו להציף את העולם ופרצו פרצות בכרם ה' וגוזרים גזירות בארץ הקודש ובחוץ לארץ, על עם ה' ותורתו היהדות החרדית הצרופה, החינוך החרדי הטהור, ובחורי ישראל.

סיבת ירידת הדורות היא בשל מיעוט לימוד הזוהר הקדוש, שהוא המאור שבתורה שמחזירם למוטב כמו שכתוב בירושלמי (חגיגה דף ו): "א"ר חייה בר בא אותי עזבו אוותרה, שמא את תורתני

למעלה בשעה אחת מה שלא יעשה בלימוד הפשט שנה תמימה, אלא ודאי לימודו כל השנה אינו כלום, אם אין מעטרו בלימוד הקבלה, אם יתקן גלגולו וישוב ללמוד קבלה, תחזור הארץ להיות מרוצה, עכ"ל. - ולאור הנ"ל ישאל השואל, מתי ובאיזה גיל צריך להתחיל ללמוד את הזוהר הקדוש, לכן אציג את דברי חז"ל הברורים, בצורה שאינה משתמעת לשני פנים, וכדלהלן: במסכת קידושין (דף ל:): אומרת הגמרא לעולם ישלש אדם שנותיו, שליש במקרא, שליש במשנה, שליש בתלמוד, שואלת הגמרא, מי יודע כמה חיי? מתרצת הגמרא לא צריכא, ליומי. על זה אומר רש"י הקדוש, "ליומי" לחלק את ימי השבוע, מקשה עליו התוס', גם על זה אפשר לשאול "מי יודע כמה חיי, ומשיב התוס', בכל יום ו יום עצמו ישלש, ולפי זה, הר י חובת כל אחד ללמוד זוה"ק, - כמובטח "עתידיא חכמתא דא לאתגליא לסוף יומיא", ממתי ובאיזה גיל יכול להתחיל, על זה אפשר לשאול את שאלת הגמרא "מי יודע כמה חיי" וממילא חובת כל אחד הלומד תורה, להשלים ה"פרד"ס" בכל יום. - השל"ה הקדוש בפרק בעשרה מאמרות כותב בזה"ל: אחר שתמלאו כריסכם מתלמוד ופוסקים "בכל יום ויום" אזי אחר כך תבררו חלק יפה מהיום ותדבקו בלימוד זו החכמה בתוספת קדושה ודביקות גדול בו יתברך ויתברך, עכ"ל.

קרוב לימות המשיח, אפילו תינוקות שבעולם ידעו סודות החכמה

בזוהר הקדוש (וירא קי"ח ובהסולם סעיף ק"ס) כתוב, וז"ל: וכשיהיה קרוב לימות המשיח, אפילו תינוקות שבעולם עתידים למצוא סודות החכמה, ובאותו זמן

הארץ לתוהו ובוהו - "ולבסוף" - כשקבלוה בנעשה ונשמע - "שקטה", כלומר, כשהבטיחו "נעשה ונשמע", אז שקטה, על זה אפשר לשאול, אם כתוב "כל הדברים אשר דבר ה' נעשה", הרי כבר שמעו, א"כ מה האמירה "ונשמע"? אלא, שמיעה מלשון סברא, להבין "מדוע", כי תורה שבכתב אומרת לנו "מה" לעשות, תורה שבעל פה אומרת לנו "איך" לעשות, והזוהר הקדוש מסביר לנו "למה" לעשות, וההוכחה היא, שבפרשת כי תבוא מובאת התוכחה, ובסוף הפרשה כתוב "למען תשכילו את כל אשר תעשון", כלומר, קיבלתם עונשים, עכשיו תתקנו מה שלא עשיתם קודם, "תשכילו" ב"שכל" תבינו מה שאתם עושים, וכדברי הגר"א לעיל.

טוב שלא נברא בעולם ולא ילמד לא תורה שבכתב ולא תורה שבעל פה

ובתיקוני זוהר (תיקון מ"ג) על פי כסא מלך, כתוב, וכך מי שגורם שתסתלק הקבלה והחכמה, מתורה שבעל פה ומתורה שבכתב, ואומרים שיש רק פשט בתורה ובתלמוד, וגורם שלא ילמדו הקבלה "אוי לו טוב היה שלא היה נברא בעולם ולא ילמד לא תורה שבכתב ולא תורה שבעל פה, שנחשב לו שמחזיר העולם לתוהו ובוהו, וגורם עניות בעולם ואורך הגלות" ומסביר, אם לומד תורה שבכתב ותורה שבעל פה ולא לומד קבלה, פוגם בלימודו ומחזיר העולם ליסוד שבירת הכלים שמגביר הקליפות ואם היה - עם הארץ, לפחות לא פוגם כל כך, ממנו יודע גודל החיוב וגודל השכר למי שלומד הקבלה, כי לימוד הזוהר בגירסא בעלמא, בונה עולמות וכל שכן אם יזכה ללמוד ולהבין פירוש מאמר א חד, יעשה בו תיקון

ישראל מתו בג' ימי אפילה, ואלה שעלו היו רק "אחד מחמישים או אחד מחמש מאות"!!! - וכן ממשיך הזוה"ק ואומר שעם ישראל יחולק כבמתן תורה, "אלו שנאחזו בעץ החיים שהוא ה"זוה"ק" יזכו ויכנסו להיכל המשיח, ואלו שלא למדו הזוה"ק וירצו עכשיו להכנס, עליהם נאמר כי סקול יסקל או ירה יירה", ועל זה אשאל אותך, באיזו קטיגוריה-אתה רוצה להמצא??

מעשה שהיה עם כ"ק מרן בעל הסולם נשמת האריז"ל לפני השואה

סיפור הרב מאשלג, נכדו של בעל הסולם: אם תשאל, מדוע אני פועל כה רבות להפצת לימוד הזוה"ק ואחרים לא? אשיב לך: **אני חש זאת כחובה מוסרית משום מעשה שהיה-ה עם סבי הקדוש**, כי בשנים תרע"ז - תרע"ט (1917-1919 למנינם) לאחר מלחמת העולם הראשונה, רץ כ"ק סבי הגה"ק בעל "הסולם" זי"ע ופנה לגדולי ישראל באירופה והתחנן בפניהם שיורו לתלמידיהם וחסידיהם ללמוד הזוה"ק והוכיח הנכתב בספה"ק על החיוב בלימוד הזוה"ק, אך לצערנו דחו תחנוניו בתירוצים למיניהן, בשנת תרע"ט (1919) צעק סבי הקדוש שנגזרה הגזירה בשמים!!! ונותנים לנו 20 שנה לברוח לארץ ישראל, ששם לא יהיה חורבן!!! כששמעו זאת, החלו לכנות את סבי הקדוש "ציוני" ומאחר שראה שכ"ציוני" (לכאורה) אין לו יותר שום השפעה על עידוד לימוד הזוה"ק, החליט לעלות לארץ ישראל, ועשה זאת בשנת תרפ"א (1921)!!! ולצערנו פרצה שואת הגרמנים ימ"ש בשנת תרצ"ט (1939) בדיוק 20 שנה משנת תרע"ט (1919)!!! לצערי, עשרות רבות של יהודים, יוצאי השואה, סיפרו לי זאת לפני למעלה מ-40 שנה

יתגלה לכל, עכ"ל. - בהוספה לספר יוסף פ' י"ג כתוב דהגבלות על לימוד הקבלה כגון שילמד מפי מקובל ולא מפי כתבים וכו' זה לא נאמר על לימוד ספר הזוהר עיי"ש, וכן אמר הגה"צ רבי שלמה בלון זצ"ל משם רבו החפץ חיים זצ"ל **שעל לימוד ספר הזוהר, אין שום הגבלה, כי רובו מדרש, והיה החפץ חיים מעורר לכולם שילמדו כל שבת את הזוהר של אותה פרשה, ואפילו לבחורים**, עכ"ל. - הגה"ק רבי יצחק אייזיק מקאמאראנא זי"ע בספרו **נוצר חסד** (על פרקי אבות פ"ד מ"כ) כותב, וז"ל: וכן יש הרבה שוטים שבורחים מללמוד רזין של מרן האריז"ל וספר הזוהר אשר הם חיינו, ממש, חיות אדם הישראלי תלוי בספר הזוהר, ולו עמי שומע לי בדור הרע הזה שהמינות גובר, היו לומדים עם תינוק בן תשע שנים ספר הזוהר והתיקונים להגות בו, והיה יראת חטאו קודמת לחכמתו. - בספר אבן שלמה פר"ח סע' כ"ז מהגר"א מוילנא זי"ע כתוב וז"ל: פנימיות התורה הם חיים לפנימיות הגוף שהיא הנפש והחיצוניות לחיצוניות הגוף "והעוסקים ב"סוד" אין יצה"ר יכול להתגרות בהם" עכ"ל. וניתן מכאן להסיק שזה תלוי (כהנ"ל) בהקדמת יראת חטאו, לחכמתו.

לפני ביאת המשיח יהיה צירוף גדול ובענין ביאת משיח בב"א, רציתי לצטט את הכתוב בזוה"ק פרשת נשא (קכ"ד). שבגאולה האחרונה יהיה כביציאת מצרים (ככתוב כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות) שכתוב שם "וחמשים" עלו בני ישראל מארץ מצרים, - ודורשים חז"ל, במדרש ובמכילתא וכן ברש"י על הפסוק "וימרו ביי" (יחזקאל כ' פסוק ח') שרובם של

לְהַאֲשִׁים את השני זה לא יעזור, בואו נתקן את המעוות לפני שיהיה מאוחר מדי!

אזהרה חמורה!

אם לא ילמדו זוהר בישיבות הקדושות ובכוללים - לא רק שיסגרו את הישיבות, והבחורים ילכו לצבא ח"ו, אלא ח"ו שלא יהיה כמו שהיה בשנת תרע"ד, (כמבואר בהקדמת בית לחם יהודא לרבי יהודה פתייה זצ"ל, ראה ספר אור הזוהר ובעלוני אור הזוהר 185-35), ומיד אחרי זה הייתה מלחמת העולם הראשונה, ואז הזהיר בעל הסולם ולא שמעו בקולו, ואז הגיע מלחמת העולם השנייה השואה רח"ל - המחיר עלה שש מיליון קרבנות רח"ל, ומה שיארע אחר כך כבר לא צריך לכתוב, כי מובן מאליהו [עיין בנבואות זכריה יג, סנהדרין קי"א, זוהר שמות ז', תיקוני זוהר כ"א, כח הזוהר חלקים א-ח, עלוני אור הזוהר 210-1 ועוד ועוד], ובצבא יש לנו כבר מחלקי הזוהר הקדוש, שאומרים לחיילים, אם אתם רוצים לחיות, רק זה יציל אתכם, וכולם אפילו אחינו החילונים קוראים כבר ולומדים זוהר הקדוש, והרבה הרבה חזרו על ידי זה ליהדות ולבורא יתברך, והרבה בדרך לחזור, וקצת מהראשי ישיבות עוד לא החליטו מה לעשות, ושמה באמת יחזרו בתשובה, וזה השליחות של שליחי ה' ראשי הממשלה, אתם ברוגז על המקל שלוקה, מי שלח אותו, ולמה שלחו אותו?

ומי שלח בשנת תרע"ד לקחת את כל הצעירים בחורי הישיבה לצבא, ומי הרג אותם? - ומי אשם על הריגתם של ששה מיליון יהודים? - ומה כותב רבי מנחם מענכין בהסכמתו על איפה שלימה?

ואמרו לי "כמה סבא שלך צדק וחבל שלא שמעו לו"!!! (בטוחני שיש אלפים, ששמעו מציאות זו מאבותיהם ויודעים האמת), וכיון שעדיין לא נשתנתה הגישה ללימוד הזוהר הקדוש, חוששני שוב מדבריו הקדוש, ואיני רוצה שההסטוריה-ה תחזור ח"ו על עצמה ושוב יאמרו "כמה שהוא צדק"!!! וד"ל.

זעקה גדולה ומרה מהגה"צ גאב"ד האלמין שליט"א

גזירת הגיוס - כי לא אמרו ללמוד זוהר
"וּמִרְדְּכִי יָדַע אֶת פֶּלֶאֶשֶׁר נַעֲשָׂה,
וַיִּקְרַע מְרִדְכִי אֶת בְּגָדָיו
וַיִּלְבַּשׁ שָׂק וְאֶפֶר, וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר וַיִּזְעַק
זַעֲקָה גְדוֹלָה וּמְרָה."

גזירת הגיוס באה, בגלל שלא למדו זוהר הקדוש ופנימיות התורה בישיבות ובכוללים.

הלכנו כבר בחודש אדר וניסן (שהתחיל כל הסיפור) **לראשי הישיבות ודיברנו על הזוהר וחיובות למנוע את הגזירות, ולא נענו, זכרו את הסיפור של בעל הסולם לפני השואה** (כמפורט לעיל, ובזוהר הישועה בארוכה) **בואו לא נטעה שנית!**

העיתונים מלאים מינות ואפיקורסות כתוב שם: "הראש ממשלה אשם, פלוני אשם וכו".

הוא לא אשם, הממשלה לא אשמה, הם רק המקל, זה ממש בזבז זמן, להאשים את הממשלה, ולכתוב ולדבר עליהם, זה לא הם. זה אנחנו! [כך מבאר החפץ חיים הרבה פעמים].

בואו ונלמד מאחי יוסף הקדושים - אבל - אשמים אנחנו!

הבחורים ואברכים, ולפני שיסגרו את הישיבות!!! "אתם הרבנים שלא צועקים ללמוד זוהר הקדוש!!! אתם אשמים על הכל ולא ולא הכנסת ושריה ויעוציה!!!"

אב"א אשמים אנחנו על אחינו!

מעמיד עליהם מלך קשה כהמן

כתוב שהגאולה לא תהיה עד שבני ישראל יחזרו בתשובה, ואם לא חוזרים מה הוא עושה מעמיד עליהם מלך קשה כהמן והם מוכרחים לחזור, וכך גם כאן העמיד עלינו מלכים קשים כדי שאנו נחזור בתשובה, כך אמר מרן האדמו"ר מבעלזא שליט"א.

נכון, אני גם אשם בכל זה שלא הוכחתי מספיק!!! ולכן אני יוצא בקול חזק וכותב את האמת כמו שכתבתי ב-17 ספרים על הערב רב (310 מראה מקומות 172 מזוהר הקדוש), תלמדו את הספרים ותבינו מי הם האשמים האמיתיים!!! וכפי שמסרו מן השמים, לאחרונה, שעל כל יהודי ללמוד דקה אחת, על כל פנים מזוהר הקדוש.

אנחנו לפני הסוף! כלונו מוכנים ומחכים למשהו גדול, השאלה - מתי?

אזהרה אחרונה מהעולם העליון לפני השואה - תשע"ג - תשע"ה

חובת השעה: לעשות תשובה שלמה, לימוד הזוהר הקדוש, ולהתקרב כמה שיותר לבורא עולם!

הצדיקים מגן עדן זועקים לכל יהודי/ה: "אל תשאירו אותנו פה, תחזרו בתשובה!"

כמו שמסרו לאחרונה מעולם האמת: "אנחנו עצובים, כי אנחנו כלונו בהמתנה לעולם הבא, עדיין אין אף אחד

כי עניות דישראל והגזרות והמלחמות המשסות וההריגות, הוא בעצמו גורם לזה, מפני שלא עוסק בחכמת הקבלה, ובפמליא של מעלה העני חייב על דלותו ושפלותו, ההרוג על הריגתו, כל זה נקרא חטאים שבין אדם לחבירו, אשר גם יוה"כ אין מכפר עליהם, אוי לנו מיום הדין והתוכחה.

הסכמת רבי מנחם מענטכין על איפה שלימה

ומה ישיבו בני נשא על המאמר המבהיל בתיקוני זוהר (תקון ל): "זו לון דגרמין דזייל ליה רוחו של משיח מן העולם ולא ישוב לעולם שהם עושים את התורה יבשה ולא רוצים להשתדל בחכמת הקבלה וכו", כמה נפישא חיל של המאמרים הללו שנוקבים ויורדים לפני לפנים חדרי לבו של אדם המאמין האמיתי, תסמרנה שערותיו ובשרו נעשה חידודין, בהעלותו על ליבו כי עניות דישראל והגזרות והמלחמות המשסות וההריגות הוא בעצמו גורם לזה מפני שלא עוסק בחכמת הקבלה, ובפמליא של מעלה העני חייב על דלותו ושפלותו, ההרוג על הריגתו, כל זה נקרא חטאים שבין אדם לחבירו, אשר גם יום הכיפורים אין מכפר עליהם, אוי לנו מיום הדין והתוכחה! קול דמי אחיך צועקים - מי לא שומע את הקול, קול הקורא, ששה מיליון יהודים שצועקים למעלה בשמים על הרבנים שלא רצו ללמוד זוהר הקדוש ולכן הרגו אותם!!!! וכך צווח במרו קולו הגה"ק בעל הסולם זצ"ל בסוף הקדמתו להסולם שלו, עיי"ש. - כמו כן אנחנו צועקים עכשיו על כל האדמורי"ם, ראשי ישיבות, רבנים, מגידי שיעורים, בעלי דרשנים, שלא צועקים נורא, לפני שיהרגו ח"ו את

55 צער חבלי משיח

וַיִּבְרַח אֲמַר מֹשֶׁה רַבְּנוֹ עָלָיו הַשְּׁלוֹם לְרַשְׁבַּי זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ אָמֵן בְּזֵהר הַקִּדּוּשׁ פְּרֻשֶׁת נְשָׂא, "בְּהַאי חַבּוּרָא דִּילְךָ דְּאִיהוּ סִפְרֵה זֵהר יִפְקוּן בֵּיהּ מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי". בְּאוּר הַדְּבָרִים: בְּזְכוּת הַחַבּוּר שְׁלָךְ, סִפְרֵה זֵהר הַקִּדּוּשׁ, יִצְאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הַגְּלוּת בְּרַחֲמִים לְלֹא צָרוֹת וְיִסּוּרִים וְלֹא צֵעַר חֲבָלֵי מְשִׁיחַ!

אב"ל אלו שלא לומדים את תורת הסוד, אשמים על כל הרציחות ושפיכות דמים של עם ישראל, כמו שהבאנו לעיל את דברי הזוהר, ואלו שלומדים הם המצילים את עם ישראל, ובפרט ילדי צאן קדשים, איזה זכות גדול, ושמחה גדולה בשמים כל רגע ורגע שלומדים זוהר הקדוש.

להבין את הנגלה על ידי הנסתה

עוד רואים מכאן, כמה חיוב גמור הוא ללמוד ולדעת סודות התורה כדי להנצל מן החיצונים, ולכל הפחות לבקש ולרצות לדעת, וזהו בודאי על ידי שבתחילה ילמד כסדר זוהר הקדוש ותטהר נשמתו ותבער בלבו אש אהבת ה', וחשקת לימוד התורה הקדושה, בזה בודאי ירצה לפני אדון כל, ויזכה שייפתחו לפניו שערי החכמה העליונה, ויבין את דברי תורת הנגלה כמבואר בגר"א שאי אפשר להבין תורת הנגלה אם לא לומדים סודות התורה.

אין לו לה' קורת רוח בעולם רק כשעוסקים בו

וידוע מה שפכת מורנו רבי חיים ויטאל זי"ע, מה שאמר הנביא וְרַמְיָהוּ (ד' כ"ד), "וְכָל הַגְּבָעוֹת הַתְּקַלְקְלוּ" אלו הבחורים

שהגיע לעולם הבא. אין עולם הבא [ראה שער הגמול להרמב"ן סידור עבודת השם דף 319, מאמר העיקרים להרמב"ן]. העולם הבא זה [יהיה] רק שכל עם ישראל יחזור בתשובה. זה רק יהיה כשכל עם ישראל יחיה את התורה".

אמרו לי: "תחזור לשם ותלמד" שמע ישראל... אבל בעיקר - שילמדו זוהר, הזוהר הקדוש. שלא יעזבו את הזוהר לדקה, תן להם שיעסקו בזוהר - דקה, שתי דקות, שלוש דקות, אבל שיעסקו בזוהר. - הדקה הזאת יכולה להביא את העולם לשחרור מהסטרא אחרא, דקה אחת. - לכן, הדקה המיוחדת הזאת שקיימת - לתת אותה בכל הכח - אז תבוא הגאולה השלמה. לצרף את כל הערב רב שקיים בעם ישראל - זה סתם הטפילים שהצטרפו לעם ישראל, אין להם שום חלק, קחו מהם את כל ניצוצות הקדושה" (מתוך שיח עם כנדיק רבי יוחנן זצ"ל - אחרי מוות קליני, כסלו תשע"ג, הספור נמלא צעלון מס' 196 למד?).

לימוד הזוהר מקדש כמו הקרבנות

כתוב בפרשת תרומה, מכל כלי המקדש המשכן והמזבח ומנורה הטהורה ועוד, וכתוב "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", היום שאין לנו קרבנות, תורת לימוד הזוהר הקדוש מקדש אותנו כמו הקרבנות בבית המקדש, שכל הגאולה תלויה אך ורק בלימוד הזוהר הקדוש, כמו שאומר הש"ל"ה הקדוש זי"ע, בעֲשֶׂרָה מֵאָמְרוֹת, מֵאָמַר רֵאשׁוֹן, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: קָשָׁם שְׁלֹא נִגְאָלוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם עַד שֶׁהִצְרִיחַ הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַדְּשֵׁם בְּדָם פֶּסַח וּבְדָם מִילָה, כִּן גְּאָלָה הַעֲתִידָה לֹא תִהְיֶה הַגְּאָלָה עַד שֶׁיִּזְכּוּ לְתוֹסֵפוֹת הַקִּדְּשָׁה הַזֹּאת, וְהוּא רִצּוֹן הָאֵל יִתְבָּרַךְ, וְאֲשֶׁרֵי הַזֹּקֵה בָּהּ.

ממנו יראו וכן יעשו כל הרבנים ראשי ישיבות ומלמדים ואנשים פשוטים לקבץ הילדים, וללמוד איתם זוהר הקדוש ונחלק להם גם אי"ה מתנות.

קימו וקבלו היהודים להחזיק בלמוד הקדוש הזה

רבנו יוסף חיים, מן איש חי, (בהקדמת התקונים בגנה), וזה לשונו: מִמֶּנּוּ אֲשֶׁר הִצִּיץ וְזָרַח אֹרֶךְ יָמָיו שֶׁל שְׁנֵי מְאוֹרוֹת הַגְּדוֹלִים סֵפֶר הַתְּקוּנִים וְסֵפֶר הַזְהָר קִימוּ וְקִבְּלוּ הַיְּהוּדִים קֹהֵל עֲדַת יִשְׂרָאֵל לְהַחֲזִיק בְּלִמּוּד הַקְּדוֹשׁ שֶׁל הַתְּקוּנִים וְהַזְהָר יְחִיד וְרַבִּים מִנְעֵר וְעַד זָקֵן, וְהֵגֵם דְּאִין לְאֵל יָדָם לְהַשְׁיֵג וּלְהַבִּין סוּד אֲמֵרוֹת טְהוֹרוֹת שֶׁבְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים הָאֵלֶּה אַף עַל פִּי כֵן שׁוֹתִים בְּצִמָּא אֶת דְּבָרֵיהֶם וּמִתְּלַהֲבִין בְּקַרְיָאָתָן מְאֹד מְאֹד.

ללמוד זוהר ותיקונים וחסידות

וְהַלְלוּ דָּקוּן, בְּסוּדוֹת וְרִזִּין דְּאוֹרֵי־תָא, רִזִּין דְּעֵיתִיק יוֹמִין, זָקֵן מְלֵא רַחֲמִים, דּוֹמָה לְדִיּוֹ כְּתוּבָה עַל גֵּר מְחֻק, שְׂאִינוּ נְחָקֵק כֹּל כֶּף בְּמֻחוֹ וּמְחַשְׁבָּתוֹ וְיָכוֹל לְטַעוֹת בְּהֵם הַרְבֵּה, כִּי נִמְחַק חוּזֵר פּוֹתֵב וְנִמְחַק. וְכֵן יֵשׁ הַרְבֵּה שׁוֹטִים שְׁבוֹרְחִים מִלְּמַד רִזִּין שֶׁל מֶרֶן הָאֶרֶץ" וְסֵפֶר הַזְהָר אֲשֶׁר הֵם חֲיִינּוּ, וְלוֹ עֲמִי שׁוֹמֵעַ לִי, בְּעֻקְבוֹת מְשִׁיחָא אֲשֶׁר הִרְעֵה וְהַמְיֻנּוֹת גּוֹבֵר, הֵיוּ שׁוֹקְדִין כֹּל יְמֵיהֶם לְלַמֵּד סֵפֶר הַזְהָר וְהַתְּקוּנִים כְּתָבֵי מֶרֶן בְּלוֹל עִם חֲסִידוֹת וְהַקְּדָמוֹת שֶׁל מֶרֶן הַרְבֵּ רַבִּי יִשְׂרָאֵל בַּעַל שֵׁם זָכָר צְדִיק לְבָרָכָה וְהָיוּ מִבְּטָלִין כֹּל הַגְּזֵרוֹת רְעוֹת וְהָיוּ מְמַשְׁכִּין שִׁפְעַ וְאוֹר עַל כֹּל הַעוֹלָמוֹת, כֵּן הַשְׁפָּעוֹת פְּשׁוּטוֹת, בְּנֵי חַיִּי מְזוּנֵי (כְּצִינֵי הַקְּדוּשׁ יִלְקַח חֲזִיק וְיִסְאֵל סִפְרִין מְקוּמְקֵי, מִזְּרַח חֶסֶד, שְׂרָק ד' מְקַיֵּד כ').

הַתְּלַמִּידִים הַקְּטַנִּים שְׂרוֹאִים אֶת מִלְּמֵיהֶם שְׂאִינְךָ רֹצִים לְלַמּוֹד זוה"ק וְתוֹרַת הַסוּד, עַל כֵּן גְּבֻעוֹת אֵלוֹ נִתְקַלְקְלוּ וְלִבָּם שָׂרַשׁ פּוֹרָה רֹאשׁ וְלַעֲנָה וְעַלְתָּה בְּהֵם חֲלוּדַת טִיט וְרַפְּשׁ לְכַפֵּר בְּחֻמַּת הָאֲמַת ... וְאִין סַפֵּק כִּי לֹא יִהְיֶה לָהֶם חֵלֶק בְּעוֹלָם הַבָּא פְּנֻכְר בַּזְהָר. וְעוֹד כְּתַב שָׁם, כִּי הַכֹּל תְּלוּי בְּעַסְק הַחֻמָּה הַזֹּאת, וּמְיֻנְעַתְנּוּ מִלְּהַתְּעַסֵּק בָּהּ הִיא גּוֹרְמַת אַחוֹר וְעַכּוּב בְּנִין בֵּית מְקַדְשֵׁנוּ וְתַפְאָרְתְּנוּ הַמְּכֻנָּה וְנִקְרָא "הַדָּר הַכְּרָמֶל", כְּמוֹ שְׂאִמֵּר הַכְּתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים ז ו): "רֹאשׁוֹף עַלְיָךְ כְּכָרְמֶל" ... כִּי אִין לוֹ לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קוֹרַת רוּחַ בְּעוֹלָמוֹ, אֵלֶּא כְּאֲשֶׁר עוֹסְקִים בְּחֻמָּה זו.

מיד נגאלים

רוֹאִים שְׂכָדֵי לְזָכוֹת לִירְאֵת שְׁמַיִם טְהוֹרָה, שְׂיַעַד שְׁפָלוֹת עֲצֻמוֹ מְכַרְחִים לְלַמּוֹד זוהר הקדוש, וּבְכַף נְצִלִים מְקַלְקוֹלִים וּכְפִירוֹת, וְזוֹכִים לְהַפִּיר גְּדֻלוֹת הַבוֹרָא יְתִבְרַךְ שְׁמוֹ, וְכֹאֲשֶׁר כֹּל יִשְׂרָאֵל יַעֲסֻקוּ בְּלִמּוּד הַזְהָר הַקְּדוֹשׁ מִיַּד נְגָאֵלִים וְנְצִלִים מְחַבְּלֵי מְשִׁיחָ. וְכֹל עַקֵּר בִּיאַת הָאֲדָם לְעוֹלָם הַזֶּה הוּא כְּדֵי שְׂיִלְמַד אֶת הַלְּמוּד הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה.

לא לתת מנוחה לה' עד שיגאלנו

וּבְאֲמַת כְּבֵר הִרְעִיא מְהִימָנָא [הוא מִשֶּׁה רַבְּנוּ ע"ה] מְצַנָּה אוֹתְנּוּ לְלַמּוֹד זוהר הקדוש וְזָקָא, כִּי תוֹרַת הַרְשָׁבִי" מְאִיר עַד סוֹף הַדּוֹרוֹת, וְצָרִיךְ לְלַמּוֹד לְלֹא הַפְּסֵק וְלֹא לְתַת מְנוּחָה לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שְׂיִגְאֲלֵנוּ (זוהר פְּנַחַס ר"ט).

וְלָכֵן אֲשֶׁרֵי חֲלַקְכֶם הִילְדִים הַצְּדִיקִים וּבַחוּרֵי יִשְׂרָאֵל שְׁלוֹמֵדִים זוהר הקדוש, וּבוֹודָאֵי שְׁכַל הָעוֹלָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶם, הֲאֵם יֵשׁ זָכוֹת יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה?

מקטנים עד גדולים חִיבים לְלַמֵּד זוהר הקדוש

התורה נתנה ללמוד וללמד בכדי שכלם יודעים מקטנים עד גדולים דעת השם, וגם מצינו בהרבה ספרי מקבלים שפזהירים על למוד חכמה זו שכל אדם חַיב ללמוד אותה (כפי יחסו וְצוּר שְׁלֵמִי, סֵפֶר סְפָרִים, פֶּקֶדֶת, קמ"ו).

הַלְלוּ אֵל הַיּוֹם מִקְלִין גְּדוּלֵי הַדּוֹר בְּלִמּוּד הַחֲכָמָה הַקְּדוּשָׁה - וְהַלְלוּ הַיּוֹם מִלְּמַדִּין דְּרַף לְתַלְמִידֵיהֶם לְעַסֵּק בַּחֲכָמָה הַלְלוּ

ואומר אני, הלואי שלא היו מקלין גדולי הדור בלמוד החכמה הקדושה והלואי היו מלמדין דרף לתלמידיהם לעסק בחכמה הלזו, אזי בנדאי לא היה שום הרמת ראש לחכמות החיצוניות והיו כל החכמות נדחים מפניה כמו שנדחה החשף מפני האור. אף שעונותיו גרמו שגם כמה וכמה מצדיקי הדור סגרו את דלת החכמה בפני פרחי ההנהגה ואמרו שלא ללמוד עד שיהיו בעלי מדרגה ורוח הקדש והנה עבור זה נשארונו ערפים מן החכמה הקדושה ונתגבר בעונותינו הרבים חשכות החכמות החיצוניות הכסיל בחשף הולך ובמהרה בימינו "ויאמר אלקים יהי אור" ויאר לנו (מורנו כרב וְצוּר שְׁלֵמִי מְדִינָה, מֵעַן גַּיִם, פֶּקֶדֶת א' אות כ').

מי יתן שיתחילו ללמוד עם הצאן קדושים כשהם עדין בני 9-10 שנים, ספר זוהר הקדוש, ויהיה בנדאי הגאולה בקרוב בלי שום חבלי משיח

מי יתן והנה שיתחילו ללמוד עם הצאן קדושים כשהם עדין בקטנותם בן ט'

בדור הזה שהמינות גובר צריכין ללמוד עם תינוק בן תשעה שנים ספר זוהר והתקונים

ולוי עמי שומע לי בדור הזה שהמינות גובר היו לומדין עם תינוק בן תשעה שנים ספר זוהר והתקונים להגות בהם והנה יראת חטאו קודמת לחכמתו ויתקנם. וכך היה רובש יראת שמים במקום חכמה חיצונית (כציוו הקדוש וְצוּר שְׁלֵמִי וְחֵיאל סְפָרִים מִקוּמְקָנָה, יוֹזֵר חֶסֶד, פֶּקֶדֶת ד' מִשְׁנֵה כ').

נערים קטנים ילמדו מסוד השם

רבי שמעון בן יוחאי בעצמו אמר, שנערים קטנים ילמדו מסוד השם (אור החיים).

כל אחינו בית ישראל יקבעו ללמוד בספר זוהר הקדוש יחד עשיר ואביון קטן וגדול שם הוא

הכה נקנה כי באפן כזה כל אחינו בית ישראל יקבעו ללמוד בספר זוהר הקדוש יחד עשיר ואביון קטן וגדול שם הוא (הקדמת הרמב"ם לזכר דפוס ג'רמקו).

כל ישראל מחיבים ללמוד בספר התורה של רשב"י, אחד גאון, אחד רב גדול, אחד חכם, אחד המון, אחד קטן שהגיע לחנוכה

אשר על פן כל ישראל מחיבים ללמוד בספר התורה הזה של רשב"י, אחד גאון, אחד רב גדול, אחד חכם, אחד המון, אחד קטן שהגיע לחנוכה, בעתים מזמנים ומכשרים אשר המה מסדירים דבר יום ביומו מראש חדש אלול עד מנחת יום הכפורים נחתם עת עקדת יצחק לקרב הגאולה והיו נצולים מפל פגעים רעים (תקוני סוֹפֵר, פֶּקֶדֶת הַקְּדֻמָּה הַמְּסֻבָּה).

כל אחד ואחד לפי מעשיו, ולפתע ירים ידו ויראה באצבעו, כולם ירימו עיניהם בפליאה, ויביטו במחזה, אז ישמיע מלך המשיח את קולו ויאמר, בפנותו אצבעו על יהודי מסוים: "בזכותך היגעת, לך יש חלק בגאולת העם". כך יראה על כל יהודי ויהודי שפעל למען ביאתו.

הלואי שנזכה להיות מן הזוכים המאושרים, שהמשיח בכבודו ובעצמו יעיד עלינו – "בזכותך הגעתי".

ו' שנים ספר הזוהר הקדוש... והיו בְּדָאֵי הַגְּאֻלָּה בְּקִרְוֹב בְּלִי שׁוּם חֲבָלֵי מִשְׁחָה. (ספר סגלת יקרָה לְהַגְּאֹן הַצִּדִּיק כְּצִי שְׂמַי לִיפְשִׁין - מְעַרְבָת ז' אות ה').

ועל כן אי אפשר לתאר גודל הזכות שיש לכם צאן קדשים בלימוד שמקרב הגאולה, ובפרט שמתחילים בכל בוקר את הלימוד בדף זוהר הקדוש, בשעה זו אתם צאן קדשים, נוטלים את הזכות בידכם בלימוד הקדוש הזה.

בזכותך הגעתי!

על כן, ילדים יקרים, תנו לימוד לשם שמים, הקריבו מדקותיכם עוד ועוד למען השכינה הקדושה, לעשות נחת רוח ליוצרינו, לגרום לפדות נפשנו, ונלך כולנו כאחד יחד לקבל את אור פני מלך המשיח בב"א.

התבטא פעם צדיק ואמר: בבוא מלך המשיח, עם ישראל נקבצו ובאו לך, ופליטת העם ששים ושמוחים. בעת הזו יתבונן מלך המשיח בעיניו הטהורות, יבחן



פרק א'

במסכת חגיגה (דף טו ע"ב): מאיר בני אומר בזמן שאדם מצטער שכינה מה לשון אומרת קלני מראשי קלני מזרועי אם כך הקדוש ברוך הוא מצטער על דמן של רשעים קל וחומר על דמן של צדיקים שנשפך. מכאן אנו רואים שהקב"ה משתתף בצערן של ישראל.

ובמדרש רבה (שמות פרשה ב' פסקה ה'), וז"ל: א"ר ינאי מה התאומים הללו אם חשש אחד בראשו חבירו מרגיש, כן אמר הקב"ה כביכול, (תהלים צא) "עמו אנכי בצרה".

דבר אחר, מהו עמו אנכי בצרה? כשיש להם צרה אינם קוראים אלא להקב"ה, במצרים "ותעל שועתם אל האלהים", בים, "ויצעקו בני ישראל אל ה'", וכאלה רבים ואומר (ישעיה סג) "בכל צרתם לו צר", א"ל הקב"ה למשה אי אתה מרגיש שאני שרוי בצער כשם שישאל שרוים בצער, הוי יודע ממקום שאני מדבר עמך מתוך הקוצים כביכול אני שותף בצערך, עכ"ל.

זוהר ספר שמות (פרשת שמות דף ב' ע"ב)

הקדוש ברוך הוא עם מלאכי מעלה עם ישראל לבב

רַבִּי שְׁמֵעוֹן פֶּתַח, (יחזקאל ב') הִיָּה הִיָּה דְבַר ה', הִיָּה הִיָּה תִרִי (דף ב' ע"ג)
רַבִּי שְׁמֵעוֹן פֶּתַח, (יחזקאל א') הִיָּה הִיָּה דְבַר ה', הִיָּה הִיָּה תִרִי (דף ב' ע"ג)
 זְמַנִּי אָמַי. וְתוֹ אֵיִת לְשִׂאֲלָה, אִי יְחֻקָּאֵל נְבִיאָה מְהִימָנָא הוּדָה, אָמַי גְּלִי כָּל מַה דְּחָמָא, מֵאֵן דְּמִלְכָּא אָעִיל לִיָּה בְּהִיכְלִיָּה אֵיִת לִיָּה לְגַלְיָה רִזִּין דְּחָמִי. אֱלָא וְדָאֵי יְחֻקָּאֵל נְבִיאָה מְהִימָנָא הוּדָה, וְכָל מַה דְּחָמָא בְּמְהִימָנוּתָא אִיְהוּ, וּבְרִשׁוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גְּלִי כָּל מַה דְּגָלִי, וְכֹלָא אֲצַטְרִיךְ.

רַבִּי שְׁמֵעוֹן פֶּתַח, (יחזקאל א') הִיָּה הִיָּה דְבַר ה'. הִיָּה הִיָּה פְּעַמִּים לְשֵׁם מַה? וְעוֹד יֵשׁ לְשִׂאֲלָה, אִם יְחֻקָּאֵל הַנְּבִיא נְאָמֵן הִיָּה, לְמַה גְּלָה כָּל מַה שְּׂרָאָה? מִי שְׂהַמְלִיךְ מַכְנִיס אוֹתוֹ לְהִיכְלוֹ, יֵשׁ לוֹ לְגַלוּת סוּדוֹת שְּׂרָאָה? אֱלָא וְדָאֵי שְׂיְחֻקָּאֵל הִיָּה נְבִיא נְאָמֵן, וְכָל מַה 1 שְּׂרָאָה הוּא רָאָה בְּאִמּוֹנָה, וּבְרִשׁוּתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא גְּלָה כָּל מַה שְּׂגָלָה, וְהַפֶּל הַצָּרוּךְ.

זהו צער שלם, ועל זה צריכה לבבות

אָמַר רַבִּי שְׁמֵעוֹן, מֵאֵן הִרְגִיל לְמַסְבֵּל צַעֲרָא אַף עַל גַּב דְּאִתִּי לְפּוּם

אָמַר רַבִּי שְׁמֵעוֹן, מִי שְׂרָגִיל לְסַבֵּל צַעֲרָא, אַף עַל גַּב שְׂבָא לְפִי שְׂעָה

צער, סובל משאו ולא חושש. אבל מי שלא רגיל בצער, וכל ימיו היה בתפנוקים ועדוניהם, ובא לו צער - זהו צער שלם, ועל זה צריך לבכות.

כף ישראל, כשירדו למצרים היו רגילים בצער, שהרי כל ימי אותו אביהם הצדיק היו בצער, ולכן סבלו את הגלות כראוי. אבל גלות בבבל היא היתה צער שלם, אותו הצער שעליונים ותחתונים ככו עליו.

על נהרות בבבל שם ישבנו

עליונים, שכתוב (שעיה לג) הן אראלם צעקו חצה וגו'. תחתונים, שכתוב (תהלים קלז) על נהרות בבבל שם ישבנו וגו', וכלם ככו על גלות בבבל. מה הטעם? כי היו בתפנוקי מלכים, שכתוב (איכה ד) בני ציון היקרים וגו'.

[יש] שגורסים ששנינו, אמר רבי יצחק, מהו שכתוב (ירמיה ט) על ההרים אשא בכי ונהי? אלא אלה הם הרים רמים של העולמים. ומי הם אותם הרים רמים? אלו בני ציון היקרים המסלאים בפון ועכשו היו יורדים לגלות עם רחים על צנאנם, ודיהם מהדקות לאחור. וכאשר (בבבס) לגלות בבבל, חשבו שאין להם קיום לעולמים, שהרי הקדוש ברוך הוא עזב אותם, ולא ישיגיה בהם לעולמים.

שעתא צערא, סביל מטלנוי, ולא חייש, אבל מאן דלא רגיל בצער, והיה כל יומיו בתפנוקין ועדוניהן, ואתי ליה צערא, דא איהו צערא שלים, ועל דא אצטריך למבכי.

כף ישראל, כד נחתו למצרים, רגילין בצערא הוון, דהא כל יומי דההוא זכאה אבוהון בצערא הוה, ועל דא סבלו גלותא כדקא יאות. אבל גלותא דבבל ההוא הוה צערא שלים, ההוא הוה צערא דעלאין ותתאין בכאן עליה.

עלאין: דכתיב, (שעיה לג) הן אראלם צעקו חצה וגו'. תתאין: דכתיב, (תהלים קלז) על נהרות בבבל שם ישבנו וגו' בלהון ככו על גלותא דבבל. מאי טעמא. בגין דהוון בתפנוקי מלכין דכתיב, (איכה ד) בני ציון היקרים וגו'.

[אית] דגרסי דתנן אמר רבי יצחק, מאי דכתיב, (ירמיה ט) על ההרים אשא בכי ונהי. אלא, אלין אינון טוריא רמיא דעלמין. ומאן אינון טוריא רמיא, אינון, בני ציון היקרים המסלאים בפון והשטתא הוון נחתין בגלותא, בריחיא על קדליהון ודיהון מהדקון לאחורא. וכד עאלו בגלותא בבבל, חשיבו דהא לית להו קיומא לעלמין, דהא קודשא בריך הוא שביק לון, ולא ישגח בהון לעלמין.

למענכם שלחתי בבִּלְה

וְשִׁנְיָנוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּהֵימָּן שָׁעָה קָרָא קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְכָל פְּמַלְיָא דִּילֵיהּ, וְכָל רְתִיבִין קוּדִישִׁין, וְכָל חִילֵיהּ וּמְשַׁרְיִיתֵיהּ, וְרַבְרַבְנֵי, וְכָל חִילָא דְשְׁמַיָא, וְאָמַר לוֹן, מָה אַתָּן עֲבָדִין הָכָא, וּמָה בְּנֵי רַחֲמַיָא בְּגִלּוּתָא דְבַבְלָא, וְאַתָּן הָכָא, קוּמוּ חוּתוּ בְּלִכּוּן לְבַבְלָא, וְאַנָּה עֲמֻכוֹן. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעי' מ"ג) כֹּה אָמַר ה' לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבַלְה וְגו'. לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבַלְה וְגו'. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהוֹרְדְתִי בְּרִיחִים כָּל־סָם - אֵלֶּה כָּל הַמְּרַכְּבוֹת וְהַמְּחַנְנוֹת הָעֲלִיּוֹנִים.

בְּד נַחְתוּ לְבַבְלָא, אַתְּפַתְחוּ שְׁמַיָא, וְשָׂרְאֵת רוּחַ נְבוּאָה קוּדִישָׁא עַל יְחֻזְקָאֵל, וְחַמָּא כָּל מַה דְּחַמָּא, וְאָמַר לוֹן לְיִשְׂרָאֵל, הָא מְאֲרִיכוֹן הָכָא, וְכָל חִילֵי שְׁמַיָא וְרְתִיבִין, דְּאֵתוּ לְמִדְרַבּ בִּינִיכוּן. לֹא הִימְנוּהוּ, עַד דְּאַצְמְרִיד לְגַלְאָה כָּל מַה דְּחַמָּא, וְאַרְא כְּדָ, וְאַרְא כְּדָ. וְאִי גְלִי יִתִּיר, מַה דְּגְלִי בְּלֹא אַצְמְרִיד. בֵּינָן דְּחַמוּ יִשְׂרָאֵל כְּדָ, וְכַד שְׁמַעוּ מִלִּין מְפּוּמִּיָּה דִּיחֻזְקָאֵל, לֹא חִיִּישׁוּ עַל גְּלוּתְהוֹן בְּלָל, דְּהָא יָדְעוּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לֹא שְׁבִיק לוֹן. וְכָל מַה דְּגְלִי בְּרִשׁוּתָא גְּלִי.

כְּשִׁירְדוּ לְבַבְלָא, נִפְתְּחוּ הַשְּׁמַיִם, וְשָׂרְתָה נְבוּאָה קוּדִישָׁה עַל יְחֻזְקָאֵל, וְרָאָה כָּל מַה שְׂרָאָה, וְאָמַר לְהֵם לְיִשְׂרָאֵל: הֲרֵי אֲדוֹנֵיכֶם כָּאן, וְכָל חִילוֹת הַשְּׁמַיִם וּמְרַכְּבוֹתֵי שְׁבָאוּ לְדוֹר בִּינֵיכֶם. לֹא הָאֲמִינוּ לוֹ, עַד שֶׁהֲצַטְרַף לְגַלוּת כָּל מַה שְׂרָאָה, וְאַרְא כְּדָ, וְאַרְא כְּדָ. וְאִם גְּלָה יוֹתֵר - כָּל מַה שְׂגָלָה הֲצַרְף. כִּינּוּ שְׂרָאוּ כְּדָ יִשְׂרָאֵל, שְׁמַחוּ. וְכַשְׁשְׁמַעוּ דְּבָרִים מִפִּי יְחֻזְקָאֵל, לֹא חֲשָׁשׁוּ עַל גְּלוּתָם כְּלָל, שֶׁהֲרֵי יָדְעוּ שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא עֲזַב אוֹתָם, וְכָל מַה שְׂגָלָה - גְּלָה בְּרִשׁוּתָא.

בְּכָל מְקוּם שְׂגָלוּ יִשְׂרָאֵל, שֵׁם הַשְּׂכִינָה גִלְתָּה עִמָּהֶם, וְתַנְיָנוּ בְּכָל אֲתֵר דְּיִשְׂרָאֵל גְּלוּ, תַּמָּן

שֵׁם הַשְּׂכִינָה גִלְתָּה עִמָּהֶם

וְתַנְיָנוּ בְּכָל אֲתֵר דְּיִשְׂרָאֵל גְּלוּ, תַּמָּן

השכינה גלתה עמָהֶם. וכאן בגלות מצרים מה פתוב? ואלה שמות בני ישראל וגו'. כיון שפתוב בני ישראל, מה זה את יַעֲקֹב? הבאים אתו הצטרף לומר! אלא, אלה שמות בני ישראל, הם אותם מרַפְבוֹת ומחנות עליונים שיִרְדוּ עִם יַעֲקֹב עִם הַשְּׂכִינָה לְגִלוֹת מִצְרַיִם. ואלה שמות בני ישראל הבאים מִצְרַיִמָּה אֶת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ.

שְׂכִינָתָא גְלַתְהָ עִמָּהוֹן, וְהִכָּא בְּגִלוֹתָא דְּמִצְרַיִם מַה כְּתִיב, וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. כִּיּוֹן דְּכְתִיב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מַהוּ אֶת יַעֲקֹב, הַבָּאִים אִתּוֹ אֲצִמְרִיד לְמִימְר. אֵלֶּה, אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִינוֹן רְתִיכִין וּמְשַׁרְיִין עֲלָיוֹן, דְּנַחְתּוּ עִם יַעֲקֹב, בְּהַדִּי שְׂכִינָתָא, בְּגִלוֹתָא דְּמִצְרַיִם (שמות ט') וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה אֶת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ.

כָּל אֶחָד מֵהֶם הִכְנִיס רְצוֹן לְבוֹ בְּאַהֲבָה גְדוֹלָה לְמִסַּר נַפְשׁוֹ עַל קִדְשַׁת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ [לִישָׁנָא אַחֲרֵינָא] וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֵּיהּ שְׁעָתָא חֲדוּ יִשְׂרָאֵל חֲדוּתָא שְׁלִימָתָא בְּסַיְעָתָא דְּמֵאֲרִיהוֹן דְּהָיָה עִמָּהוֹן וְכָל חַד מְנִייהוּ עָאֵל רְעוּתָא דְּלִבֵּיהּ בְּרַחֲמֵימוֹתָא סְגִיָּא לְמִיִּסַּר נַפְשִׁיהּ עַל קְדוּשַׁתָּא דְּמֵאֲרִיהוֹן וּבְגִין כְּךָ גַּלִּי יְחֻזְקָאֵל כָּל מַה דְּגַלִּי.

יש שגורסים: ואמר רבי שמעון באותה שעה שמחו ישראל שמחה שלמה בגלל סיוע הקדוש ברוך הוא שהיה עמָהֶם, וכל אחד מהם הכניס רצון לבו באהבה גדולה למסר נפשו על קדשֶׁת השם יתברך, ומשום כך גילה יחזקאל כל מה שגלה.



פרק ב'

זוהר דברים - האדרא זוטא קדישא (דף רח"צ ע"א)

הקדוש ברוך הוא לא הסיר אהבתו מישראל, שבכל מקום שהם

תנניא רבי יהודה אומר, בכמה אתרי אסתבלנא, דקודשא בריך הוא לא אעדי (דף רח"צ ע"ב) רחימותא מנייהו דישראל, דבכל אתר דאינון הו, קודשא בריך הוא בינייהו. דכתיב, (ויקרא כו) לא מאסתים ולא געלתים לכלותם להפר בריתי אתם. דייקא אתם, בינייהו עמהון לא אעדי מנייהו לעלמין.

למדנו, רבי יהודה אומר, בכמה מקומות הסתכלתי שהקדוש ברוך הוא לא הסיר אהבתו מהם מישראל, שבכל מקום שהם היו, (ויקרא כו) לא מאסתים ולא געלתים לכלותם להפר בריתי אתם. אתם דיקא, ביניהם עמהם, לא סר מהם לעולמים.

עמו אנכי בצרה

רבי יצחק הוה אזיל בארחה, ופגע ביה רבי חייא, אמר ליה חמינא (לכו) באנפך, דהא במדורא דשכינתא מדורך. מאי כתיב (שמות ג) וארד להצילו מיד מצרים. וארד, ארד מבעי ליה. וארד בקדמיתא. אימתי. כד נחת יעקב למצרים. ולמה. להצילו מיד מצרים. דאלמלא לא הוה בינייהו, לא יכלין למסבל גלותא. כמה דאת אמר (תהלים 65) עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו.

רבי יצחק הוה מהלך בדרך ופגע בו רבי חייא. אומר לו, רואה אני (אותם) בפניך שהרי במדור של השכינה מקומך. מהו שפתוב (שמות ג) וארד להצילו מיד מצרים? וארד?! ארד הנה צריך לו! וארד - בראשונה. מתי? כאשר ירד יעקב למצרים. ולמה? להצילו מיד מצרים. שאם לא הנה ביניהם, לא יכולים לסבל הגלות, כמו שנאמר (תהלים 65) עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו.

כל מקום שחכמי הדור הולכים, הקדוש ברוך הוא הולך עמם

אמר ליה, ודאי בכל אתר דישראל שריין, קודשא בריך הוא אמר לו, ודאי בכל מקום שישראל נמצאים, הקדוש ברוך הוא

ביניהם. וְכַל מְקוֹם שְׁחַכְמֵי הַדּוֹר הוֹלְכִים, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹלֵךְ עִמָּהֶם, שְׁפָתוֹב (ס) כִּי מִלְאָכָיו יִצְוֶה לָךְ וְגו'.

מִנֵּין לָנוּ? שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית לב) וַיֵּעֲקֹב הַלֵּךְ לְדַרְכּוֹ וְגו', וַיֵּאמֶר יַעֲקֹב כַּאֲשֶׁר רָאִים מַחְנֵה אֱלֹהִים זֶה. עָתָה נִשְׁתַּתֵּף כְּאֶחָד וְנִלְךָ בְּדַרְךְ, שְׁהָרִי יִדְעָתִי שֶׁלְמָקוֹם אֶחָד אָנּוּ הוֹלְכִים, לְקַבֵּל פְּנֵי שְׂכִינָה. אָמַר לוֹ, בְּוֹדָאֵי. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לְמַדְנּוּ, שְׁלוּחֵי מִצְוֶה אֵינָן נִזְוָקִין, לֹא בַּהֲלִיכְתָּן וְלֹא בַּחֲזֹרְתָּן. וְאַנְחֵנוּ לַהֲרֹאוֹת לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָנּוּ הוֹלְכִים, וְלֹא יֵרְאִים.

בִּינֵיהוּ. וְכַל אֲתֵר דְּחַכְמֵי דְרָא אֲזִלִּין, קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזִיל עִמָּהוֹן, דְּכַתִּיב, (ס) כִּי מִלְאָכָיו יִצְוֶה לָךְ וְגו'.

מִנֵּלָן דְּכַתִּיב, (בְּרֵאשִׁית לב) וַיֵּעֲקֹב הַלֵּךְ לְדַרְכּוֹ וְגו', וַיֵּאמֶר יַעֲקֹב כַּאֲשֶׁר רָאִים מַחְנֵה אֱלֹהִים זֶה. הַשְׁתָּא נִשְׁתַּתֵּף בְּחֻדָּא, וְנִזְוִיל בְּאַרְחָא, דְּהָא יִדְעָנָא דְלֵאֲתֵר חַד אֲזִלִּין, לְקַבֵּל אֲנָפוּי דְשְׂכִינְתָּא. אָמַר לֵיהּ, וְדָאֵי. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, תְּגִינָן, שְׁלוּחֵי מִצְוֶה אֵינָן נִזְוָקִין, לֹא בַּהֲלִיכְתָּן וְלֹא בַּחֲזֹרְתָּן. וְאַנְן לֵאֲתַחֲזָא קַמֵּי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזִלִּין, וְלֹא דְחִילָנָא.

זוהר ויקרא (פרשת אחרי מות דף ט"ו ע"ב)

בְּזִמְן שִׁישְׂרָאֵל נִמְצְאוּ בְּגָלוֹת בְּבַל, הַשְׂכִּינָה שָׂרְתָה בֵּינֵיהֶם

הַתְּאֵנָא, (ויקרא טו) וְכַל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֵהֶל מוֹעֵד, רַבִּי יִצְחָק פִּתַּח, (ויקרא כו) וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְגו', וְהָאֵי קְרֵא אֻקְמוּהַ. תָּא חַזִּי, בְּשַׁעְתָּא דִּישְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא, כְּבִיכּוֹל קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא עִמָּהוֹן בְּגָלוּתָא, דְּהָא שְׂכִינְתָּא לֹא אֲתַעְדִּי מִנֵּיהוּ לְעֵלְמִין. תָּא חַזִּי, בְּזִמְנָא דִּישְׂרָאֵל אֲשַׁתְּכַחוּ בְּגָלוּתָא דְּבַבְל, שְׂכִינְתָּא בִּינֵיהוּ שְׂרִיא, וְתֹאכַת עִמָּהוֹן מִן גְּלוּתָא. וּבְזִכּוֹת אֵינּוֹן צְדִיקֵיָא (דף ט"ו ע"ב) דְּאֲשַׁתְּאָרוּ בְּאַרְעָא, שְׂאֲרַת בְּאַרְעָא, וְלֹא אַעְדִּי מִנֵּיהוּ לְעֵלְמִין. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, דְּאֲתַתְּהֵדְרַת מִטְרוֹנֵיָתָא בְּמִלְפָּא, וְאֲתַתְּהֵדְרַת כְּלָא בְּהַלּוּלָא

וְכַל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֵהֶל מוֹעֵד, רַבִּי יִצְחָק פִּתַּח, (ויקרא כו) וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְגו', וְהָאֵי קְרֵא אֻקְמוּהַ. תָּא חַזִּי, בְּשַׁעְתָּא דִּישְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא, כְּבִיכּוֹל קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא עִמָּהוֹן בְּגָלוּתָא, דְּהָא שְׂכִינְתָּא לֹא אֲתַעְדִּי מִנֵּיהוּ לְעֵלְמִין. תָּא חַזִּי, בְּזִמְנָא דִּישְׂרָאֵל אֲשַׁתְּכַחוּ בְּגָלוּתָא דְּבַבְל, שְׂכִינְתָּא בִּינֵיהוּ שְׂרִיא, וְתֹאכַת עִמָּהוֹן מִן גְּלוּתָא. וּבְזִכּוֹת אֵינּוֹן צְדִיקֵיָא (דף ט"ו ע"ב) דְּאֲשַׁתְּאָרוּ בְּאַרְעָא, שְׂאֲרַת בְּאַרְעָא, וְלֹא אַעְדִּי מִנֵּיהוּ לְעֵלְמִין. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, דְּאֲתַתְּהֵדְרַת מִטְרוֹנֵיָתָא בְּמִלְפָּא, וְאֲתַתְּהֵדְרַת כְּלָא בְּהַלּוּלָא

כָּד נִקְרְאוּ אַנְשֵׁי כְּנַסַּת הַגְּדוּלָה, כְּנַסַּת הַגְּדוּלָה, כְּנַסַּת הַגְּדוּלָה וְדַאי.

דְּמִלְפָא, בְּגִיז כָּד אַקְרוּן אַנְשֵׁי כְּנַסַּת הַגְּדוּלָה, כְּנַסַּת הַגְּדוּלָה וְדַאי.

אם הם צדיקים - הקדוש ברוך הוא מקדים לרחם עליהם

לְמִדְּנֹו, בְּכָל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל בְּגָלוּת, אִם הֵם צַדִּיקִים - הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַדֵּים לְרַחֵם עֲלֵיהֶם וּלְהוֹצִיאֵם מִהַגְּלוּת, וְאִם הֵם אֵינִים צַדִּיקִים - הוּא מְעַכֵּב אוֹתָם בְּגָלוּת עַד אוֹתוֹ זְמַן שְׁנַגְזֵר. וְכִשְׁמַגִּיעַ הַזְּמַן וְהֵם אֵינִים רְאוּיִים - הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁגֵּיחַ עַל כְּבוֹד שְׁמוֹ, וְאֵינוֹ שׁוֹכַח אוֹתָם בְּגָלוּת. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְזִכְרָתִי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְגו'. אֵלֹו הָאֲבוֹת שֶׁל הַכֹּל, סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ.

תְּאֵנָא, בְּכָל זְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא, אִי אֵינִין זְכַאיִן, קוֹדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא אַקְדִּים לְרַחֵמָא עֲלֵיהוּ, וְלֹא פְקָא לֹוּן מִגְּלוּתָא. וְאִי אֵינִין לֹא זְכַאיִן, מְעַכֵּב לֹוּן בְּגָלוּתָא, עַד הֵהוּא זְמַנָּא דְאַתְגַּזֵּר. וְכַד מְטָא זְמַנָּא, וְאֵינִין לֹא אַתְחַזִּיין, קוֹדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא אֲשַׁגַּח לִיקְרָא דְשְׁמִיהּ, וְלֹא אַנְשֵׁי לְהוּ בְּגָלוּתָא, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב וְזִכְרָתִי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְגו'. אֵלִין אַבְהֵן דְכֻלָּא, רְוֹא דְשְׁמָא קוֹדִישָׁא.

זוהר חדש (מדרש רות דף צ"ח ע"ב)

עיר קטנה - זו כנסת ישראל

אָמַר רַבִּי בּוּן, אוֹתוֹ הַתִּינוּק שֶׁהִיָּה יוֹשֵׁב אַצְלָנוּ, מַה אָמַר בְּפִסּוּק הַזֶּה? אֵלֶּא כֶּן פִּתַּח: עִיר קִטְנָה - זֹו כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל, שְׁנִקְרָאת עִיר הַקְּדִשׁ, קְרִיָּה קְדוֹשָׁה אֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כְּמוֹ שְׁאִמְרֵנוּ (שִׁיר הַשִּׁירִים ח) אַחֹות לָנוּ קִטְנָה, שְׁנִאָמַר (בְּרַאשִׁית כט) וְשֵׁם הַקִּטְנָה רַחֵל. וְאַנְשֵׁים בָּהּ מְעַט - אֵלֹו הָאֲבוֹת.

אָמַר רַבִּי בּוּן, הֵהוּא יְנוּקָא דִּיהוָה יִתִּיב לְגַבֵּי, מַאי אָמַר בְּהַאי קְרָא. אֵלֶּא הִכִּי פִּתַּח, עִיר קִטְנָה, זֹו כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל, שְׁנִקְרָאת עִיר הַקְּדִשׁ, קְרָתָא קוֹדִישָׁא לְגַבֵּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. קִטְנָה, כְּדָבָר אַחַר, (שׁ"ס ח) אַחֹות לָנוּ קִטְנָה. שְׁנִאָמַר (בְּרַאשִׁית כט) וְשֵׁם הַקִּטְנָה רַחֵל. וְאַנְשֵׁים בָּהּ מְעַט, אֵלֹו הָאֲבוֹת.

בא אדם הראשון, ורדה עמו שכינה, ושרתה בתוכו

בא אָדָם הָרֵאשׁוֹן - יִרְדָּה עִמּוֹ שְׁכִינָה וְשִׁרְתָּה בְּתוֹכּוֹ. חֲטָא אָדָם

בא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, יִרְדָּה עִמּוֹ שְׁכִינָה, וְשִׁרְתָּה בְּתוֹכּוֹ. חֲטָא אָדָם

הראשון, ונסתלקה ממנו. בא נח, והורידה לארץ. חטאו דור המבול, ונסתלקה מן העולם. בא אברהם, והורידה. באו אנשי סדום, ונסתלקה לפיכך ואנשים בה מעט להתקיים עמה בעולם. זמן מועט היו, ולא נתקיימו בה הרבה.

ובא אליה מלך גדול וסבב אתה - זה פלוני. ומצא בה איש מסכן חכם - זה יעקב. שבמסכנות היה בזמן שחטאו בניו ביורף, ונמנע השפע ממנו, ונפרדה הגבירה ממנו. ומלט הוא את העיר בחכמתו - זה משה. מהו וסבב אתה? שמתעסק פלוני שיחטאו ישראל בגלות, בשביל להתעכב הגבירה בגלות, שכתוב (תהלים צא) עמו אנכי וגוי.

איש מסכן - זה משיח בן דוד

דבר אחר, (קהלת ט) עיר קטנה - זו ציון. ואנשים בה מעט - אלו ששת ימי בראשית. ובא אליה מלך גדול וסבב אתה - זה פלוני. ומצא בה איש מסכן - זה משיח בן דוד, שנאמר בו (זכריה ט) עני ורכב על חמור, ונאמר (ישעיה נז) הצדיק אבד. כל זמן שלא יבא עליו השפע. ועליו נאמר (שם יט) ונהר יחרב ויבש.

חכם - זה משיח בן דוד

חמור - זה סמא"ל. חכם - זה משיח בן דוד. ועליו נאמר ומלט הוא

הראשון, ונסתלקה ממנו. בא נח, והורידה לארץ. חטאו דור המבול, ונסתלקה מן העולם. בא אברהם, והורידה. באו אנשי סדום, ונסתלקה לפיכך ואנשים בה מעט להתקיים עמה בעולם. זמן מועט היו, ולא נתקיימו בה הרבה.

ובא אליה מלך גדול וסבב אתה, דא פלוני. ומצא בה איש מסכן חכם, דא יעקב, שבמסכנות היה בזמן שחטאו בניו ביורף, ונמנע השפע ממנו, ונתפרשה מטרוניתא ממנו. ומלט הוא את העיר בחכמתו, דא משה. מהו וסבב אותה. שמתעסק פלוני שיחטאו ישראל בגלות, בשביל להתעכב המטרוניתא בגלות, דכתיב (תהלים 65) עמו אנכי וגוי.

דבר אחר, (קהלת ט) עיר קטנה, דא ציון. ואנשים בה מעט, אלו ששת ימי בראשית. ובא אליה מלך גדול וסבב אותה, דא פלוני. ומצא בה איש מסכן, דא משיח בן דוד. שנאמר בו, (זכריה ט) עני ורכב על חמור ונאמר (ישעיה נז) הצדיק אבד. כל זמן שלא יבא עליו השפע. ועליו נאמר, (שם יט) ונהר יחרב ויבש.

חמור, דא סמא"ל. חכם, דא משיח בן דוד. ועליו

נאמר, ומלמ הוא את העיר את העיר בחקמתו. שיהיה גואל בחקמתו. שיהיה גואל משיח בן אפרים, וְדָא הוּא פְּרוּקָא מְלַעֲלָא. מְלַמְעָלָה.



שכר ועונש ה' הלקים

מפעל הזוהר העולמי יוצא במבצע חסר תקדים, רכישת הספרים במהיר מסובסד, לארגונים לקרב החוקים, כגון הידברות, ערכים, יד לאחים, שובו בנים ועוד, וכן למזכי הרבים המתנדבים לקרב ולרבות הלומדים.

**המעוניין יתקשר לטלפון:
0527-651911**

**קחו עמכם דברים ושובו אל ה'!
לא ידח ממנו נדח**

פרק ג

שער הכוונות - ענין בין המצרים

והיא "טדה"ד", "ובהויה" של "אתה גבור" תכוין שתאיר "הויה" זו אל תמורתה היוצאת בחילוף אותיות שלאחריו והיא "כוז"ו" "ובהויה" ג' שב"אתה קדוש" תכוין שתאיר זו "ההויה" אל תמורתה בא"ב - דא"ת ב"ש, והיא "מצפ"ץ" והנה ג' שמות הנזכרים: טדה"ד וכוז"ו ומצפ"ץ, הם בגימטריה שי"ן עם הכולל:

ובברכת "רצה" תכוין כי מלת רצה היא בגימטריה אלקים דמילוי ההין, כי רצה הם אותיות צרה, והוא סוד ועת צרה היא ליעקב וממנה יושע, שהוא שם אלקים דההין. וזהו סוד בין המצרים, כי מן השם הנזכר שהוא דין יוצאות בימים האלו הצרות.

גם תוסיף שם אדני עם רצה של אלקים הנזכר, ויהיו בגימטריה שי"ן, ותכוין כי ב' בתי דינין אלו שהם אלקים ואדני, שהם סוד בין המצרים, ב' מצרים העולים בגימטריה שי"ן, יתמתקו על ידי ג' השמות הראשונים שנתכוננו בהם בג' ברכות הא', והם טדה"ד כוז"ו מצפ"ץ העולים בגימטריה שי"ן כנזכר, ועל ידי כן אותיות צרה יתהפכו לרחמים, ויהיו רצה ה' אלקינו.

ובברכת שים שלום באותם ב' שינין שבראשי תיבות של שים שלום, תכוין אל ב' השינין הנ"ל, גם התיבות עצמם של שים שלום שניהם יחד עולות בגימטריה שי"ן, שי"ן הנזכר ועוד יתירים ו' כנגד ו' שמות הנזכר, והם שם יהו"ה וג' תמורות, והם טדה"ד כוז"ו מצפ"ץ ושם אלקים ושם אדני".

מנהג טוב וכשר הוא מאד לכל בעל נפש לשבת באבלות אחר חצי היום בכל אלו הימים

ענין בין המצרים: והם כ"א ימים שבין י"ז לתמוז עד תשעה באב, מנהג טוב וכשר הוא מאד לכל בעל נפש לשבת באבלות אחר חצי היום בכל אלו הימים, ולבכות בכיה ממש על חורבן הבית, וטעם היות זה אחר חצות היום, הוא כי אז הוא התעוררות הדינין בסוד כי ינטו צללי ערב אשר לסבה זו נשרף ההיכל אחר חצי היום, ודבר זה עושה תועלת גדולה בנפש האדם, וענין חצות הלילה אין צורך להזכירו, כי אפילו בכל שאר הלילות צריך להתאבל על החורבן, ומכל שכן בלילות בין המצרים שצריך להוסיף בבכיה, ועליו נאמר "שמחו את ירושלם כו' כל המתאבלים עליה".

גם צריך לזוהר להמנע מלאכול פרי חדש ומלבוש לבוש חדש

גם צריך לזוהר ולהמנע מלאכול בימים ההם, שום פרי חדש ושלא ללבוש שום לבוש חדש, כדי שלא יצטרך לברך עליו ברכת שהחיינו, וכמו שנזכר ענין זה בספרי הפוסקים האחרונים, וענין זה נוהג בשבתות ובראש חודש אב:

כוונות המיוחדות לימי בין המצרים

גם צריך לכוין כוונות אלו בעמידה בכל הימים ההם: הנה בברכת אבות באותה "ההויה" הא' תכוין שתאיר זו "ההויה" אל תמורתה היוצאת בחילוף אותיות שלפניה

פרק ד' ענין ט' באב

נחמה בזמן מנחה

בחרב האויבים, ובראותם שהציתום אש בהיכל לעת ערב שהוא זמן המנחה, אז אמרו מזמור ושמחו שמחה גדולה, וקבלו נחמה, כי אם ח"ו לא היה הקב"ה משליך חמתו על העצים ועל האבנים, לא היתה תקומה לשונאי ישראל. וכמו שאמרו חז"ל, כלה את חמתו ויצת אש בציון. ונמצא כי לעת מנחת ערב שהציתו אש בהיכל, אז אמרו ישראל מזמור, וקבלו נחמה על צרתם, אם כן, המנהג הנזכר הוא טוב ונכון.

וַיִּצְעֲדֵי ששמעתי גם כן ממורי ז"ל טעם אחר, והוא כי אז במנחת ט' באב נולד המשיח הנקרא מנחם, כנזכר במדרש איכה רבתי.

פיר הפליאה - (ד"ה ויאמר אל האשה אף כי אמר אלהים)

ומאותו השנה שאמר לי עד הר"ן, תת"ך שנים, ואמרתי אני לאבי ז"ל י"ר שלא אראנו ואמר אמן בני.

עמו אנכי בצרה

וְאֵז יאמר האיש לאשתו יונתי תמתי, מאי תמתי תאומתי מה תאומות אצלו חש אחד מהם בראשו חבירו מרגיש, כך אמר הקב"ה עמו אנכי בצרה. ראה והבן רבי, שישראל חוטאים והשכינה עמם גולה, כי היא אם הבנים, ומי גרם לה, לא היא שנתן להם עושר וכבוד הרבה מאד, ונותנת להם כל מה שירצו, והוא הגורם להם וחוטאים, הוא שנאמר וכסף הרביתי

מֵה שנהגו ביום ט' באב במנחה, לומר פסוקים של נחמות, וגם לקום ולשבת על הספסלים למעלה, ואדרבא נראה מן התלמוד בבלי כי לעת ערב הציתו אש בהיכל ביום ט' באב ונשרף בעת המנחה, וכפי זה היה ראוי להחמיר במנחה יותר מבשחרית.

אֲבִי הענין יובן במה שדרשו בגמרא על פסוק "מזמור לאסף אלקים באו גוים" כו', והקשו מזמור? קינה מבעי ליה! ותירצו, כי בתחילה התחילו האויבים להרוג את בני ישראל, ואז חשבו ישראל שלא יהיה ח"ו תקומה למפלתם ויכלו ח"ו

וְאֵאדָם אָמַר כִּי שִׁמְעַת לְקוֹל אִשְׁתֶּךָ

אֲבִי אומר לך רבי כי מעולם לא בכיתי ולא נתעצבתי רק בזמן שראיתי "ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך" זרק"א באדם וסגו"ל באשה, כי אמרתי לאבי ז"ל מהו זה התימא, ואמר לי נזרקה מבעלה ונעשית סגולה לפחד, ואמרתי לו עד מתי, ואמר לי שתוק, זלגו עיני בדמעות, כי בן ד' שנים הייתי, ואמר לי אל תדאג, כי ראה האיחור עד ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם, דרג"א באדם ותב"ר באשה לחזור בבעלה, ואמרתי לו אם רחוק הוא הדבר, ואמר לי בר"ן לממשלת הכתר,

פרק ה'

ספר הקנה

ואין המצוה בטמאה לא באם ולא בבנים, כי ישראל ואמם טהורים ונקיים, ולא בבנים (טמאים) שאינם ראויים להיות בנים. ואמר לפניך להרמיז, שנשתלח מפנים המאירים הוא התפארת, ואמר בדרך להרמיז שנשתלחה גם מרשות הרבים שיצאה ממקומה, בכל עץ להרמיז תורה שבכתב חסד, על לשונה, על הארץ שהיתה מושלחת גם על הארץ נוכריה.

ואחרי השלוח הולכת האם ומילצת ואומרת אוי שהחרבתי את ביתי ושרפתי את היבלי והגליתי את בני לבין אומות העולם

ודע בני דרב שאמר המוצא קן בשמים מהו, וכוננתו בהיות כנסת ישראל יונקת ממקומות שזכרנו, וחטאו בניה ונשלחה בהיותה נאחזת ומדובקת בתפארת, והיו לבשר אחד ויחדיו יהיו תמים, וחטאו בניה, מהו נשלחת ונגרשת או לא, והשיב באמת אינה נשלחת, והוסיף ושאל, אם אם היא בים הגדול, מהו שנאחזת ומדובקת בים הגדול, כענין ותרץ הנערה ותגד לאמה שהיא הבינה, וחטאו בניה, אם נשלחת והשיב נשלחת, והוסיף ושאל אם הוא בראש האדם הוא כתר עליון ראש התפארת הנקרא אדם, כענין היתה לראש פינה והשיב נשלחת, והראייה והלא ישראל היו נאחזין בבניה, ואלהי יצחק ואלהי יעקב, ובעשותם העגל אמר למשה לך רד כי שחת עמך, ואף משה ירד מגדולתו, הוא נצח מעבר הגדולה, כי נשברו

מוסר גדול משילוח הקן להתאבל על גלות השכינה

ספר הקנה (ד"ה מוסר גדול משילוח הקן): מוסר גדול משילוח הקן להתאבל על גלות השכינה, ודע בני כשעלה משה למרום אתא קול באזניו ושמע, שלח תשלח, אמר משה לרבו מאי האי, אמר לו האי גלותה הוא, והכא הגזירה באה מלמעלה, שלח תשלח ואין שלח אלא יסוד, ואמאי קרי ליה שלח, כי הוא הלוקח האם היא כנסת ישראל, והוא המשלח ושלחה מבינתו, והכי אמר, שלח, כלומר אתה היסוד תשלח את האם הרובצת ושומרת את בניה, ללכת לנטור את הכרמים בניה אחרים, כענין שמוני נוטרה את הכרמים, כי חטאו בניה ובפשעכם שולחה אמכם, ואת הבנים תקח לך, כלומר, לא תניחם בגלות תחת ידיה, כי תדקדק עמם כחוט השערה, רק תשמרם ממנה, כענין ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתי לכלותם.

שלח למעלה תשלח למטה

והנה היסוד שלחת מרביצתה, בגזירת הגזר, והבנים מבקשים לאמם, והיא מבקשת לבנים, ואמר הקב"ה, שלח למעלה תשלח למטה, וידעת בני, רביצת האם בבנים, בחוץ לארץ במקרה בזמן שהאומות גוזרים לכלותם, משיבים אותה לשמור בניה בכח היסוד, ועל כן אין הדוגמא למטה אלא במקרה כענין כי יקרא,

אף בזמן המלכות לבקש האם רחמים, להשפיל האויבים לבל יפרישוה על ידי עין הבנים, הוא שאמר עשה למען שמך הגדול, ולכן אפילו מאה פעמים, שכן יורדים ונשלחים מאה מדרגות עד שתהרוס ותקלקל הקן להיות נודדת מפינה לפינה.

אוי לעוסקים בקיבוץ הון רב טמא ומטמא כי לא בטהרה

ואמר באיזה התעוררות יצאו ממצרים, שהרי לא ניתן להם מצות שילוח הקן, כי הקב"ה הזמין נחשים אוכלים הבנים, והאם נשלחת מעצמה, ואמר שילוח המצורע כשילוח השכינה עם בניה, ועל כן אלים עשה, דשילוח על שגורם בשליחות, ואמר ליה הדבק האם באורך ימים, הוא תורה שבכתב, אורך ימים בימינה ולא קבץ בניה על כן אורך בעולם הבא שכרה, ובאמת בני כן הדברים נמי במי שגולה ממקום למקום ומפינה לפינה ואינו קונה מנוחה במקום אחד רק הולך ונשבר דוגמא עליונה, קודשא בריך הוא, מעביר עונו וחסאו ומקנה לו מנוחה ואורך ימים בעולם הבא, אוי לבונים בתים גדולים ויושביה במנוחה בארץ זרים יאכלו אותם, ומה להם ולמנוחתם כי גלו מעל שולחן אביהם ואמם גרושה מכח פשעם, ולמה לא יעסקו בתורה להשיב חרון אף וחימה, אוי לעוסקים בקיבוץ הון רב טמא ומטמא כי לא בטהרה, וטמא לטמאים ידבק (וישאר להם), למה לא יקנה דעת ובינה לחשוב מחשבות אנה כספו וזהבו של שלמה ועפרות זהב לו, ועל מה יפסיד נפשו ויעבור בגל וחמס ושבועות שוא וקבץ הון רב ויאכלוהו זרים כי היא תחת ממשלתם, ואם (ואב) לבניו למדם תחבולותיו, והנה קמתם תחת

הלוחות ופרחו האותיות, ושב משה בכח לוי, ויאספו אליו כל בני לוי להכרית ולאבד את כל החוטאים בכח הווד, ושבנו כל ישראל להאחז מדת משה הוא הוד, ובדק אותם כסוטות הפך מה שהיו תחת אבותיהם, זהו שאמר עמך ולא עמי.

כן הדבר כאשר יחטאו הבנים האם נשלחת אף אם היא בראש האדם, והבנים משחיתים מקום האם, בנים משחיתים תרבות אנשים חטאים, ובפשעכם שולחה אמכם, ואתכם אזרה בגוים, ואחרי השלוח הולכת האם ומיללת ואומרת אוי שהחרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי וגליתי את בני לבין אומות העולם, ואומר יהי רצון מלפני שיכבשו רחמי את כעסי וגו', וכן עופות השמים מלאכי עליון צפרים טהורים ומלאכים ועוף השמים יוליך את הקול עד שכנסת ישראל היא אם הבנים, מתמהת ואומרת, אף כי אמר ואת הבנים תקח לך, לאו רחמנות הוא בהיות האם גרושה ושלוחה מוולדיה נשברה על בניה, אף כי הבנים אינם עזובין ואינם מאוסים, בשולחן אחרים סומכים, אחרים ממש, מאן דרחים אינו מפריש האם מהבנים עד שאמר לה דא היא רחמנות בוודאי שהבנים מצטערים על עצמם ושבים בתשובה, והיא מבקשת רחמים על בניה, על כן התעוררות בקשת הרחמים היא, בהיות האם הולכת ונשברה בעד בניה, ומלאך יוציא הקול ומבקש רחמים לקבץ האם והבנים, לפאר ליוצרים קדוש קדוש קדוש, ואז אם הבנים מוליכה קול בניה, וקולה באה ה' ראשון שבשם בן ד', דא היא קלא ששמע רבי אייבו דלעי נחש ואמר, אי חס לא אפרש אמא מבנהא ונקראת האם נחש, כי זוהמת הנחש שב עליה בגלות, ולכן בני, זאת המצוה נוהגת

ואינו בוש כי נתבלבלה דעתו, ואז השטן עולה וקובל והרשות נתונה לו, ובלבל וגירה ביניהם והמית אחד מהם להיות תחת שלום חילוק, ותחת שמחה אבל, ותחת מנוחה צער, והאם צועקת ואומרת, אני בצער וגם הם בצער עמו אנכי בצרה.

אנו תמחים באורך הגלות, לומדי התלמוד הנושאים ונותנים בקולות וברקים ומדקדקים דקדוק אחר דקדוק ומתחדשים חדושים - רק לומדים לתועלת גופם ולא לתועלת נפשם, ולומדין ויודעים ואינם מקיימין רק כוונתם להתגדל בהמון אני הגדול בתורה

אוי לאבות המניחים בניהם להרבות שמחות במאכלים ויינות בריקודים ושמחות, ולא יודעים כי עליהם יפול גורלם מיתות טבעיות ומיתות משונות למות תוצאות, ואוכלים כרים מצאן ועגלים מתוך מרבק, השותים במזרקי יין וראשית שמנים ימשחו, ולא נחלו על שבר יוסף, לכן עתה יגלו בראש גולים, אשרי בניו ואשרי יולדתו למי שאינו מרבה בחבורות של שמחה כלל וכלל, ואשריו מי שאינו אוכל בשר, ואשריו מי שאינו שותה יין כל עיקר, ואינו לובש בגדים יפים ואינו בונה בית, ואינו נוטע כרם, רק יושב באוהלים ומתאבל עם אבילי ציון, ראה בני והבן דבני יונדב בן רכב, צוה להם אביהם, אל תשתו יין אתם ובניכם לעולם, ומה ראה לצוות שלא לשתות יין, בעבור ששמע לירמיהו שהתנבא על חורבן הבית המקדש, על כן צוה לבניו אל תשתו יין כלל, ובית לא תבנו, וזרע לא תזרעו, כי באוהלים תשבו כל ימיכם אתם ובניכם ובני בניכם עד בא הנחמה, והיו מתאבלים מאוד ושמרו מצות אביהם, וכשהיה ירמיהו מתנבא

אבותיכם, למה לא יעשו בעוד היות נפשם בגופם לעבוד את בוראו, אוי לששים ומתפארים בגווני מלבושים, ואינם זוכרים שהם מנוזדים ומרוחקים ובין האומות גולים, וצריכים בגדים שחורים, ובאוי ובאבוי נאנחים ובוכים, ולא במלבושים נאים אשר למחר בבושפת פנים יפשיטום, ואם בקבר עמם יקברוהו, הם יגרמו לנכרים לחפור ולהוציאם מקבריהם ולהשליכן לעופות ולכלבים, אוי לחברים שעושים סעודות שלא במקום מצוה, ומרבים במאכלות ויינות ונגונים ורקודים והשטן עולה וקובל ויורד ומשטין כי ימצאם ששים ושמחים, ומתחיל לשמוח עמם ומשתדל להוסיף שתייתו יינם חמת תנינים יינם, יד שתמצאם חבורות ופצעים וחרפה ובושה.

האם צועקת ואומרת, אני בצער וגם הם בצער, עמו אנכי בצרה

ואז רוח הקדש צווחת ואומרת למי אוי למי אבוי למי פצעים חנם למאחרים על היין, מי לא כתיב אל תרא יין כי יתאדם וכתוב בתריה ואחריתו כנחש ישוך, עיניך יראו זרות, ולבך ידבר תהפוכות, והיית כשוכב בלב ים, וכשוכב בראש חבל, הכוני בל חליתי בל ידעתי, מתי אקוץ אוסיף אבקשנו עוד, ומה עושה אחר שתיית יין מתחיל לריב עם חבירו, ואז אומר ומשיחים למי אוי למי אבוי, למי שהוא בעל מריבות, למי שעניו עכורות ואדומות ושחורות, חכלילי עינים מיין, אל תראה יין כי יתאדם, אחריתו דם, אחריתו כנחש ישוך, כי מתחיל לדבר לשון הרע, ומתיר עבירה ועושה כל העבירות כהפקר, ואומר לית דין ולית דיין, משיח עם נשים ומרקד עמם ואז מנבל פיו בדברי נבלות

חדושים, הם אוכלי הבשר כדובים ואריות ושותים במזרקי יין ומתאדמים פניהם מראית אדם טריפה ונשמנים מזון לרמה ותולעה וגלות השכינה אינם זוכרים ואת העם אינם מייסרים שלום עליך נפשי כה יזכו וכה יחיו וכה יאריכו ימים כמו שלא יבצר מחשבתם, חשבון יתנו על כולם, כי ראה גם ראה שהתורה אמרה שלח תשלח לעורר הרחמים, והם אינם חוששין, רק לומדים לתועלת גופם ולא לתועלת נפשם, ולומדין ויודעים ואינם מקיימין רק כוונתם להתגדל בהמון אני הגדול בתורה, ומה שאמרת על ענין לאו שבכללות יש מקומות לאמרו בפנים בעזרת ה'.

לישראל לשוב בתשובה ולא היו שבים, מיד אמר הקב"ה אתה אומר להם לשוב ואינם שבים, הנה בני יונדב בן רכב אשר צוה את בניו לבלתי שתות יין ולא שתו עד היום הזה, ואני אמרתי להם יום יום השכם ושלוח, ולא שמעו, מה כתיב שם, א"ל הקב"ה לירמיהו, אמור להם חייכם הואיל ושמרתם את (מצות אביכם) המצוה הזאת, אין משפחותיכם פוסקת לפניו לעולם, היינו דכתיב, כה אמר ה', לא יכרת איש ליונדב בן רכב לפני כל הימים, הראית בני דבר תימא, אנו תמהים באורך הגלות, לומדי התלמוד הנושאים ונותנים בקולות וברקים ומדקדקים דקדוק אחר דקדוק ומתחדשים



פרק ו'

הרקאנאטי - אבלות על השכינה

ענין אבלות על השכינה שהיא דומיה בגלות ושותקת בלי קול

פירוש הרקאנאטי על התורה - פרשת בראשית

(זוהר בראשית - פרשת בראשית דף לו ע"א)

לשון הקודש: אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוּב (תהלים לט) נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה הֶחְשִׁיתִי מְטוּב וּכְאֲבִי נְעֹפֵר. נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה, פְּסוּק זֶה אָמְרָה אוֹתוֹ כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל בְּגֵלוֹת. מָה הִטְעַם? בְּגֵלֵל שְׁקוּל מִנְהִיג אֶת הַדְּבֹר, פִּינּוֹן שֶׁהִיא בְּגֵלוֹת. קוּל נִפְרָד מִמְּנָה, וְדְבֹר לֹא נִשְׁמַע, וְעַל זֶה נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה וְגו'. מָה הִטְעַם? בְּגֵלֵל שֶׁהֶחְשִׁיתִי מְטוּב, שְׁלֵא הוֹלֵךְ קוּל אֶתָּה. וְיִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים (שם סה) לֵךְ דוּמְיָה תִהְלֶה. מָה זֶה דוּמְיָה? זֹאת תִּהְלֶה לְדָוִד, שֶׁהִיא דוּמְיָה בְּגֵלוֹת וְשׁוֹתֶקֶת בְּלִי קוּל. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מָה זֶה לֵךְ? בְּגֵלֵלָהּ הִיא דוּמְיָה וְשׁוֹתֶקֶת שֶׁהִסְתַּלַּק מִמְּנָה קוּל.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן כְּתִיב, (תהלים לט) נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה הֶחְשִׁיתִי מְטוּב וּכְאֲבִי נְעֹפֵר. נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה, הִיא קְרָא כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל אָמְרוּ בְּגֵלוֹתָא. מֵאֵי טַעְמָא בְּגִין דְּקוּל מְדַבֵּר לִיָּה לְדְבֹר. בִּינּוֹן דְּאִיָּהוּ בְּגֵלוֹתָא קוּל אֶתְפָּרַשׁ מִיָּנָה וּמְלָה לֹא אֲשַׁתְּמַע וְעַל דָּא נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה וְגו'. מֵאֵי טַעְמָא בְּגִין דְּהֶחְשִׁיתִי מְטוּב דְּלֹא אֲזִיל קוּל בְּהֶדְהָ. וְיִשְׂרָאֵל אָמְרִי (תהלים סה) לֵךְ דוּמְיָה תִהְלֶה. מֵאֵי דוּמְיָה, דָּא תִהְלֶה לְדָוִד. דְּאִיָּהוּ דוּמְיָה בְּגֵלוֹתָא וְשׁוֹתֶקֶת בְּלֹא קוּל. אָמַר רַבִּי יִצְחָק מֵאֵי לֵךְ. בְּגִינָה אִיָּהוּ דוּמְיָה וְשׁוֹתֶקֶת דְּאֶסְתַּלַּקָּא מִמְּנָה קוּל.

סוד רחל בענין רחל מבכה על בניה

והענין, כי בהיות כנסת ישראל שלמטה בארץ הטהורה, נוהגים כשורה לעשות כמשפט וכתורה, היתה השכינה ברוח הקדש ביניהם נאה והדורה, ועל כל כבוד חופה ועטרה, שנאמר מידעת זאת בכל הארץ (ישעיה יב כ'). וכתוב ה' מלך תגל הארץ, שהרמז לארץ החיים, ובהפך זה היא כצפור נודדת מן קנה ויוצאת מביתה וממלונה, כענין שנאמר, משדד אב יבריח אם (משלי יט כו'), וכתוב למה תהיה

כגר בארץ וכאורח נטה ללון (ירמיה יד ח'), וזהו רמז נאלמתי, כענין וכרחל לפני גוזזיה נאלמה (ישעיה נג ז'). וכבר ידעת סוד רחל בענין רחל מבכה על בניה, כי בהסתלק ממנה מדת טוב הנקרא קול, אז התהלה דומיה, כענין שנאמר הוא תהלתך והבן זה.

על אלה אני בוכיה

ואמרו רז"ל במדרש איכה, **בכה תבכה בלילה,** לילה היה מושך עמהם קינה, והרמז למדת לילה, זהו שנאמר,

אלה רומז לרוח הטומאה, כדאמרין על אלה חשכו עינינו (איכב ה' י'), וכן אמרו רז"ל בתנא דבי אליהו רחל מבכה על בניה, אל תקרי רחל אלא רוח אל.

על זאת אספדה ואלילה, וכתב, על אלה אני בוכיה, כבר ידעת, כי כנסת ישראל נקראת זאת ואני, כדאמרין שחורה אני ונאווה, וכתב כי אני ה' רופאך. ומלת

שְׁאוֹתוֹ הַחֲטָא גְרַם לָהֶם לְבָבוֹת פְּמָה בְּכִיּוֹת

זוהר בראשית - (פרשת ויחי - דף רכח ע"א ובפרשת פקודי רל"ו ב')

לשון הקודש: וְכָתוּב (איכה א) עַל אֵלֶּה אֲנִי בּוֹכִיָּה, שְׁאוֹתוֹ הַחֲטָא גְרַם לָהֶם לְבָבוֹת פְּמָה בְּכִיּוֹת. דְּבַר אַחַר עַל אֵלֶּה אֲנִי - מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁנִתְּנָה רְשׁוֹת לְמָקוֹם זֶה לְשִׁלְטַן עַל יִשְׂרָאֵל וּלְהַחְרִיב אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וּמִשּׁוּם שְׁנִתְּנָה לָהֶם רְשׁוֹת לְשִׁלְטַן, [כתוב על אלה אני בוכיה, סוד הדבר זה צד הטמאה שנתנה להם רשות לשלט] אֲנִי בּוֹכִיָּה, זֶה רֹחַ הַקֹּדֶשׁ שְׁנִקְרָאת אֲנִי.

ובתיב, (איכב ה) עַל אֵלֶּה אֲנִי בּוֹכִיָּה, דִּבְהוּא חוֹבָא גְרַמָּא לֹאן לְמַבְכֵי פְּמָה בְּכִיּוֹן. דְּבַר אַחַר עַל אֵלֶּה אֲנִי, מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּאִתִּייהִיב רְשׁוֹ לְאַתְרֵי דָּא לְשִׁלְטָאָה עַל יִשְׂרָאֵל, וּלְהַחְרִיב בֵּי מִקְדָּשָׁא, וּבְגִין דְּאִתִּייהִיב לֹאן רְשׁוֹ לְשִׁלְטָאָה, [ס"א כתיב, (איכב ה) על אלה אני בוכיה, רוא דמלה דא סטרא דמסאבא דאתייהיב לון רשו לשלטאה] אֲנִי בּוֹכִיָּה, דָּא רֹחַ קוּדְשָׁא דְאַקְרִי אֲנִי.

בכף צרתם לוא צר

ויהיו משתפין כבודי עמהם, אני עונה אותם, שנאמר יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה, אמר רבי יודן למה הדבר דומה לאשה שהיתה עוברה והיה לה כעס עם אמה, ועלתה אמה למעלה ובעת לידתה היתה צווחת למטה, והיתה אמה שומעת קולה למעלה והיתה צווחת אף היא כנגדה, והיו שכינותיה אומרות לה מה טיבך שאת צועקת, וכי את יולדת עמה, אמרה להן בתי יולדת בצער, ואף על פי שכעסתי עליה איני יכולה לסבול צווחתה, אלא הריני צווחת עמה, וכי צרתה של בתי אינה שלי? **והרמז** מופלא, ונצומה ונבקשה מאלהינו על זאת (פזרא ה' כג'). ואמרו רבותינו ז"ל אמר דוד רבונו של עולם אתה סבור שאנו דוחקים עליך שתקרב את הקץ

ובמדרש איכה, על אלה אני בוכיה, רבי שמואל בר נחמני אמר על עבודה זרה, שנאמר אלה אלהיך ישראל. זהו שנאמר אשכח בניך גם אני (ישע' ד' ו'), כלומר גם אשכח השכינה הנקראת אני, עליה רמז הכתוב קולה כנחש ילך, כי בחיל ילכו ובקדומות באו לך כחוטבי עצים (ירמיה מו' כג') והבן זה. זהו שאמר הכתוב נודי ספרת אתה (תהלים נו' ע'), רוצה לומר גלותי עם גלותך. ואמרו רבותינו ז"ל בכל צרתם לוא צר (ישעיה סג' ע'), כמה דאת אמר, יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה (תהלים פ"א ע"ו).

אמר הקדוש ברוך הוא בשעה שמנעת צרה לישראל והם מבקשים אותי,

ערו ערו עד היסוד בה, רוצה לומר צדיק יסוד עולם

ענין אחר אני והו, רמז להקדוש ברוך הוא הנקרא הוא, ולשכינת עוזו הנקראת אני, ונתייסד על הפסוק ויתן לשבי עוזו ותפארתו ביד צר (תהלים עח' ס"א). ודע כי אף שאר המדות אשר לפניך הם בחסרון בזמן הגלות כמה דאת אמר העניינים והאביונים מבקשים מים ואין (ישעי' מ"א ז'), וכתב, הכפירים שואגים לטרף ולבקש מאל אכלם, שהרמז בהם לשש קצוות והשכינה, כמאמר רבותינו ז"ל, לאחר שחרב בית המקדש נתמעטה פמליא של מעלה. ואמרו עוד בפסוק צדקתך אלהים עד מרום, כשם שהתחתונים צריכים צדקה אלו מאלו כך העליונים צריכים צדקה, וכן הצדיק אבד, שהרמז לצדיק יסוד עולם הנקרא זה, כד"א זה אלי. וכתב על זה היה דוה לבנו, זהו שנאמר בחרבן הבית, ערו ערו עד היסוד בה רוצה לומר צדיק יסוד עולם.

ובעת הברכה נאמר כי אתה תברך צדיק

מדרש רות (זוהר ח"ג פ' ע"ג) הצדיק אבד, כל זמן שלא יבא, השפע אבד, ועליו נאמר, ונהר יחרב ויבש, ובעת הברכה נאמר כי אתה תברך צדיק (תהלים ס' יג') וברכות לראש צדיק (משלי י' ו').

ונקראה ירושלים עיר האמת

ספר הבהיה, תנא, עמוד אחד מן הארץ עד לרקיע וצדיק שמו, על שם הצדיקים, וכשישראל צדיקים, מתגבר, ואם לאו מתחלש, והוא סובל כל העולם, דכתיב צדיק יסוד עולם, ואם חלש לא יוכל להתקיים העולם. הבן כל זה, כי לא

בשבילנו, אלא עד מתי ימינך ממושכנת, שנאמר, למען יחלצון ידידיך הושיעה ימינך ועננו. ועל העניין הזה תיקנו להזכיר גלות השכינה עם גלותינו, באומרנו כהושעת אלים בלוד עמך, וכל האל"ף ב"ת היא משום דכתיב יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה, וזהו אמרנו אני והו הושיענא, כלומר, שיושיע אותנו, ושמו עמנו, שנאמר צדיק ונושע הוא (זכריה ע' ט'), וזהו חנון בידם מעבידים, וכל הענין ההוא.

עשה למען שמך

ע"א (עין ס"ח), ועיקר, כי אני והו הם שני שמות שיש לשכינה משם של ע"ב אותיות, והטעם להזכיר אלו השמות מפני שבהם נרמז גלות השכינה, שנאמר ואני בתוך הגולה (יחזקאל א' א'), והוא אסור בזיקים (ירמיה מ' א'), ובקשתינו מלפניו יתעלה שיושיע את שמו הגדול, כמה דאת אמר, על דבר כבוד שמך וזהו עשה למען שמך.

למענכם שולחתי בבליה

מדרש איכה הדבר אשר היה אל ירמיהו וגומר, והוא אסור בזיקים, ומה דבר אמר ליה, איחות עמהון, ואנא מסובר הכא או את סובר הכא ואנא נחית עמהון, אמר אם אנא נחית עמהון, מה אנא מהני להון אלא יחות ברייהון עמהון וסגי הוא מהני להון, הה"ד למענכם שולחתי בבליה, מניין שחזר ירמיהו מן הדין קריא, דכתיב, הדבר אשר היה אל ירמיהו מאת ה' אחרי שלוח אותו בנוזראדן רב טבחים מן הרמה בקחתו איתו והוא אסור באזיקים. אמר ר' אחא כביכול והוא זכוותיה ואני בתוך הגולה.

פרק ז

מדרש הנעלם על איכה

זוהר חדש - מדרש הנעלם על איכה

האַלְפֵ"א בֵּיתָא שְׁשַׁלַּח רַבּוּן הַעוֹלָם לְהַסְפֵּד שָׁל חֲרַבְנָן בֵּיתוֹ

שְׁלַחוּ לְהוּ בְּנֵי בְּבַל לְבְנֵי אַרְעָא קְדִישָׁא, לָן יָאוֹת לְמַכְבֵּי, לָן יָאוֹת לְמַעְבַּד הַסְפֵּדָא עַל חוֹרְבַן בֵּית אֱלֹהָנָא, עַל דְּאַתְבַּדְרָנָא בִּינֵי עַמְמָא, וְאִית לָן לְמִפְתַּח הַסְפִּידָא, וּלְפָרְשָׁא אַלְפֵ"א בֵּיתָא, דְּשַׁלַּח מְאָרֵי עֲלָמָא לְהַסְפִּידָא דְּחוֹרְבַן בֵּיתָהּ.

שְׁלַחוּ לְהֵם בְּנֵי הָאָרֶץ לְהֵם בְּנֵי לְבַנֵּי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה: לָנוּ מִתְּאִים לְבָכוֹת, לָנוּ רְאוּי לַעֲשׂוֹת הַסְפֵּד עַל חֲרַבְנָן בֵּית אֱלֹהֵינוּ, עַל שֶׁהִתְפָּזְרְנוּ בֵּין הָעַמִּים, (כְּמִי שְׁעוּבַד עֲבוּדָה זָרָה) וְיֵשׁ לָנוּ לְפִתּוּחַ בְּהַסְפֵּד, וּלְפָרֶשׁ הָאֲלֵפֵ"א בֵּיתָא שְׁשַׁלַּח רַבּוּן הַעוֹלָם לְהַסְפֵּד שֶׁל חֲרַבְנָן בֵּיתוֹ.

שְׁלַחוּ לְהֵם בְּנֵי הָאָרֶץ לְהֵם בְּנֵי לְבַנֵּי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה: מִתְּאִים שְׂאֲתָם הִתְפָּזְרְתֶם בֵּין הָעַמִּים, וְאַתֶּם מְחוּץ לְאָרֶץ הַקְדוּשָׁה, וְנָאָה לָכֶם לְבָכוֹת עֲלֵיכֶם וְעַל עֲצַמְכֶם, שְׁיִצְאֲתֶם מְאוּר לְחִשּׁוֹן כְּעֶבֶד שְׁיִצְא מִבֵּית רַבּוּ. אֲבָל אָנוּ יֵשׁ לָנוּ לְבָכוֹת וְלַעֲשׂוֹת הַסְפֵּד, וְלָנוּ שְׁלַח הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא סִפֵּר הַהַסְפֵּד, שְׂאָנוּ בְּנֵי הַגְּבִירָה, וְאַנוּ מִבְּנֵי בֵּיתָהּ, וְיִוְדְעִים אֵת כְּבוֹדוֹ שֶׁל רַבּוּן הַעוֹלָם, וְלָנוּ רְאוּי לְבָכוֹת וּלְפָרֶשׁ אוֹתָם הָאֲלֵפֵ"א בֵּיתָיִם.

וְאַנְן יְתוּמִים בְּלֵי אָב וְאָם, וּמְסַתְּכְלִים הָעֵינַיִם לְכַתְלֵי בֵּית אֲמוּנו - וְהִנֵּה נְחָרְב, וְלֹא מִצְאָנוּ אוֹתָהּ. שְׁהִיתָה מְנִיקָה אוֹתָנוּ בְּכָל יוֹם בְּיָמִים הָרִאשׁוֹנִים מִהִיפֵי שְׁלָה (בֵּין הִיפֵי שֶׁל מַעִיָּה), וְהִיתָה מְנַחֶמֶת אוֹתָנוּ, וּמְדַבְּרַת

וְאַתּוֹן לְבַר מְאָרְעָא קְדִישָׁא, וְיָאוֹת לְכוּ לְמַכְבֵּי עֲלֵיכוֹ וְעַל גְּרַמְיִיכוֹ, דְּנִפְקְתוּן מִנְהוּרָא לְחִשּׁוּכָא, כְּעֶבֶרָא דְּנִפִּיק מִבֵּי מְאָרִיהָ. אֲבָל אָנּוּ אִית לָן לְמַכְבֵּי וּלְמַעְבַּד הַסְפִּידָא, וְלָן שְׁדַר קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא סִפֵּרָא דְּהַסְפִּידָא, דְּאָנּוּ בְּנֵהָא דְּמִטְרוּנִיתָא, וְאַנּוּ מִבְּנֵי בֵּיתָהּ, וְיִוְדְעִין יִקְרָא דְּמְאָרֵי עֲלָמָא. וְלָן יָאוֹת לְמַכְבֵּי, וּלְפָרְשָׁא אֵינוֹן אַלְפֵ"א בֵּיתָיִן.

וְאַנְן יְתוּמִין בְּלֵא אָבָא וְאִמָּא, וּמְסַתְּכְלִין עֵינַיִן לְכוֹתְלֵי בֵּיתָא דְּאִימָנָא, וְהָא אֶתְחַרְב, וְלֹא אִשְׁכַּחְנָא לָהּ. דְּהָת וְנִקָּא לָן בְּכָל יוֹמָא, בְּיוֹמִין קוּדְמָאִין, מְשִׁפְרוּ דִּילָהּ. וְהָוִית גְּחִימַת לָן, וּמְמַלְלַת עַל לְבָנָא, כְּאִמָּא לְבָרָה.

וְאַנְן יְתוּמִין בְּלֵא אָבָא וְאִמָּא, וּמְסַתְּכְלִין עֵינַיִן לְכוֹתְלֵי בֵּיתָא דְּאִימָנָא, וְהָא אֶתְחַרְב, וְלֹא אִשְׁכַּחְנָא לָהּ. דְּהָת וְנִקָּא לָן בְּכָל יוֹמָא, בְּיוֹמִין קוּדְמָאִין, מְשִׁפְרוּ דִּילָהּ. וְהָוִית גְּחִימַת לָן, וּמְמַלְלַת עַל לְבָנָא, כְּאִמָּא לְבָרָה.

על לבנו כאם לבנה, כמו שזאמר (ישעיהו טו) כאיש אשר אמו תנחמנו וגו'.

בדבר אחר (ישעיהו טו) כאיש אשר אמו תנחמנו וגו'.

זכעת מסתכלות העינים לכל צד, ומקום בית מושבה של אמנו התבלבל, והנה נחרב. נפה הראש לכתלי הבית ומושבה. מי נחם אותנו, ומי ידבר על לבנו ויגן עלינו לפני המלך?

והשתא אסתכלן עינין לכל סטר, ואתר בית מותבא דאימנא אתבלבל, והא אתחרב. נבטש רישא לכותלי ביתא ומותבה. מאן נחם לן, ומאן ימלל על לבנא, ויגין עלנא קמי מלכא.

לנו ראוי לבבות, לנו ראוי לספד

כשהיינו חוטאים לפני אבינו, ומעלה הרצועה להלקות אותנו, היא עמדה לפנינו, ומקבלת המלקות של המלך כדי להגן עלינו, כמו שזאמר (שם נג) והוא מחלל מפשעינו מדכא מעונותינו כו' ובחברתו נרפא לנו. וכעת אין לנו אם. וי! לנו! וי! לנו! לנו ראוי לבבות, לנו ראוי לספד, לנו ראוי לפתור אותם דברי מרירות, להודיעם לאותם שיודעים לבבות דברי הספד.

כד הוינן חטאן קמי אבונא, וסליק רצועא לאלקאה לן, איהי קנימת לקמן, ומקבלת מלקויותא דמלכא, בגין לאגנא עלנא. בדבר אחר (שם נג) והוא מחלל מפשעינו מדכא מעונותינו כו' ובחברתו נרפא לנו. והשתא אימא לית לן, ווי לן, ווי לכו. לן יאות למבכי, לן יאות למספד, לן יאות לפתרא אינון מילין דמרירו, לאודעא להו, לאינון דידיעין למבכי מלין דהספידא.

נקרב כל יום למסת אמנו - ולא נמצא אותה שם. נשאל עליה - אין מי שמשגיח עלינו. נשאל למסתה - התבלבלה. נשאל לכסאה - נפלה. נשאל להיכלותיה - הם נשבעים שלא יודעים ממנה. נשאל את העפר - רשם של עקבות אין שם.

נקרב בכל יומא לגבי ערסא דאימנא, ולא נשכח לה תמן. נשאל עליה, לית מאן דישיגח עלן. נשאל לערסא דיגיה, אתבלבלא. נשאל לכורסייא, נפלת. נשאל להיכלין דיגיה, אומאן אינון דלא ידעין ממנה. נשאל לעפרא, רשימו דעקבתא לית תמן.

נשאל את הגג - הרי הגג משיב לנו, שישיבה שם מבכה ומייללת

נשאל לאיגרא, הא איגרא אחיב לן, דתמן יתבה מבכה ומייללת

(עלינו) והולכת מבכה, צווחת בקול של מרירות עלינו מגג לגג, כמו שנגאמר (שם כב) מה לך אפוא פי עלית כלך לגגות. נשאל את הדרכים והשבילים - כלם אומרים ששמעו קול מרירות של בכיה שמבכה על בניה, ולא יודעים לאן הסתלקה.

עלן ואזלת מבכה, צווחת בקול מרירו עלן, מאגרא לאגרא. כמה דאת אמר, (סס כג) מה לך אפוא פי עלית כלך לגגות. נשאל לאורחין ושבילין, בלהו אמרין דשמעו קל מרירו דבכיה, דמבכה על בנהא, ולא ידעין לאן אסתלקת.

נבכה תמיד ולא נשכח מרירות הבכי מעמנו

לנו ראוי לבכות! לנו ראוי לספד! ננשק את עפר רגליה, ננשק את מקום בית מושבה, ננשק את כתלי ההיכל, ונבכה במרירות. אנו נפתח בהספד, שראינו בכל יום כל זה. נבכה תמיד ולא נשכח מרירות הבכי מעמנו.

לן יאות למבכי, לן יאות למיספד. ננשק עפרא דרגלהא, ננשק אתר בי מותבה, ננשק פותלי היכלא, ונבכי במרירו. אנן נפתח בהספידא, דחמינן בכל יומא כל האי. נבכי תדיר ולא איתגשי מרירו דבכיה מינן.

בי יום מהומה ומבוסה ומבוכה

פתחו הם ואמרו, (איכה א) איכה ישבה בדד העיר. פתוב (ישעיה כב) כי יום מהומה ומבוסה ומבוכה וגו'. כי יום, יום אחד יש לקדוש ברוך הוא, אהוב נפשו, כלול מכל שאר הימים. ששה ימים כלולים בו, והוא הכלל של כלם. ועל שהתרבו החטאים הסתלק למעלה, לבית עולם החיים.

פתחו אינהו ואמרי, (איכה ב) איכה ישבה בדד העיר, כתיב (ישעיה כג) כי יום מהומה ומבוסה ומבוכה וגו'. כי יום. חד יומא אית לקודשא בריך הוא, רחימא דנפשיה, כלילא מכל שאר יומין, שית יומין כלילן ביה, והוא כללא דכלהו. ועל דאסגיא חובין, אסתלק לעילא, לבי עלמא דחיין.

אז, מתחת שפולי המשכן, קם יום של מרירות, יום של בכיה, יום של צער, יום שנקרא מהומה ומבוסה ומבוכה. ונכנס לתוך המשכן, ומכלה ומטמא. ורבון המשכן הלך וברח וגרש מתוך מושבו לתוך החר שבחוץ, ולתוך

כדין מתחות שפולי משכנא, קם יומא דמרירו, יומא דבכיה, יומא דצערא, יומא דאיקרי מהומה ומבוסה ומבוכה, ועאל בגו משכנא, ושיצי וסאיב. ורבנא דמשכנא, אול וערק ואתתרה מגו מותביה לגו טורא דלבר,

וּלְגוֹ טוֹרָא דְחַרּוּב, וּמִשְׁפָּנָא אֲתַחֲרַב.
לְבַתָּר, נַחַת הֵהוּא יוֹמָא עֵילְאָה,
 דְּאִסְתַּלַּק, שְׂאֵל עַל
 מִשְׁכְּנֵיהּ, וְהָא אֲתַחֲרַב. עָאֵל וְאַשְׁמַח
 עַל מְאָרֵי דְמִשְׁפָּנָא, מְטָרוּנִיתָא
 רְחִימָתָא דְנַפְשֵׁיהּ, וְהִיא אֲתַתְּרַכַּת
 וְעָרַקְתָּ, וְכָל בְּנֵינָה סְתִיר. כְּדִין שְׂאָרֵי
 לְמַגְעֵי, גּוּעָא כְּתֵר גּוּעָא, כְּנֵהִימוּ
 דְתִרְנַגּוּלָא עַל נוֹקְבֵיהּ. הָדָא הוּא
 דְכְתִיב, (ס) מְקַרְקֵר קֵר, נְהִימוּ
 כְתִרְנַגּוּלָא. קֵר, רַבּוֹן שְׁלִיטָא.

הָהָר שְׁחַרּוּב, וְהַמִּשְׁפָּן (הַשְׂמַד) וְנַחֲרַב.
אַחַר כִּף יָבֵד אוֹתוֹ הַיּוֹם הָעֲלִיּוֹן
 שֶׁהִסְתַּלַּק, שְׂאֵל עַל מִשְׁכְּנֵנו -
 וְהִנֵּה נַחֲרַב. נִכְנַס וְהִשְׁגִּיחַ בְּבַעֲלַת
 הַמִּשְׁפָּן, הַגְּבִירָה אֲהוּבַת נַפְשׁוֹ - וְהִיא
 גֵרְשָׁה וּבְרַחָה, וְכָל בְּנֵיהּ סְתוּר. אַז
 הִתְחִיל לְבַכּוֹת, בְּכִיָּה אַחַר בְּכִיָּה,
 כְּנֵהִמַּת הַתִּרְנַגּוּל עַל נִקְבָתוֹ. זֶהוּ
 שְׂכָתוּב (שס) מְקַרְקֵר קֵר, נִהְמַת
 הַתִּרְנַגּוּל. קֵר - הַרְבּוֹן הַשְּׁלִיט.

וְשׁוּעַ אֵל הָהָר, עֶבֶיד שׁוּעָה וְצוּחַ לְגַבֵּי
 טוֹרָא, דְּעָרַקְתָּ תַּמָּן מְטָרוּנִיתָא.
 עֶבֶיד שׁוּעַ צוּחַ וְקָרִי כְּנֵהִימוּ דְבְכִיָּה
 אִיכָה. אִיכָה רְחִימָתָא דְנַפְשָׁאֵי, אִיכָה
 שְׁפָנִינְתִי שְׁלִימְתִי, אִיכָה יַחֲדָתָא דִּילִי,
 דְּאֲתִיחַדָא עִמִּי בְּיַחְדָא. אִיכָה דְהוּיִת
 נְטִילָא בְּכָל יוֹמָא, חֲמִשׁ וְעֶשְׂרִים אֲתוּוֹן
 דִּיחַדָא, וְאֲתַקְרִיאַת כ"ה עַל דָּא.

וְשׁוּעַ אֵל הָהָר, עֲשֵׂה שׁוּעָה וְצוּחַ אֵל
 הָהָר, שְׁלִשָׁם בְּרַחָה הַגְּבִירָה.
 עֲשֵׂה שׁוּעַ, צוּחַ וְקוֹרָא בְּנֵהִמָּה שֶׁל
 בְּכִיָּה אִיכָה. אִיכָה אֲהוּבַת נַפְשִׁי, אִיכָה
 יוֹנְתִי שְׁלַמְתִּי, אִיכָה יַחֲדָתִי,
 שֶׁהִתְיַחַדָּה עִמִּי בְּיַחְדִּי. אִיכָה שְׁהִיִּית
 נְטִילַת בְּכָל יוֹם חֲמִשׁ וְעֶשְׂרִים אוֹתִיּוֹת
 הַיַּחְדִּי, וְנִקְרָאת עַל זֶה כ"ה.

לָנוּ רְאוּי לְבַבּוֹת, לָנוּ רְאוּי לְסַפְדָּ, לָנוּ
אַחַתִּי בְּרַתִּי אִמִּי, לָאֵן אֲזַלְתָּ, לָאֵן
 פְּנִית לְמִיחָדָּ. אֲנִן דְּשׁוּמְעִין בְּכָל
 יוֹמָא קְרַקְוֵרָא דָּא דְרַבּוּנָנָא, לָן יְאוּת
 לְמַכְבֵּי, לָן יְאוּת לְמַסְפָּד, לָן יְאוּת
 לְמַפְתַּח אִיכָה. אִיכָה יִשְׁבָּה כְּדָד וְגו'.

לָנוּ רְאוּי לְפַתַּח אִיכָה. אִיכָה יִשְׁבָּה כְּדָד
אַחַתִּי בְּרַתִּי אִמִּי, לָאֵן הִלַּכְתָּ? לָאֵן
 פְּנִית לְלַכְתָּ? אֲנִן שְׁשׁוּמְעִים
 בְּכָל יוֹם הַקְּרַקְוֵר הַזֶּה שֶׁל רַבּוּנָנוּ, לָנוּ
 רְאוּי לְבַבּוֹת, לָנוּ רְאוּי לְסַפְדָּ, לָנוּ רְאוּי
 לְפַתַּח אִיכָה. אִיכָה יִשְׁבָּה כְּדָד וְגו'.

וְאִיכָה אֲשִׁית

רַבִּי לוֹיטְס הַחוּזָה פְּתַח, (בראשית ג)
 וְאִיכָה אֲשִׁית בֵּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה

רַבִּי לוֹיטְס חוּזָה פְּתַח, (בראשית ג)
 וְאִיכָה אֲשִׁית בֵּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה

ובין זרעך. שנא רבה היתה מיום שנברא העולם, ועל העלה של עצת הנחש. מאותה השעה שהתקלל, נדחה מלפני שער המלך, והוא אורב תמיד בין הגדרות של העולם, בין אותם גדרות התורה, כל אותם שדשים בעקב, באותם הגדרות נושף אותם.

אוי שמצא, אוי שנשף. אוי על השנאה הרעה שנשמרה, על השנאה הרעה שהיתה לו באשה הזו, שנקראה אשה יראת ה'. שנאה רעה שמר לה מיום שנברא העולם, עד ששבר אותה בשבר, לשכב לעפר.

"איכה יישובה בדרך העיר רבתי עם" היתה (איכה א). הסתפל באותיות של ראש כל תבה ותבה, ותמצא שמירה של שנאה רעה, שנשמרה עד שנחרב בית המקדש. איב"ה רעה בראשי האותיות נשמרה לה לאותה אשת חיל, בשברון של בית המקדש, לשכב לעפר.

זהו שכתוב (שם) "כאלמנה רבתי בגוים שרתי" במדינות היתה למס. תקרא למפרע בראשי האותיות - ל"ה בשבר"ך. בשברון של בית המקדש, בשברונה של כנסת ישראל, ששנאה רעה הדביק ל"ה בשבר"ך.

איכה שנדבקה לאותה איבה רעה הזו, קול הנחש, קול מרירות של בכיה ברקיעים. אלו קוראים איכה,

ובין זרעך. דבבו סגי הוה מן יומא דאתברי עלמא, על עילה דעיטא דנחש, מההיא שעתא דאתלטייא, אדתחייא מקמי תרעא דמלכא, והוא כמין תדיר בין גדרין דעלמא, בין אינון גדרין דאורייתא, כל אינון דדשין בעקב, באינון גדרין, נשיד לון.

ווי דאשפח, ווי דנשיד. ווי על דבבו בישא דאתנמיר. על דבבו בישא דהוות ליה בהאי אשה, דאתקריא אשה יראת ה'. דבבו ביש נטר לה מן יומא דאתברי עלמא, עד דתבר לה בתבירו, למשכב לעפרא.

"איכה יישובה בדרך העיר רבתי עם" היתה (איכה ב), אסתפל באינון דריש כל תיבה ותיבה, ותשפח נטירו דבבו בישא, דאתנמרא, עד דאתחרב בי מקדשא. איב"ה רעה ברישי אתוון, אתנמיר לה לההיא אשת חיל, בתבירו דבי מקדשא, למשכב לעפרא.

הרא הוא דכתיב, (איכה ב) "כאלמנה רבתי בגוים שרתי" במדינות היתה למס, תקרא למפרע ברישי אתוון, ל"ה בשבר"ך. בתבירו דבי מקדשא, בתבירו דכנישתא דישראל, דבבו בישא אדביק ל"ה בשבר"ך.

איכה דאתדבקת לההיא איבה רעה דא, קל דנחש, קל מרירו דבכיה ברקיעין. אלון קראן איכה,

ומצד אחר קוראים איבה. זהו שכתוב ואיבה אשית בינך ובין האשה. בין הצד הזה, ובין הצד הזה, נמצא השם (שס) בחרבן בית המקדש. ובפסוק הראשון נרשם הפל, לדעת שכ"ה הזו הדביק אותה איב"ה רעה ששמר לה מיום שנברא העולם.

איכה ישבה בדרך. רבי הרפינס פתח, (בראשית ג) ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן. ויגרש את - זו כנסת ישראל, בחרבן בית המקדש, שגרשה בגרושיו, שנשלחה בשלוחיו, כסא המלך שנפלה.

ויגרש את - זה כסא המלך

ויגרש את - זה כסא המלך. אוי שגרשה, אוי שנפלה. האדם, אותו ששולט על הכסא, שכתוב בו (יחזקאל א) ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם וכו'. נפלה הכסא - נפל הכל.

וישכן - אותו שגרש את זה, השכין והשרה ישוב אחר בהפוכו. בשעה שנחרב בית המקדש, סלק את הכבוד העליון למעלה, והמעיש דמותו מכמו שהיה, והכסא נסע ממנו ונפרד.

כביכול השרה את גן העדן עם הכרובים למטה, ונפרד מאותו הכבוד העליון, והשרה את

ומסמרא אחרא קראן איבה. הדיא הוא דכתיב, ואיבה אשית בינך ובין האשה, בין סמרא דא, ובין סמרא דא, אשתכח בחרבן בי מקדשא. ובקרא קדמאה אתרשים פלא למנדע דהאי כ"ה, אדביק לה איב"ה רעה, דנטייר לה מיומא דאתברי עלמא.

איכה ישבה בדרך, רבי הרפינס פתח, (בראשית ג) ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן. ויגרש את, דא כנסת ישראל. בחרבן בי מקדשא, דאתתרכת בתיוכין, דאשתלחת בשלוחיו, כרסייא דמלכא נפלת.

ויגרש את, דא כרסייא דמלכא. ווי דאתתרכת, ווי דנפלת. האדם, ההוא דשליט על כורסייא, דכתיב ביה (יחזקאל ב) ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם כו'. נפלת כרסייא, נפל כלא.

וישכן, ההוא דתריד לרא, אשכין ואשרי ישובא אחרא, בהיפוכא. בשעתא דאתחריב בי מקדשא, סליק לכבוד עילאה לעילא, ואזעיר דיוקניה מכמה דהוות. וכורסייא נטיל מניה ואתפרש.

כביכול אשרי לגן עדן עם כרובים לתתא, ואתפרש מההוא כבוד עילאה. ואשרי להיא להט

אותה להט החרב, לעמוד במקום גברתו, לשמור ולשאב ולהסתיר (ולוחץ) אותה הדרך ששופעת מעץ החיים.

ושלמה המלך צונח ואומר, (משלי ל) תחת שלוש רגזה ארץ כו' תחת עבד פי ימלוך כו' ושפחה פי תירש גברתה. השפחה בפנים, גברתה בחוץ. איכה ישבה בַדד, מה זה בַדד? כמו שנאמר בַדד ישב מחוץ למחנה מושבו.

החרב, למימם בדוכתא דרבנותיה, למיטר ולמישאב ולמסתיר, ההוא אורח דאנגיד מעץ החיים.

ושלמה מלכא צווח ואמר, (משלי ל) תחת שלוש רגזה ארץ כו' תחת עבד פי ימלוך כו' ושפחה פי תירש גברתה. שפחה לגו, גבירתה לבר. איכה ישבה בַדד, מאי בַדד. כמא דאת אמר, בַדד ישב מחוץ למחנה מושבו.

ויקח ה' אלהים את האדם ויניחהו בגן עדן

איכה ישבה בַדד, רבי חנינאי ורבנן פותחים הפתוב באדם הראשון. (בראשית ב) ויקח ה' אלהים את האדם ויניחהו בגן עדן וגו'. ויקח, במה לקחו? רבי חנינאי אמר, לקחו בדברים, כמו שנאמר (ויקרא ח) קח את אהרן. ורבנן אמרו, לקחו ברוח, כמו שנאמר (מלכים ב) היום ה' לקח את אדניך מעל ראשך. **ויניחהו** בגן עדן, כדי להיות לו מנוחה, לדעת ולהפיר החכמה והתורה. שאמר רבי חנינאי, התורה למדה הקדוש ברוך הוא את האדם. זהו שכתוב (איוב כח) אָז רָאָה וַיִּסְפְּרָהּ וַיִּגַּד, ויאמר לאדם. והיו מלאכי השרת מקלסים לפניו.

איכה ישבה בַדד, ר' חנינאי ורבנן פתחי קרא באדם הראשון. (בראשית ב) ויקח ה' אלהים את האדם ויניחהו בגן עדן וגו'. ויקח, במה לקחו. ר' חנינאי אמר, לקחו בדברים. בַדד אחר (ויקרא ח) קח את אהרן. ורבנן אמרו, לקחו ברוח. בַדד אחר, (מלכים ב) היום ה' לקח את אדניך מעל ראשך. **ויניחהו** בגן עדן, כדי להיות לו מנוחה, לדעת ולהפיר החכמה והתורה. דאמר רבי חנינאי, התורה לימדה הקדוש ברוך הוא לאדם. הָדָא הוּא דְכַתְּיב, (איוב כח) אָז רָאָה וַיִּסְפְּרָהּ וַיִּגַּד, ויאמר לאדם. והיו מלאכי השרת מקלסין לפניו.

עד שראה סמא"ל בשמים, ונתקנא בו, וירד מן השמים פדמות צל על נחש. הנחש נראה, והצל עליו, התקף והכח שלו.

עד שראה סמאמר ליה בשמים, ונתקנא בו, וירד מן השמים פדמות צל על נחש. הנחש נראה, והצל עליו, תקפא וחילא דיליה.

קָרַב אותו הנחש לאשה, שדעתה קלה מן האיש. מכאן שאשה לא מתפתית אלא באשה אחרת. (בראשית א) ויאמר אל האשה אף כי אָמַר אֱלֹהִים, מִיַּד פָּתַח בָּאֵף. מִכָּאן שִׁבְתַּחֲלַת דְּבָרָיו שֶׁל אָדָם נִפְרַם מִי הוּא. כִּן הוּא פָּתַח בָּאֵף, לְהוֹדִיעַ מִי הוּא.

נָטַל סימן זה - אם תקבל, אם לא תקבל. והמשיכה בדברים, עד שפתחה באות מ"ם, ואמרה מכל עין הגן [אכל] נאכל. מִיַּד נָטַל הַנְּחֹשׁ אוֹת מ', וַיֵּשֶׁם אוֹתָהּ עַל זְרֻעוֹ הַשְּׂמָאלִית, וְהָיָה מִמֶּתִין עַל וַא"ו תִּי"ו מִפִּיהָ, כְּדִי לְהִיֹּת מִנִּי"ת נִכּוֹן לִפְנֵיהֶם.

וּתְרָא הָאִשָּׁה

הַתְּחִיל לפתותה, עד שכתוב (שם) ותרא האשה, בטעם גדול ותקיף. מלמד שפּרְחוּ הָאוֹתִיּוֹת וַא"ו תִּי"ו, וְעָלוּ לְהִתְחַבֵּר עִם הָאוֹת מ"ם, וְהָאוֹת מ"ם הִיָּתָה עוֹלָה וְיוֹרֶדֶת, וְלֹא הִיָּתָה מִתְחַבֶּרֶת עִמָּהֶם, עַד שִׁנְתַּפְּתָהּ.

וּפְרָחוּ וַא"ו תִּי"ו אַרְבַּע פְּעָמִים, וְהִקִּיפוּ אֶת הָאוֹת מ"ם לְאַרְבָּעָה צְדָדִים, שְׁכָתוּב (בראשית א) וַתִּקַּח מִפְּרִי וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם לְאִישָׁהּ וְכוּ' וַתִּפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם. הִנֵּה אַרְבַּע פְּעָמִים ו' ת'. מִלְּמַד שֶׁסָּבְבוּ לְאוֹת מ"ם לְאַרְבָּעָה צְדָדִים, וְהִמ"ם בְּאִמְצַע, מִנֵּת בְּכָל הַצְּדָדִים.

קָרַב ההוא נחש לגבי איתתא, דדעתא קלה מן האיש. מכאן דאתתא לא אתפתת, אלא באתתא אחרא. (בראשית א) ויאמר אל האשה אף כי אמר אלהים, מִיַּד פָּתַח בָּאֵף. מִהֲכָא, דבִּתְחִלַּת דְּבָרָיו שֶׁל אָדָם נִפְרַם מִי הוּא. כִּן הוּא פָּתַח בָּאֵף, לְהוֹדִיעַ מִי הוּא.

נָטַל סימן זה, אם תקבל, אם לא תקבל. והמשיכה בדברים, עד שפתחה באות מ"ם, ואמרה מכל עין הגן אכל נאכל. מִיַּד נָטַל הַנְּחֹשׁ הָאוֹת, וַיֵּשֶׁם אוֹתָהּ עַל זְרֻעוֹ הַשְּׂמָאלִית, וְהָיָה מִמֶּתִין עַל וַא"ו תִּי"ו מִפִּיהָ, כְּדִי לְהִיֹּת מִנִּי"ת נִכּוֹן לִפְנֵיהֶם.

הַתְּחִיל לפתותה, עד דכתיב, (שם) ותרא האשה, בטעמא סגני ותקיף. מלמד, שפּרְחוּ הָאוֹתִיּוֹת וַא"ו תִּי"ו, וְסָלְקוּ לְהִתְחַבֵּר עִם אוֹת מ"ם. וְאוֹת מ"ם הִיָּתָה עוֹלָה וְיוֹרֶדֶת, וְלֹא הִיָּתָה מִתְחַבֶּרֶת עִמָּהֶם, עַד שִׁנְתַּפְּתָהּ.

וּפְרָחוּ וַא"ו תִּי"ו, ד' זְמַנִּין, וְאִקִּיפוּ לְאוֹת מ"ם לְד' סְטְרִין. דְּכִתְיֵב, (בראשית א) וַתִּקַּח מִפְּרִי וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם לְאִישָׁהּ וַתִּפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם. הָא ד' זְמַנִּין ו' ת'. מִלְּמַד, שֶׁסָּבְבוּ לְאוֹת מ"ם לְאַרְבַּע צְדָדִין, וְהִמ"ם בְּאִמְצַע, מִנֵּת בְּכָל סְטְרִין.

יְרַד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרֵאוֹת, וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה ט) כִּי עָלָה מוֹת
בְּחַלּוּנֵינוּ, זֶה סְמָא"ל, שֶׁהוּא אֶחָד
מִחַלּוּנוֹת הַשָּׁמַיִם. וְעַל זֶה (תהלים פט) מִי
גָבַר יְחִיָּה וְלֹא יִרְאֶה מוֹת. מִיֵּד שָׁלַט בָּהּ
וְהִטִּיל בָּהּ זְהֵמָא. יְרַד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְרֵאוֹת, וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ.

דְּבַר אַחַר, (ירמיה ט) כִּי עָלָה מוֹת
בְּחַלּוּנֵינוּ. דָּא סְמָא"ל, דְּאִיהוּ חַד
מִחַלּוּנֵי שָׁמַיָא. וְעַל דָּא מִי גָבַר יְחִיָּה
וְלֹא יִרְאֶה מוֹת. מִיֵּד שָׁלַט בָּהּ, וְהִטִּיל
בָּהּ זְהֵמָא. נַחַת קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא
לְמִיחְמֵי, וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ.

**קָדָם שֶׁחָטְאוּ הֵיטָה הַשְּׂכִינָה עֲטָרָה עַל רְאִשֵׁיהֶם, לְהֵיוֹת בְּשִׁבְלֵם שׁוֹרָה עַל
הָעוֹלָם**

בֵּא וּרְאֵה, קָדָם שֶׁחָטְאוּ הֵיטָה
הַשְּׂכִינָה עֲטָרָה עַל רְאִשֵׁיהֶם,
לְהֵיוֹת בְּשִׁבְלֵם שׁוֹרָה עַל הָעוֹלָם. כִּיּוֹן
שֶׁחָטְאוּ, כְּבִיכּוֹל תֵּשׁ כַּחֲהָ, וְהִסְתַּלַּקְתָּ
וְלֹא שָׁלַטָּה. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִתְחִיל
לְקוֹנֵן, וְאָמַר אֵיכָה, מַה יִּהְיֶה מִמְּנָה?
הַשְּׁלִטוֹן הוֹסֵר מִמְּנָה. אַף כָּאֵן בְּחֻרְבַּן
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִטוֹן הוֹסֵר, וְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא הִתְחִיל לְסַפֵּד, וְאָמַר אֵיכָה,
מַה תִּהְיֶה עֲלֵיהָ?

תָּא חֲזִי, קוּדָם שֶׁחָטְאוּ, הֵיטָה הַשְּׂכִינָה
עֲטָרָה עַל רְאִשֵׁיהֶם, לְהֵיוֹת
בְּשִׁבְלֵם שׁוֹרָה עַל הָעוֹלָם. כִּיּוֹן
שֶׁחָטְאוּ, כְּבִיכּוֹל, תֵּשׁ כַּחֲהָ, וְאִסְתַּלַּקְתָּ
וְלֹא שָׁלַטְתָּ. וְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא שְׂאֲרֵי
לְקוֹנֵן, וְאָמַר אֵיכָה, מַה תִּהְיֶה מִינָה,
שְׁלִטְנוּתָא אֲעֵדוּ מִינָה. אוּף הֵכָא
בְּחֻרְבַּן בֵּי מִקְדְּשָׁא, שׁוּלְטְנוּתָא אֲעֵדוּ,
וְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא שְׂאֲרֵי לְמִיסְפֵּד,
וְאָמַר אֵיכָה, מַה תִּהְיֶה עֲלֵיהָ.

קוּלָּא בְּרַמָּה נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים

אֵיכָה, רַבִּי פִּנְחָס פִּתַּח, (ירמיה לא) קוּל
בְּרַמָּה נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי
תַמְרוּרִים וְגו'. בְּשַׁעָה שֶׁנֶּחְרַב בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ וְנִשְׂרַף, בָּא קוּל וְהִתְעוּרַר עַל
קִבְרֵי הָאֲבוֹת הָרַאשׁוֹנִים, וְאָמַר: אֲבוֹת
הָרַאשׁוֹנִים, אַתֶּם רְדוּמִים בְּשִׁנְהָ,
וְאַיִנְכֶם יוֹדְעִים עַל צַעַר הָעוֹלָם. בְּגִיכֶם
שֶׁגִדְלַתֶם בְּצַעַר, וְהִכְנַסְתֶּם אוֹתֶם
לְאַמוּנָה הַרְבֵּה שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,

אֵיכָה, רַבִּי פִּנְחָס פִּתַּח, (ירמיה לא) קוּל
בְּרַמָּה נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי
תַמְרוּרִים וְגו'. בְּשַׁעָתָא דְאַתְחַרְבַּ בֵּי
מִקְדְּשָׁא, וְאַתְוַקַּד. אַתָּא קָלָא וְאִיתְעַר
עַל קִבְרֵי אֲבָהוֹן קַדְמָאִי, וְאָמַר, אֲבָהוֹן
קַדְמָאִי, אַתּוֹן דְּמִיכּוֹן בְּשִׁינְתָא, וְלֹא
יְדַעִיתוֹן צַעְרָא דְעָלְמָא, בְּגִיכּוֹן דְּגִדְלַתּוֹן
בְּצַעְרָא, וְאַעִילַתּוֹן בְּהִמְנוּתָא סְגִי
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא, הָא מִיתוּ, וְהָא

הנה מתו, והנה נהרגו, והנה הלכו לגלות בין שונאיהם, ידיהם מהדקות לאחור, מתים ברעב, בתיהם נשרפו. איזה הרחמים שלכם? איזה אמונתכם? קומו התעוררו אליהם!

אתקטלו, והא אזלו בגלותא בין שונאיהון, ידיהון מהדקן לאחורא, מייתין בכפנא, בתיהון אתוקד. אן רחמין דילכו, אן מהימנותא דילכו, קומו איתערו לגבייהו.

מִשֶׁה הָרוּעָה הַנְּאֻמָּן, אִיפֹה הַבְּנִים?

מִיד התעוררו האבות והאמהות והלכו אל משה. אמרו לו: משה הרועה הנאמן, איפה הבנים? איפה השארית אותם? מיד התעורר משה, והלך עמם אל יהושע. אמר לו: בני האבות הללו, בני ישראל, שהפקיד אותי הקדוש ברוך הוא עליהם, והשארתי אותם בידך, איפה הם? **השיב** יהושע ואמר: רבנו משה, בארץ הקדושה השארתי אותם, וחלקתי להם הארץ על פי גורל, כמו שצויתני, וכלם השארתי איש על נחלתו ועל גורלו.

מִיד אתערו אבהו ואמהו, ואזלו לגבי משה, אמרו ליה, משה רעיא מהימנא, אן אינון בני, אן שבקת לון. מיד איתער משה, ואזל עמהון לגבי יהושע. אמר ליה, בני אבהו אליו, בני ישראל, דפקדני קודשא בריך הוא עליהון, ושבקית לון בידך, אן אינון. **אתיב** יהושע ואמר, רבינו משה, בארעא קדישא שבקית לון, ופליגית לון ארעא על פום עדכא, כמה דפקדתני, וכלהו שבקית גבר על אחסנתיה ועל עדביה.

כָּל הַמְּלָאכִים הָעֲלִיּוֹנִים בָּכוּ עִמָּהֶם לְמַעַלָּה

ומיד הלכו כלם לארץ הקדושה, ומצאו אותה שנחרבה, שאין נשמע בה קול. נכנסו למקדש, וראו שנשרף. עשו בו הספד, עד שנשמע קול מרירות הבכיה לרום השמים, וכל המלאכים העליונים בכו עמם למעלה.

ומיד אזלו כולהו לארעא קדישא, ואשכחו לה דאתחרבא, דלא אשתמע בה קלא. עאלו גבי מקדשא, וחרמו דאתוקד. עברו ביה הספידא, עד דאשתמע קל מרירו דבכיה לרום שמיא, וכל מלאכי עילאי בכו עמהון לעילא.

התעורר הקדוש ברוך הוא ובא אליהם, ומצא אותם ממררים בקול בכיה בתוך עפר

איתער קודשא בריך הוא ואתא לגביהון, ואשכח לון ממרדין בקל בכיה, גו עפרא דמקדשא. אמר

לון, רחמי'ן דנפשא'י, מה אתון הכא, (ירמיה י"א) מה ל'דידי בבית'י. המקדש. אמר להם: אהובי נפשי, מה אתם פאן? (ירמיה י"א) מה ל'דידי בבית'י?

איפה הם בני?

קם אברהם סבא בקדמיתא, אמר קמיה מארי דעלמא, את' ידעת' דאז'לית' קמך באורח קשוט'. עשר זמנין נסית' לי, וקנימית' בכלא'. בני אן אינון, לא שמענא קל מליהון בארעא דאומית' לי, לקנימא להון בה.

קם אברהם הזקן בראשונה, אמר לפני רבון העולם: אתה ידעת שהלכתי לפניך בדרך אמת. עשר פעמים נסית אותי, ועמדתי בכל. איפה הם בני? לא שמעתי קול דברייהם בארץ שנשבעת לי לקיים אותם בה.

בטלו מהם ברית הקדש ועברו לעבודה זרה

אמר ליה קודשא בריך הוא, אי אברהם רחמיא דנפשא'י, (ס"ט) ובשר קדש יעברו מעליך. בטילו מינייהו ברית קדישא, ופלחו עבודה זרה, ועל דא איתקפת רוגזאי בהון, ובגינה אוריך לון כמה זמנין, ולא תבו קדמי.

אמר לו הקדוש ברוך הוא: אי אהוב נפשי, (ס"ט) ובשר קדש יעברו מעליך. בטלו מינייהו ברית הקדש ועברו לעבודה זרה, ועל כן התגבר רגזי עליהם, ובגללך חפיתי להם כמה פעמים, ולא שבו לפני.

ביון דשמע אברהם כה אמר ימחו על קדישת שמך כל אינון חוביהון ביני עממיא, עד דיהא רעוא דילך לאתבא לון לגבך. וכן פלהו כגוונא דא, ואזלו להו.

ביון ששמע אברהם כה, אמר: ימחו על קדשת שמך כל אותם חטאיהם בין העמים, עד שיהיה רצונך להשיבם אליך. וכן פלם כמו זה, והלכו להם.

רחל הרומה קול בכיה במרירות של רחל, מה את מבכה?

אשתארת תמן רחל, וארימת קל בכיה במרירו דתמרורים, אמר לה קודשא בריך הוא, רחל, מה את מבכה. אמרה קמיה, ולא אכפה, בני אן אינון, ומה חטאן לגבך.

נשארה שם רחל, והרימה קול בכיה במרירות של תמרורים. אמר לה הקדוש ברוך הוא: רחל, מה את מבכה? אמרה לפניו: ולא אכפה! איפה הם בני, ומה חטאו אליך? אמר

לה: הכניסו צרתי לפני, והכניסוה לביתי. מיד אמרה: וכי אני לא עשיתי יותר, שהכנסתי צרתי לביתי?!

ששנינו, בשעה שפכתוב (בראשיתכט) ויגד יעקב לרחל פי אחי אביה הוא, אמר: התדווגי לי? אמרה לו: כן, אבל אחות יש לי קשישא ממזני, ואני פוחדת מאבא, שהוא רמאי. מיד - ויגד יעקב לרחל פי אחי אביה הוא, ברמאות.

מיד נתן לה סימנים. כיון שזכנסה לאה באותו הלילה, אמרה רחל, פעת תתביש אחותי. הלכה ומסרה לה הסימנים.

ועל זה אמרה אל הקדוש ברוך הוא: ואני לא עשיתי יותר, שהכנסתי צרתי לביתי?! ואתה, שפכתוב בך רחום וחנון ארך אפים, היה לך להעביר על חטאיךם.

קול ברמה נשמע

ובכל מה שאמר לה - לא קבלה תנחומים. זהו שפכתוב (ירמיה לא) קול ברמה נשמע וגו' כי איננו. לא רוצה לקבל תנחומים. מה הטעם? משום כי איננו, כימים הראשונים לשרות בניניהם, והרי הסתלק למעלה.

ומשום שכי איננו בתוך בניה, לא מקבלת תנחומים, עד שנשבע לה, שפכתוב (שם) כה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה.

אמר לה עאלו צרתי לקמי, ואעילו לה בביתי. מיד אמרה, וכי לא עבדית אנא יתיר, דאעילנא צרתי בביתי.

דתנו, בשעתא דכתיב, (בראשית כט) ויגד יעקב לרחל פי אחי אביה הוא, אמר הזדווגי לנבאי, אמרה ליה איון, אבל אחתא אית לי קשישא מינאי, ומסתפינא מאבא, דרמאח איהו. מיד ויגד יעקב לרחל, פי אחי אביה הוא ברמאותא.

מיד ירב לה סימנין. כיון דעאלת לאה ברהווא ליליא, אמרה רחל, השתא מתכפפא אחתי, אזלת ומסרה לה סימנין.

ועל דא אמרה לגבי קודשא בריך הוא, ואנא לא עבדית יתיר, דאעילנא צרתי בביתי. ואת דכתיב בך, רחום וחנון ארך אפים, היה לך לאעברא על חוביהון.

ובכל מה דאמר לה, לא קבילת תנחומין. הדיא הוא דכתיב, (ירמיה לא) קול ברמה נשמע וגו' כי איננו. לא בעאת לקבלא תנחומין. מאי טעמא. בגין כי איננו, כיומין קדמאין לאשראה בינייהו, והא אסתלק לעילא.

ובגין דכי איננו בגו בנהא, לא קבילת תנחומין, עד דאומי לה. דכתיב, (ירמיה לא) כה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה.

התעוררו אליה ששים רבוא מחנות עליונים, וכלם העירו אליה בכיה

כמו שעשתה רחל - אף כף השכינה למעלה. כפי שמתרגם, קול נשמע ברום השמים, השכינה מבכה על בניה. באותה השעה שהיא הייתה מבכה, התעוררו אליה ששים רבוא מחנות עליונים, וכלם העירו אליה בכיה.

כמה דעבדת רחל, אוף הכי שכיינתא לעילא. כדמתרגם קל ברום שמייא אשתמע, שכיינתא מבכה על בנהא. בההיא שעתא דאיהי הות מבכה, אתעררו לגבה שתין רבוא משריין עילאין, וכלהו איתערו בכיה לגבה.

באותה השעה נשמע קול לרקיע ערבות, והדדעזעו מאתים אלף עולמות שהיו גנוזים מיום שנברא העולם, עד שנשמע אותו הקול לרום השמים. ומי הוא? זה הרקיע כעין הקרח הנורא, שהוא על גבי החיות.

בההוא שעתא, אשתמע קלא לרקיע ערבות, ואודעזעו מאתן אלף עלמין, דהוו גניזי מן יומא דאתברי עלמא, עד דאשתמע ההוא קלא לרום שמייא. ומאן איהו, דא רקיע כעין הקרח הנורא, דאיהו על גבי החיות.

מנעי קולך

עד שהתגלגלה האם לבתה, ואמרה לה: מנעי קולך. אז נפרדה משם, והלכה היא וכל אוכלוסייה לגלות, והצטרכו להתפזר לכמה צדדים, שתיקה גלות לכל, והיא ישבה בודד.

עד דאתגלגלית אימא לברתא, ואמרה לה, מנעי קולך. כדין אתפרשת מתמן, ואזלת היא וכל אוכלוסייהא בגלותא. ואצטריכו לאתבררא לכמה סטרין, למהוי גלותא לכולא, והיא ישבה בודד.

רבי נחוניא אמר, איכה, מי אמר זה? אותה הרוח העליונה נעימה, (הפנימית) העולם הבא. ועל זה תבה זו היא רוחנית, ואין בה שתפות כלל, לא לשון ושנים, ולא שפתיים כלל.

רבי נחוניא אמר, איכה, מאן אמר דא, ההוא רוח עילאה נעימאה, עלמא דאתי. ועל דא, תיבה דא רוחני איהו, ולא אית בה שותפו כלל, לאו לישן ושיניין, ולאו שפון כלל.

האם שואלת על בתה, זה קרקור הקר, אדון רבון, גדול ושליט,

אימא שאלה על ברתה, דא קרקורא דקיר, אדון רבון רב ושליט,

יְשֻׁבָה, וְלֹא עוֹמֶדֶת, בְּתַחֲלָה עוֹמֶדֶת, וְכָל אוֹכְלוֹסְיָהּ עוֹמְדִים. פַּעַת יוֹשֶׁבֶת וְשׁוֹמְמָה. בְּדָד, כְּדָד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּדָד יֵשֵׁב, כְּמִי שֶׁמְטַמֵּא בְטֻמְאָה, וְשִׁפְחָה כִּי תִירֵשׁ גְּבֻרְתָּהּ, הִיא שֶׁהִיתָה טֻמְאָה, יְשֻׁבָה בְּמִקוּמָהּ.

שְׁלַחוּ לָהֶם בְּנֵי בָבֶל לְבְנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה: רְאוּי שְׂאֵתָם צְרִיכִים לְבָכוֹת, וְלָכֶם רְאוּי לְסַפֵּד וְלַעֲשׂוֹת אֲבָל, בְּרֵאוּתְכֶם אֶת הַיְכָלוֹת הָאֵם חֲרִבִים, וּמְקוֹם מְטֵתָה שֶׁהִתְהַפֵּךְ בְּאֲבָל, וְהִיא אֵינְנָה שָׁם, וּפְרָחָה מְכֹס, וְלֹא יִדְעָתֶם מְיֻנָּה.

תִּימְרוּן שֶׁהִיא עֲמֻנּוֹ בְּתוֹךְ הַגְּלוּת וְהוֹרִידָה אֶת מְדוּרָהּ? אִם כֵּן, אָנוּ צְרִיכִים לְשַׁמֵּחַ, שֶׁהִרִי יִחְזַקְאֵל הַנְּבִיא רָאָה אוֹתָהּ כְּאֵן, וְכָל אוֹכְלוֹסְיָהּ.

וְדָאֵי, עַל זֶה אָנוּ צְרִיכִים לְבָכוֹת וְלְסַפֵּד פְּתִינִין, וּכְיַעֲנוֹת הַמְדַבְּרָה, שֶׁהִיא גֵרְשָׁה מִחוּץ לְהֵיכָלָהּ, וְאָנוּ בְּגָלוּת, וְהִיא בָּאָה עֲלֵינוּ בְּמְרִירוֹת, וְרוּאָה אוֹתָנוּ בְּכָל הַיָּמִים בְּכֻמָּה צְרוּת, בְּכֻמָּה הַנְּהֻגוֹת שְׁגוּזָרִים עֲלֵינוּ בְּכָל זְמַן, וְלֹא יְכוּלָה לְהִסִּיר מֵעֲמֻנּוֹ אֶת הַצְּרוּת, וְכָל אוֹתָם הַמְּכֻפָּת שְׂאֵנוּ סוֹבְלִים.

שְׁלַחוּ לָהֶם בְּנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה: נֹאֵה הוּא שְׂאֵמֵנוּ בְּרָחָה, וְגֵרְשָׁה מִתּוֹךְ הַיְכָלָהּ, וְיִרְדָּה אֵלֵיכֶם בְּמְרִירוֹת וּבְקוֹל עֲצוּב, כְּאִשָּׁה שִׁיוֹשֶׁבֶת בְּלֵי דַעַת,

יְשֻׁבָה, וְלֹא עוֹמֶדֶת, בְּתַחֲלָה עוֹמֶדֶת, וְכָל אוֹכְלוֹסְיָהּ עוֹמְדִים, הַשְּׂתָא יוֹשֶׁבֶת וְשׁוֹמְמָה. בְּדָד, כְּדָד אַחֵר בְּדָד יֵשֵׁב, כְּמֵאן דְּמְסָאִיב בְּמְסָאִיב, וְשִׁפְחָה כִּי תִירֵשׁ גְּבֻרְתָּהּ, הִיא דִּהוּוֹת מְסָאִיב, יִתְבָּא בְּדוּכְתָהּ.

שְׁלַחוּ לָהֶם בְּנֵי בָבֶל לְבְנֵי אֶרְעָא קְדִישָׁא, יְאוּת דְּאַתּוֹן צְרִיכִין לְמַכְבִּי, וְלָכוֹן יְאוּת לְמַסְפַּד, וְלְמַעְבַּד אֲבָלָא, בְּמַחְוִיכוֹן הַיְכָלִין דְּאִימָא חֲרִיבִין, וְאַתְר עֲרֶסָה דְּאַתְהַפֵּךְ בְּאֲבָלָא, וְהוּא לִית תְּמוֹן, וּפְרָחָא מְנֻכוּן, וְלֹא יִדְעָתוֹן מְיֻנָּה.

תִּימְרוּן דְּאִיהִי עֲמֻנָא גּוֹ גְּלוּתָא, וְנַחַתת דִּינִירָה בְּגוּוֹנָא. אִי הִכִּי, אָנוּ צְרִיכִין לְמַחְדִּי, דְּהָא יִחְזַקְאֵל נְבִיאָה חֲמָא לָהּ הֲכָא, וְכָל אוֹכְלוֹסְיָהּ.

וְדָאֵי, עַל דָּא אָנוּ צְרִיכִין לְמַכְבִּי, וְלְמַסְפַּד כְּתִינָא, וּכְיַעֲנֵי מְדַבְּרָא, דְּאִיהוּ אֶתְתַּרְכַּת לְבַר מִהֵיכָלָהּ, וְאָנוּ בְּגָלוּתָא, וְהִיא אֶתְתַּר עֲלֵנָא בְּמְרִירוֹ, וְחֻמָּאת לָנָא בְּכָל יוֹמִין בְּכֻמָּה עֲאָקוּ, בְּכֻמָּה גִימוּסִין גְּזָרִין עֲלֵנָא בְּכָל זְמַן, וְלֹא יְכָלָא לְאַעְדָּאָה מִיָּן עֲאָקִין, וְכָל אֵינְוִן מְכַתְּשִׁין דְּאָנוּ סְבָלִין.

שְׁלַחוּ לָהֶם בְּנֵי אֶרְעָא קְדִישָׁא, יְאוּת דְּאִימָא עֲרָקְתָהּ, וְאַתְתַּרְכַּת מְגוֹ הַיְכָלָהּ, וְנַחַתת לְגַבְיִיכוֹ בְּמְרִירוֹ וּבְקוֹל עֲצִיב, כְּאִיתְתָּא דִּיתְבָּא בְּלֵא

דַּעְתָּא, וּבְנִבְרָא דְלָא יָכִיל לְשׁוּבָא, וּכְאִישׁ שְׂלֵא יָכוֹל לְהַצִּיל, וְנֹאָה לְכֶם וַיֹּאזְנוּ לְכוּן לְמַסְפַּד.

אָנוּ יֵשׁ לָנוּ לְבָבוֹת וְלִסְפַּד בְּנֵהוּ וּבְמִרְרוֹת

אָבֵל אָנוּ יֵשׁ לָנוּ לְבָבוֹת וְלִסְפַּד בְּנֵהוּ וּבְמִרְרוֹת, שְׂאָנוּ רוּאִים בְּכָל יוֹם הַהִיכָל חָרֵב, וְשׁוֹעֲלֵי הַמִּזְבֵּחַ נִכְנָסִים וַיִּזְצָאִים, וְשׁוֹרְקִים הִיעָנִים בְּתוֹכוֹ, וְאָנוּ רוּאִים וּבוֹכִים.

אָבֵל אָנוּ, אִית לָן לְמַכְפֵּי וְלִמְסַפַּד בְּנֵהוּ וּמִרְרוֹ, דְּאָנוּ חֲמָאן בְּכָל יוֹמָא הִיכְלָא חָרִיב, וְתַעֲלוּן דְּמַדְבְּרָא עֲאֲלוּן וְנִפְקִין, וְשׁוֹרְקִין יַעֲנִים בְּגוּיָהּ, וְאָנוּ חֲמָאן וּבְכָאן.

וּבְעוֹד שְׂאָנוּ יוֹשְׁבִים בְּבוֹכִים וְשׁוֹכְבִים פִּינוּ בְּעַפְרָא, אָנוּ שׁוֹמְעִים קוֹל גְּעִימוֹת רַגְלֵיהָ בְּשִׁלְשׁ מִשְׁמֵרוֹת שֶׁל הַלֵּילָה, יוֹרְדַת וְרוּאָה אֶת הִיכְלָהּ, אִיף יוֹשְׁבִים (חַרְבִּים) נִשְׂרָפִים. נִכְנָסַת מֵהִיכָל לְהִיכָל, מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, וְגוֹעָה וּמִלְלָתָהּ, וּבוֹכָה עֲלֵינוּ וְעַל נַפְשָׁנוּ.

וּבְעוֹד דְּאָנוּ יְתִבִין בְּבוֹכִין, וְשׁוֹכִיבִין פּוֹמְנָא בְּעַפְרָא, אָנוּ שׁוֹמְעִין קוֹל גְּעִימוֹ דְּרַגְלָהּ, בְּתַלְתַּת מִשְׁמֵרוֹתָא דְּלֵילָא, נְחַתַת וְחַמַּאת לְהִיכְלָהּ, אִיף חָרְבִין מִתּוֹקְדוֹן, אַעֲלַת מֵהִיכְלָא לְהִיכְלָא, מִדּוּד לְדוּד, וְגַעַת וּמִיַּלְלַת, וּבְכַת עֲלָנָא וְעַל נַפְשָׁנָא.

וְאָנוּ מִתְעוֹרְרִים לְקוֹל גְּעִימוֹת בְּכִיָּתָהּ וַיִּלְלוּתֵיהָ, וְרוּחָנוּ הוֹלְכַת אַחֲרֵיהָ, וּפּוֹרְחַת אֵלֶיהָ. וּלְפִי שְׁעָה פּוֹרְחַת וְהוֹלְכַת, וְלֹא שְׁמַעְנָא, וְלֹא יַדְעֵנוּ דְּבַר, שְׁהֵנָה הוֹלְכַת וְנִשְׂאָרְנוּ בְּבוֹכִים, יוֹשְׁנִים, בְּלֵי רוּחַ, בְּלֵי דַעַת. צוֹעֲקִים, וְאוֹמְרִים אִיכָה.

וְאָנוּ מִתְעֲרִין לְקוֹל גְּעִימוֹ דְּבְכִיָּתָהּ וַיִּלְלוּתָהּ. וְרוּחָנָא אֲזַלַת אַבְתְּרָהּ, וּפְרַח לְגַבָּהּ. וּלְפּוּם שְׁעָתָא פּוֹרְחַת וְאֲזַלַת, וְלֹא שְׁמַעְנָא, וְלֹא יַדְעֵנָא מִיָּדִי, דְּהָא אֲזַלַת, וְאִשְׁתְּאַרְנָא בְּבוֹכִין, דְּמִיבִין, בְּלֵא רוּחָא, בְּלֵא דַעַתָּא. צַעֲקִין, וְאוֹמְרִין אִיכָה.

ה' מְמָרוּם יִשְׂאָג וּמִמְעוֹן קַדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ שְׂאָג יִשְׂאָג עַל גְּוָהוּ.

שְׁנִינָן, בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה קוֹל מִרְרוֹת שֶׁל כָּאֵב שֶׁל צִיּוֹן נִשְׁמַע מְרוּם הַרְקִיעַ לְמַטָּה, וּמִמְטָה לְרַקִּיעַ, כְּמוֹ שְׁנַצְמַר (ירמיה כה) ה' מְמָרוּם יִשְׂאָג וּמִמְעוֹן קַדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ שְׂאָג יִשְׂאָג עַל גְּוָהוּ.

תְּנִינָן, בְּכָל לַיְלָא וְלַיְלָא, קוֹל מִרְרוֹת דְּכְאִיבָא דְּצִיּוֹן אִשְׁתַּמַּע מְרוּם רַקִּיעָא לְתַתָּא, וּמִתַּתָּא לְרַקִּיעָא. בְּדַבְּרַ אַחַר, (ירמיה כה) ה' מְמָרוּם יִשְׂאָג וּמִמְעוֹן קַדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ שְׂאָג יִשְׂאָג עַל גְּוָהוּ.

בְּרֵאשִׁית הלילה היא מכוננת בבכיה, ושואגת מרום הרקיע למעלה. יורדת למטה, למקום המזבח החיצון, ורואה מקומה חרב, בטמאה, וכל מקום לא נמצא בו. גועה ומיללת, צונחת בקול של מרירות, ואומרת: מזבחי, מזבחי, פרנסתי שריותי אותי בכמה נסוכים, בכמה עולות טהורים קדושים.

כָּל האישים הקדושים, הגדולים הממונים, היו רנים ושמחים ממו. אוכלים עדונים, ומחלקים חלקיהם ברומי הרקיע. (ועתה) נתנו בר נבלת חסידים קדושים. בני שזבחו עליך, אוי לי מדמיהם. וכל האישים הגדולים הממונים נפלו ממקומם לקול צוחותיהם.

יוֹשְׁבִים בחוץ צוחים ובוכים אותם ארזלים קדושים, שאות שמו הקדוש הנה מתעטר עליהם, ובו הם שמחים ועומדים. לקול בכיותיהם האות הזו פרח מהם, ועלתה לרומי מרומים. ונשאו כנקבה שבוכה ומיללת. זהו שפנתוב (ישעיה לג) הן ארזלים צעקו חצה. ארזלים בלא יו"ד, צעקו חוצה.

מִזְבְּחֵי מזבחי, אחר שהריות אותי בנבלות בנים חסידים קדושים, שמסרו נפשם ונשמתם עליך, נגנזת. איפה אמצא אותך? איפה האש

בְּשִׁירוֹתָא דליליא, היא אתפוננת בבכיה, ושואגת מרום רקיעא לעילא. נחתת לתתא, לאתר מדבח החיצון, וחמת דוכתה חריב, מסאב במסאבו, וכל אתר לא אשתכח ביה. געת ומיללת, צונחת בקל מרירו, ואמרת, מדבחי מדבחי, פרנסתי דמריותי לי בכמה ניסוכין, בכמה עלוין דכין קדישין.

כָּל גברין קדישין, רברבן ממנו, הוון מרוון וחדאן מינה, אכלין עידונין, ופלגין חולקיהון, ברומי רקיעא. יהבו כד נבלת חסידים קדושים. בני דאתדבחו עלך, ווי לי מדמיהון. וכל גברין רברבין ממנו, נפלו מדוכתיהון לקול צווחיהון.

יְתִבִין לבר צווחין ובכאן, אינון ארזלים קדישין, דאת שמייה קדישא הוה מתעטר עלייהו, וביה אינון חדאן וקיימין. לקל בכיותהון את דא פרחא מנייהו, וסלקא לרומי מרומים, ואשתארו פנוקבא דבכאת ומיללת. הדא הוא דכתיב, (ישעיה לג) הן ארזלים צעקו חצה. ארזלים בלא יו"ד, צעקו חוצה.

מִהֲבַחֵי מדבחי, לבתר דמריותי לי בניבלות בנין חסידין קדישין, דמסרו נפשיהון ונשמהון עלך, איתגניזות. אן אשכח לך, אן

אֲשָׁתָא דַּעֲלָה. גַּעַת וּמַיִלְלַת וּבְכַת בְּקַל עֲצִיב.

שְׁעֵלִיךְ? גּוּעָה וּמַיִלְלַת וּבוּכָה בְּקוֹל עֲצִיב.

שְׁתָּא אֶלְפִי נְבָרִי קְדִישׁוֹ, בְּכַל סְטָרָא דְאַרְבַּע סְטָרֵי עֲלָמָא, אֵינּוֹן דְּהוּוּ אֶכְלִי קָרְבָּנָא בְּכַל יוֹמָא, נַחְתִּי בְּהַדְּהָ, וּמַיִלְלִין וּבְכִיִּין עַל מְדַבַּח דַּעֲלוּן. וְיִתִּיר הוּוּ, אֶלָּא אֲתַמְעֵטוּ.

שֵׁשֶׁת אֶלְפֵי גְבָרִים קְדוֹשִׁים, בְּכָל צַד שֶׁל אַרְבַּעַת צַדֵּי הָעוֹלָם, הֵם שְׁהִיּוּ אוֹכְלִים קָרְבַּן בְּכָל יוֹם, יָרְדוּ עִמָּהּ, וּמַיִלְלִים וּבוֹכִים עַל מִזְבַּח הָעוֹלוֹת. וְיוֹתֵר הִיּוּ, אֶלָּא שֶׁהִתְמַעְטוּ.

וְאַפִּילוּ אֵינּוֹן דְּקִיּוּמִין לְבָר, בְּרוּחַ אַחֲרָא, דְּמַרְוֹן מְאֵינּוֹן אֵימְרִין וּפְדָרִין. בְּשִׁירוּתָא דְּלִילָא צְוָחִין גַּעַאן וּמַיִלְלִין עַל הָאֵי מְדַבַּח. וְוִי לְחַמְרָא דְּאֶבִּיד אֲבוּסָה, אֲתֵר דְּמַתְרֵה מְנִיָּה. מֵאֵן חֲמִי נְהִימוּ דְּגַבְרִין קְדִישִׁין בְּמַטְרוּנִיתָא, מַתְתָּא לְעֵילָא, וּמַעֲלָא לְתַתָּא.

וְאַפִּילוּ אוֹתָם שְׁעוּמָדִים בַּחוּץ, בְּרוּחַ אַחֲרַת, שְׁרוּם מְאוֹתָם הָאֵיבָרִים וְהַפְּדָרִים, בְּרֵאשִׁית הַלֵּילָה צְוֹנְחִים, גּוּעִים וּמַיִלְלִים עַל הַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה. אוֹי לְחַמּוֹר שְׂאֵבֵד אֲבוּסוֹ, הַמְּקוֹם שֶׁמַּתְרֵה מְנַנּוּ. מִי רָאָה נְהִמַת הַגְּבָרִים הַקְּדוֹשִׁים בְּגַבְיָהּ, מִמַּטָּה לְמַעְלָה, וּמַמַּעְלָה לְמַטָּה.

עַל מִשְׁכְּבֵי בַלִּילוֹת

בְּפִלְגְנוּ לִילָא, עָאל לְגוּ הֵהִיא נְקוּדָה דְּצִיּוֹן, אֲתֵר דְּבֵית קְדִישׁ הַקְּדָשִׁים, חֲמַת לִיָּה דְּאֲתַחְרִיב, וְאַסְתָּאב אֲתֵר בֵּית מוֹתְבָה וְעַרְסָה, גַּעַת וּמַיִלְלַת, סְלָקָא מַתְתָּא לְעֵילָא, וּמַעֲלָא לְתַתָּא, אֲסַתְכַל בְּאֲתֵר דְּכְרוּבִים, צְוֹנְחָא בְּקוֹל מְרִירוֹ, וְאַרְיַמַת קָלָא וְאַמְרָה, עַרְסֵי עַרְסֵי, אֲתֵר בֵּית מוֹתְבִי. עַל הָאֵי דּוּכְתָא כְּתִיב, (ש"ז א) עַל מִשְׁכְּבֵי בַלִּילוֹת. מִשְׁכְּבֵי, עַרְסָא דְּמַטְרוּנִיתָא. גַּעַת בְּכִיָּה וְאַמְרָה, עַרְסֵי אֲתֵר מְקַדְשֵׁי, אֲתֵר דְּמַרְגְּלָאִין טְבָאן, בִּי פְרוּכְתָא וּכְפוּרְתָא, דְּהוּוּ סְמְכִין עֲלוּהִי

בַּחֲצוֹת הַלֵּילָה נִכְנַסַת לְתוֹךְ אוֹתָהּ הַנִּקְדָּה שֶׁל צִיּוֹן, מְקוֹם בֵּית קְדִישֵׁי הַקְּדָשִׁים, רוֹאָה אוֹתָהּ שְׁנַחֲרָב, וְנִטְמָא מְקוֹם בֵּית מוֹשְׁבָה וּמַטָּתָה, גּוּעָה וּמַיִלְלַת, עוֹלָה מִמַּטָּה לְמַעְלָה, וּמַמַּעְלָה לְמַטָּה, מְסַתְכַלַת בְּמְקוֹם הַכְּרוּבִים, צוֹנַחַת בְּקוֹל מֵר, וּמְרִימָה קוֹלָה וְאוֹמְרַת: מַטְתִּי מַטְתִּי, מְקוֹם בֵּית מוֹשְׁבֵי! עַל הַמְּקוֹם הַזֶּה כְּתוּב (שיר א) עַל מִשְׁכְּבֵי בַלִּילוֹת. מִשְׁכְּבֵי, מַטַּת הַגְּבִיָּהּ. גּוּעָה בְּכִיָּה וְאוֹמְרַת: מַטְתִּי, מְקוֹם מְקַדְשֵׁי, הַמְּקוֹם שֶׁל הַמַּרְגְּלָיוֹת הַטּוֹבוֹת, בֵּית הַפְּרָכַת וְהַכְּפָרַת, שְׁהִיּוּ סוּמְכִים עֲלָיו

ששים אֶלֶף רַבּוּת שֶׁל אַבְנֵי יָקָר, סְדָרִים סְדָרִים, שׁוּרֹת שׁוּרֹת, מִסְתַּכְּלִים זֶה עַל זֶה. סְדָרֵי רְמוּנִים מִצְעִים עֲלֵיךְ לַאֲרַבְעָה צְדָדִים. הַעוֹלָם עִמָּד בְּשִׁבְלֶךְ.

רְבוּן הָעוֹלָם, בְּעָלֵי הָיָה בָּא אֱלִי, וְהוּא שׁוֹכֵב בֵּין זְרוּעֵי, וְכָל מַה שְּׁרָצִיתִי מִמְּוֹ, וְכָל רְצוֹנֵי עוֹשָׂה בְּזַמַּן הַזֶּה, כְּשֶׁהָיָה בָּא אֱלִי וְעֶזְב (וּשֵׁם) בִּי מְדוּרָו וּמִשְׁתַּעֲשַׁע בֵּין שְׂדֵי.

מְטָתִי מְטָתִי, אֵינֶךָ זֹכֶרֶת כְּשֶׁהֵייתִי בָּאָה אֲלֵיךָ בְּשִׁמְחָה וּבְטוֹב לֵב, וְאוֹתָם הַתִּינּוּקוֹת הַעֲלָמִים הָיוּ יוֹצְאִים כְּנֶגְדִי, מַכִּים בְּכַנְפֵיהֶם בְּשִׁמְחָה לְקַבְּלָנִי.

הַעֲפָר שֶׁבָּךְ הָיָה קָם מִמְּקוֹמוֹ, וְרוּאָה אֵיךְ נִשְׁכַּח אַרְוֹן הַתּוֹרָה שֶׁהָיָה כָּאן. מִכָּאן יֵצֵא מִזֶּה לְכָל הָעוֹלָם, וְאוֹר, וּבְרָכוֹת לְכָל.

אֲשָׁגִיחַ עַל בְּעָלֵי - אֵינֶנּוּ כָּאן. אֲשָׁגִיחַ לְכָל צַד. בְּזַמַּן הַזֶּה כְּשֶׁהָיָה בָּא אֲצָלֵי בְּעָלֵי, וּסְבִיבוֹ כְּמַה בְּנִים חֲסִידִים, וְכָל אוֹתָם הַעֲלָמוֹת מְזַמְּנוֹת לְקַבְּלוֹ.

וְהֵינֶנּוּ שׁוֹמְעִים מִרְחוֹק קוֹל זִוְגֵי הַפְּעֻמוֹנִים מְקַשְׁקְשִׁין בֵּין רַגְלָיו, כְּדֵי שֶׁאֲשַׁמְעֵם קוֹלוֹ טָרַם הַכְּנָסוֹ אֱלִי. כָּל עֲלָמוֹתֵי מִשְׁבַּחוֹת וּמוֹדוֹת לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אַחֵר כֶּף

שֶׁתִּין אֲלֵפִין רְבוּן אַבְנֵי יָקָר, סְדָרִין סְדָרִין, שׁוּרִין שׁוּרִין, מִסְתַּכְּלָאן דָּא לְדָא. סְדָרִין דְּרְמוּנִין מִתְצַעֵן עֲלֵךְ לְדִ סְטָרִין. עֲלָמָא קָיָמָא בְּגִיגָה.

רְבוּן עֲלָמָא, בְּעָלֵי, הָוָה אֲתִי לְגַבִּי, וְהוּא שָׁכַב בֵּין דְּרוּעֵי, וְכָל מַה דְּבַעֲינָא מְנִיָּה, וְכָל בְּעוֹתֵי עֵבִיד בְּעִידָנָא דָּא. כִּד הָוָה אֲתִי לְגַבִּי, וְשׁוּי בִי מְדוּרֵיהּ, וּמִשְׁתַּעֲשַׁע בֵּין שְׂדֵי.

עַרְסֵי עַרְסֵי, לִית אֶת דְּכִיר כִּד הוּינָא אֲתָא לְגַבְךָ בְּחֻדְוָה וּבְשִׁפּוּרוֹ דְּלִבָּא, וְאֵינֶנּוּ רְבִיין עוֹלָמִין, הָנוּ נִפְקִי לְקַדְמוֹתֵי, בְּמִשְׁי בְּגַדְפֵיהוּ בְּחֻדְוָה, לְקַבְּלָא לִי.

עֲפָרָא דְּבָךְ, הָוָה קָם מְדוּכַתִּיָּה, וְחִזּוּ אֵיךְ אֵיתְנִשְׂיָא אַרְוֹנָא דְּאוּרִייתָא דְּהוֹת הֶכָּא, מַהֲכָא נִפְקָא מְזוּנָא לְכָל עֲלָמָא, וְגַהֲוֵרָא, וּבְרָכָאן לְכָלָא.

אֲשָׁגַח עַל בְּעָלֵי, לִית הֶכָּא. אֲשָׁגַח לְכָל סְטָר. בְּעִידָנָא דָּא כִּד הָוָה אֲתִי בְּעָלֵי לְגַבִּי, וְסַחְרַנְיָה כְּמַה בְּנִין חֲסִידִין, וְכָל אֵינֶנּוּ עוֹלָמְתָאן זְמוּנִין לְקַבְּלָא לִיָּה.

וְהֵינָא שְׁמַעִין מִרְחוֹק, קָל זִוְגֵי דְּפַעְמוֹנִים מְקַשְׁקְשִׁין בֵּין רַגְלָיו, בְּנִין דְּאֲשַׁמְעֵ קָלִיָּה עַד דְּלָא יַעוֹל לְגַבִּי. כָּל עוֹלָמְתָאן דִּילִי, מִשְׁבַּחָן וְאוֹרָן קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְבַתֵּר

הולכות כל אחת לבית מושבה, והיינו יחידות מחבקות בנשיקותינו באהבה.

בעלי בעלי, איפה פניתי? פעת הוא הזמן שהייתי משגיחה בך. הסתכלתי בכל צד - ואינך. איפה אשגים לך, ולא אבקש בשבילך?

זהו מקומך בזמן הזה לבא אלי, הריני מזמנת פאן. והרי נשפחת מפוני. אינך זוכר? מי האהבה, כשהייתי שוכבת בחיקך, וחקיקה בדיוקנך, ודיוקני הנה חקוק בך. פחותם הזה שמשאיר דיוקנו בחקיקת הפתב, כך השארתי דיוקני בך, כדי שתשתעשע בדיוקני, בעודי בתוך צבאותי.

גועה בבכיה ואומרת: בעלי בעלי, האור של העינים הרי נחשף. אינך זוכר, כשהיית מושיט שמאלך מתחת לראשי, ואני מתענגת על רב שלום, וימינך מחבקת באחווה ובנשיקות. ונדרת לי שלא תעזב אהבתי לעולמים. ונשבעת לי (תהלים קלז) אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני, הנה נשפחתי מןך.

אינך זוכר, כשעמדתי אצלך בהר סיני, וששים רבוא שלמים שקבלוך עליהם, והתעטרתי לך בהם יותר מפל העמים, והיינו הולכים אחריו לכל רצונך. ואותה שפחה הרגה בהם לאלפים ורבבות, ולא השגחתי.

אזלין כל חד על בי מותביה, מחבקן בנשיקתהון ברחימו.

בעלי בעלי, אן פניתי, השתא הוא עדנא דהוינא אשגח בך. אסתכלנא בכל סטר, ולית אנת. אן אשגח לך, ולא אתבע בגינך.

דא הוא אתרד בעינא דא, למיתי לגבי, הא אנא זמינא הכא. הא אתנשית מנאי, לית אנת דכיר יומי דרחימו, כד הוינא שוכבת בתוקפך, ומחקקא בדיוקנך, ודיוקני הוות מחקקא בך, כהאי חותם דשביק דיוקניה בגליפו דכתבא, הכי שבקנא דיוקני בך, בגין דתשתעשע בדיוקני, בעוד דאנא בנו חילי.

נעת בבכיה, וצוחת, בעלי בעלי, נהירו דעיניי הא איתחשך. לית אנת דכיר, כד הוית אושיט שמאלך מתחת רישי, ואנא מתענגנא על סגיא דשלם, וימינך מחבקא באחווה ובנשיקין. ונדרת לי דלא תשבוק רחימותא דילי לעלמין. ואומית לי, (תהלים קלז) אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני, הא איתנשינא מןך.

לית אנת דכיר, כד קאימנא לגבך בטורא דסיני, שלימין שתין רבו דקבילו לך עליהו, ואתעטרנא לך בהו, יתיר מכל עממיא, והוינא אזלין אבתרך לכל רעותך. וההיא שפחה קטלא בהו לאלפים ורבון, ולא

וְכֻלָּם נֶאֱבְדוּ בַּמִּדְבָּר, וְהִשְׁאֲרֹת אֹתָם שָׁם, וְהִכְנַסְנוּ בְּנֵיהֶם הַקְּטַנִּים לְעַמֵּד לִפְנֵיהֶם בְּאֶרֶץ הַזֶּה. וְהִבְדַּלְנוּ אוֹתָם לְעַמֵּד לִפְנֵיהֶם בְּשִׁבִיל רְצוּנָה.

הָאֵם נָאָה לָךְ לְזִכֹּר חֲטָאִים, וְלֹא תִזְכֹּר זִכְיוֹתַי!

בְּעָלִי, הֲיֵה זֹכֵר, בְּכַמָּה בָּנִים קְדוּשִׁים עֲמַדְתִּי לִפְנֵיהֶם בְּכָל דֹּר וְדוֹר, בְּיָמֵי דָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּנָו. אֵינְךָ זֹכֵר כַּמָּה טוֹבוֹת שֶׁעָשׂוּ לִפְנֵיהֶם?! הָאֵם נָאָה לָךְ לְזִכֹּר חֲטָאִים, וְלֹא תִזְכֹּר זִכְיוֹתַי?! אֵיךְ הִתְהַפְּכוּ עָלֶיךָ?

אֲנִי מִבְּקִשְׁת אֹתְךָ - וְאֵינְךָ. מִבְּקִשְׁת עַל בְּנֵי - וְאֵינִם. מִבְּקִשְׁת עַל קִדְשֵׁי הַמְּקוֹם הַזֶּה - וְהָרִי נִטְמָא. כָּל הָעוֹלָם הָיָה בְּשָׁלוֹם מִשׁוּם הַמְּקוֹם הַזֶּה. הַכְּלָבִים אֵין נוֹבְחִים בְּזִמְנֵי הַזֶּה, כָּלֵם הָיָה בְּשָׁלוֹם. גּוֹעָה וּמִיִּלְלַת, וְכָל אוֹתָם הָאוֹכְלִים לְמַעְלָה. וְהַכְּלָבִים צוֹנְחִים לַמַּטָּה, בְּרֹאשִׁית הַמְּשֻׁמְרָה הַשְּׁלִישִׁית.

הִיא יוֹצֵאת וּבָאָה, וְעוֹמֶדֶת עַל מְקוֹם מְזַבַּח קִטְרֵת הַסַּמִּים, גּוֹעָה וּמִיִּלְלַת, וְעוֹלָה לְמַעְלָה, וּמוֹצֵאת כְּרוֹב אֶחָד מֵאוֹתָם שְׁנֵי הַכְּרוֹבִים שֶׁהָיוּ עִמָּהּ, וּמֵאוֹתוֹ הַזִּמְנֵן לֹא הָיָה לָהּ אֵלָּא אֶחָד. וְאוֹתוֹ הַתֵּינֹק הָעֵלָם שֶׁנִּשְׁאַר, יוֹנֵק מִמֶּנָּה בְּכִיָּה וְיִלְלָה.

כֹּה אָמַר ה' מִנְּטֵי קוֹלֶךָ מִכֵּי וְעֵינֶיךָ מִדְּמָעָה, כִּי יֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרֵיתֶךָ.

וְאִזּוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֹדְמֵן אֶלְיָה, וְיוֹרֵד אֶלְיָה, וּמְדַבֵּר עִמָּה. וְעַל זֶה

אֲשַׁנְחָנָא. וְאֲתֵאֱבִידוּ בְּלֵהוּ בַּמִּדְבָּרָא, וְשִׁבְקִית לֹון תַּמָּן, וְאֵעִילְנָא בְּגִיהוֹן וְעִירִין לְקִיּוּמָא קַמְךָ בְּאֶרְעָא דָא. וּבְדִילְנָא לֹון לְקִיּוּמָא קַמְךָ, בְּגִין רְעוּתֶךָ.

בְּעָלִי הָיוּ דְכִיר, בְּכַמָּה בָּנִין קְדִישִׁין קְאִמְנָא קַמְךָ בְּכָל דְרָא וְדָרָא, בְּיוֹמֵי דְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְּרִיה. לִית אַנְתָּ דְכִיר כַּמָּה טְבָאֵן דְּעִבְדוּ קַמְךָ. יֵאוֹת לָךְ לְמִדְכֹר חוֹבִין, וְלֹא תְדַכֵּר זְכוּוֹן. אֵן אֲתֵהֲפִיכוּ עָלֶךָ.

בְּעֵינָא עָלֶךָ, לִית אַנְתָּ. בְּעֵינָא עַל בְּנָאִי, לִית אֵינּוֹן. בְּעֵינָא עַל קְדוּשְׁתָא דְאַתֵּר דָא, הָא אִסְתָּאֵב. כָּל עֲלָמָא הוּוּהוּ בְּשָׁלֵם בְּגִין אַתֵּר דָא. בְּלָבִין לֹא נִבְחִין בְּעֵינָא דָא, כּוֹלְהוּ הוּוּ בְּשָׁלֵם. גּוֹעָה וּמִיִּלְלַת, וְכָל אֵינּוֹן אוֹכְלִים לְעֵילָא. וְכָלֵם צוֹנְחִין לְתַתָּא, בְּשֵׁרוּתָא דְמְשֻׁמְרָה תְּלִיתָאָה.

נִפְקַת וְאַתָּת, קִיּוּמָא עַל אַתֵּר דְּמִדְבָּחָא קַמֹּרְת בּוּסְמִין, גַּעַת וּמִיִּלְלַת, וְסִלְקַת לְעֵלָא, וְאֲשַׁבְחָא חַד כְּרוֹב מֵאֵינּוֹן תְּרִין כְּרוֹבִין דְּהוּוּ בְּהַרְהָ, וּמֵהֵהוּא זְמָנָא לֹא הוּוּהוּ לָהּ אֵלָּא חַד. וְהֵהוּא רְבִיּוּא עוֹלִימָא דְאַשְׁתָּאָר, יִנְקָא מִינָהּ בְּכִיָּה וְיִלְלוּתָהּ.

כְּרִין קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא אֹדְמֵן לְנִבְיָה, וְנַחֲתִית לָהּ, וּמִמְלַל עִמָּה. וְעַל דָּא

פְּתוּב (ירמיה לא) כֹּה אָמַר ה' מְנַעֵי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעֵינַיִךָ מִדְּמָעָה, כִּי יֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֶךָ. וְעַל זֶה שָׁנִינוּ, תִּינוּק יוֹנֵק מִשְׁדֵי אִמּוֹ, וְאִשָּׁה מִסִּפְרַת עִם בַּעֲלָהּ (עד כאן הפתיחה, מכאן ואילך ראשיתה של מגלת איכה).

פְּתוּב, (ירמיה לב) כֹּה אָמַר ה' מְנַעֵי קוֹלְךָ מִבְּכִי וְעֵינַיִךָ מִדְּמָעָה כִּי יֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֶךָ. וְעַל דָּא תְּנִינָן, תִּינוּק יוֹנֵק מִשְׁדֵי אִמּוֹ, וְאִשָּׁה מִסִּפְרַת עִם בַּעֲלָהּ. עַד הָכָא פְּתִיחָתָא, מִכָּאן וְלַהֲלָאָה שִׁירוּתָא דְּמִגִּילַת אֵיכָה.

וְזָכֹר אֶת בּוֹרְאֶיךָ בְּיָמֵי בַחֲרוּתֶיךָ עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יָמֵי הָרָעָה

אֵיכָה יִשְׁבֶּה בְּדָד, רַבְּנָן פְּתַחֵי פּוֹתְחִים בְּפִסּוּק הַזֶּה, (קהלת יב) וְזָכֹר אֶת בּוֹרְאֶיךָ בְּיָמֵי בַחֲרוּתֶיךָ עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יָמֵי הָרָעָה. הַפִּסּוּק הַזֶּה בְּאַרְבָּעוֹהוּ בְּיִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁהָיוּ בְּאַרְץ הַקְּדוּשָׁה. וְזָכֹר אֶת בּוֹרְאֶיךָ - תִּהְיֶה זָכֹר אֶת כָּל אוֹתֵינוּ הַטּוֹבוֹת וְכָל אוֹתֵם הָאוֹתוֹת וְהַנְּסִים שֶׁעָשָׂה לָךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיָמֵים הָרִאשׁוֹנִים, כְּשֶׁהָיִיתָ נֶעַר בְּאַמּוֹנָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (הושע יב) כִּי נֶעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֵּהוּ.

אֵיכָה יִשְׁבֶּה בְּדָד, רַבְּנָן פְּתַחֵי הָאֵי קְרָא, (קבלת יב) וְזָכֹר אֶת בּוֹרְאֶיךָ בְּיָמֵי בַחֲרוּתֶיךָ עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יָמֵי הָרָעָה. הָאֵי קְרָא, אוֹקִימָנָא לִיָּה בְּיִשְׂרָאֵל כַּד הוּוּ בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא. וְזָכֹר אֶת בּוֹרְאֶיךָ, הָוֵי דְכִיר כָּל אֵינּוֹן טְבָאן, וְכָל אֵינּוֹן אֲתִין וְנִסִּין, דְּעַבְד לָךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיוֹמֵין קְדָמָאִין, כַּד הוֹוֵת רַבִּיא בְּמַהֲיֻמְנוּתָא, כְּדָבָר אַחֵר, (סוֹטָא יב) כִּי נֶעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֵּהוּ.

בְּיָמֵי בַחֲרוּתֶיךָ - בְּזִמְנֵי שֶׁהִתְרַצָּה בְּךָ מִכָּל הָעַמִּים שֶׁל הָעוֹלָם. עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יָמֵי הָרָעָה - יָמִים שֶׁיִּשְׁלַטּוּ בְּךָ שָׂאֵר הָעַמִּים, וְיַפְזְרוּ אוֹתְךָ בְּכָל הָעַמִּים.

בְּיָמֵי בַחֲרוּתֶיךָ, בְּזִמְנָא דְאִיהוּ אִיתְרַעֵי בְּךָ מִכָּל עַמִּין דְּעַלְמָא. עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יָמֵי הָרָעָה, יוֹמִין דְּזַקְנָה, דְּשִׁלְטִין בְּךָ שָׂאֵר עַמִּין, וַיְבַדְּרוּן לָךְ בְּכָל עַמְמֵיא.

בְּיָמֵי בַחֲרוּתֶיךָ - יְמוֹת הַשָּׁנָה, שֶׁהֵם בְּרוּרִים לָךְ, וְהַשְׁמִירָה שְׁלֹמְעָלָה עֲלֶיךָ. וְהֵם אַרְבָּעָה יְרַחֵי הַשָּׁנָה, אֲדָר גִּיסָן אֲיִיר סִינּוֹן. אֵלּוּ אוֹתֵם הַיָּמִים שֶׁבַחַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיִשְׂרָאֵל, וְעָשָׂה בָהֶם עִמָּהֶם נְסִים. וְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל מְעַטְרַת בְּבַעֲלָהּ וּמִתְקַרְבַּת אֱלִיוֹ.

בְּיָמֵי בַחֲרוּתֶיךָ, יוֹמִין דְּשִׁתָּא, דְּאֵינּוֹן בְּרִירִין לָךְ, וְנִטְרִיו דְּלַעֲלֵיא עֲלֶיךָ. וְאֵינּוֹן ד' יְרַחֵי דְשִׁתָּא, אֲדָר גִּיסָן אֲיִיר סִינּוֹן. אֵלּוּ אֵינּוֹן יוֹמִין דְּבַחַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיִשְׂרָאֵל, וְעַבְד בְּהוֹן עִמָּהוֹן נְסִין. וְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל מִתְעַטְרָא בְּבַעֲלָהּ, וְאַתְקַרִּיבַת בְּהַדְרִיהּ.

עד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יְמֵי הַרְעָה - יְמֵי
הַזְקָנָה, יְמֵי הַרְעָה מִפְּשֵׁי, וְהֵם:
תַּמּוּז אָב טַבַּת שְׁבֹט. אָף עַל גֵּב דָּלָא
הַתְגַּלְיָא כָּל כַּף, וְסִימְנָךְ - (מַשְׁלִי ו) וְשִׁבְט
לְגו חֶסֶר לֵב.

וְהִגִּיעוּ שָׁנִים - שָׁנִים שֶׁל גְּלוּת,
שִׁישְׂרָאֵל הוֹלְכִים
מְטֻלְטְלִים. וְאִין בְּהֵם חֲפֵץ - שֶׁשְׁיַנְיֵנו,
עֵתִידִים בִּימֵי הַגְּלוּת שְׁלֵא יִמְצָא בִּיד
הָאֲדָם (חֲפֵץ) לְקַנּוּת בְּשׂוֹק, וְאֵז תַּכְלָה
הַפְּרוּטָה מִן הַפִּיס.

עד אֲשֶׁר לֹא תַחֲשֹׁף הַשָּׁמֶשׁ - זֶה
קְלָסְתֵּךְ פָּנִים שֶׁל הַשְּׂכִינָה,
מִלְמַעְלָה וּמִלְמַטָּה. מִמַּטָּה מִי הֵם?
בְּעַלֵּי הַמְּשֻׁנָה שְׁהִיוּ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל,
פְּטִישֵׁי בְרַזֵּל, מְהַדְּקִים סְלָעִים,
וְתוֹלְשִׁים הָרִים רָמִים.

וְהָאֹר - זֶה הַתְּלֻמוּד הַיְרוּשְׁלָמִי,
שֶׁמֵּאִיר אֹר הַתּוֹרָה, אַחַר
שֶׁהַתְּבַטֵּל זֶה, כְּבִיכּוֹל נִשְׁאַרוּ בַחֲשָׁף,
שְׁכֵתוֹב (אִיכָה ג) בְּמַחֲשָׁפִים הוֹשִׁיבֵנִי, זֶה
תְּלֻמוּד בְּבַלְי, שֶׁהוֹלְכִים בּוֹ בְּנֵי הָעוֹלָם
בְּמַחֲשָׁפִים.

וְהַיָּרֵחַ - אֵלּוּ הֵן הַבְּרִיּוֹת, שְׁהִיוּ
מֵאִירוֹת אֹר הַחֲכָמָה
הַנְּסֻתָּרָת. וְהַפּוֹכְבִּים - אֵלּוּ אוֹתָם
הַמְּשַׁפְּלִים שְׁהִיוּ בְּאַרְץ הַקְּדוּשָׁה, כָּל
אוֹתָם הַתְּנָאִים וְהָמוֹרָאִים, שֶׁכָּל
הָעוֹלָם עוֹמֵד בְּשִׁבְלֵם. שְׁכַשְׁהִיו
עוֹמְדִים יַחַד, הִיָּה אוֹמֵר אִישׁ לַחֲבֵרוֹ:

עד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יְמֵי הַרְעָה, יְמֵי
הַזְקָנָה, יְמֵי הַרְעָה מִפְּשֵׁי, וְאִינּוֹן:
תַּמּוּז אָב טַבַּת שְׁבֹט. אָף עַל גֵּב דָּלָא
אִיתְגַּלְיָא כָּל כַּף, וְסִימְנָךְ (מַשְׁלִי י) וְשִׁבְט
לְגו חֶסֶר לֵב.

וְהִגִּיעוּ שָׁנִים, שָׁנִים דְּגְלוּתָא, דְּאֶזְלִין
יִשְׂרָאֵל מְטוֹלְטְלִין. אִין לִי
בְּהֵם חֲפֵץ, דְּתַנִּינּוּ, זְמִינּוּ בְיוֹמָא
דְּגְלוּתָא, דָּלָא יִשְׁתַּבַּח בִּידָא דְּבַר נֶשׁ
לְמִזְבֵּן בְּשׂוֹקָא, וְכַדִּין תַּכְלָה פְּרוּטָה מִן
הַפִּיס.

עד אֲשֶׁר לֹא תַחֲשֹׁף הַשָּׁמֶשׁ, דָּא
קְלָסְתֵּךְ פָּנִים שֶׁל שְׂכִינָה,
מִלְעִילָא וּמִתַּתָּא. מִתַּתָּא מֵאֵן אִינּוֹן.
מֵאִירֵי מַתְנִיתִין דְּהוּוּ בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל,
פְּטִישֵׁי דְפְרוּזְלָא, מְהַדְּקִין מַנְרִין, וְתַלְשִׁין
טוּרִין רָמִאִין.

וְהָאֹר, זֶה הַתְּלֻמוּד יְרוּשְׁלָמִי, דְּנִהִיר
נְהוּרָא דְאֹרִייתָא, לְבַתֵּר
דְּאִתְבַּטֵּל דָּא, כְּבִיכּוֹל, אִשְׁתַּאֲרוּ
בַחֲשׂוֹכָא. דְּכְתִיב, (אִיכָה ג) בְּמַחֲשָׁפִים
הוֹשִׁיבֵנִי, זֶה תְּלֻמוּד בְּבַלְי, דְּאֶזְלִין בִּיה
בְּנֵי עֲלָמָא בְּמַחֲשָׁפִים.

וְהַיָּרֵחַ, אֵלּוּ אִינּוֹן הַבְּרִיּוֹת, דְּהוּוּ
נְהִירִין נְהִירוֹ דְּחֲכָמָה
סְתִימָאָה. וְהַפּוֹכְבִּים, אֵלּוּ אִינּוֹן
מְשַׁבְּלִים דְּהוּוּ בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, כָּל
אִינּוֹן תְּנָאִים וְאָמוֹרָאִים, דְּכָל עֲלָמָא
קְיָמָא בְּגִינֵיהוּ. דְּכַד הוּוּ קְיָמִי בַחֲדָא,
הוּוּ אָמַר בַּר נֶשׁ לַחֲבֵרֵיהּ, מְגוּ מְלָה דָּא

מתוך דבר זה שפּרַח מפּיו, אָנִי רוֹאֶה מה שִׁיְהִיָּה הַיּוֹם הַזֶּה אוּ לְמַחֵר כִּף וְכָף.

דְּבַר אַחֵר, (קהלת יב) עַד אֲשֶׁר לֹא תִחְשַׁף הַשָּׁמֶשׁ - הָאֹר שֶׁל קִלְסֵתֵךְ פְּנֵי הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא מֵאִיר לֵה בְּכָל יוֹם, וּמֵאוֹתוֹ הָאֹר הָעוֹלָם הַתְּקִיָּם, וְיִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא בְּאַרְצָךְ לְבִטָּח.

אור שְׁבַרָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית

וְהָאֹר - הָאֹר שְׁבַרָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, שֶׁהִיא מֵאִיר מְסוּפֵי הָעוֹלָם וְעַד סוֹף הָעוֹלָם, וְנִגְנֵנוּ. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (הִיא) מֵאִיר, וּמוֹצִיא מִמֶּנּוּ חוּט אֶחָד שֶׁל יְמִינוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאוֹחֵז בְּלִבָּנָה. וּבֵאוֹתוֹ הַזְּמַן כְּתוּב (איכה ב) הַשִּׁיב אַחֲרֵי יְמִינוֹ.

וְהִירַח - שְׁכֵתוֹב (ישעיהא) צִדְקָ יְלִין בָּהּ. וְהַכּוֹכָבִים - מְלֹאכֵי הַשָּׁרַת, שֶׁהֵיוּ בָּאִים בָּהּ וַיִּדְוְעִים אֶצְלָהּ, וּבִטְלוּ מִקְיּוּמָם, וְאֵלֶּה נִקְרָאִים מְלֹאכֵי שְׁלוֹם. וְשָׁבוּ הָעֵבִים אַחֵר הַגָּשֶׁם, שְׁכֵתוֹב (שם לב) מְלֹאכֵי שְׁלוֹם מֵרַ יִבְּרִיּוּן.

בְּיוֹם שִׁזְעוּ שְׁמֵרֵי הַבַּיִת (קהלת יב) - אֵלּוּ שְׁלֵשָׁה בְּתֵי דִין שֶׁהֵיוּ מְלַמְּדִים תּוֹרָה בְּלִשְׁפַת הַגְּזִית. וְהַתְּעוֹתוֹ אֲנָשִׁי הַחֵיל - אֵלּוּ סִנְהֶדְרֵי גְדוּלָה וְסִנְהֶדְרֵי קִטְנָה. וּבִטְלוּ הַטְּחָנוֹת - אֵלּוּ כְּהֻנִּים וְלוֹיִם, וְכָל הַמְּשֻׁמְרוֹת שֶׁהֵיוּ עוֹמְדוֹת בִּירוּשָׁלַיִם.

וְחִשְׁבוּ הָרֵאוֹת בְּאַרְבוֹת - אֵלּוּ וְצוּפִים, נְבִיאִים וְצוּפִים, שֶׁהֵיוּ

דְּפָרַח מִפּוּמוֹי, אָנֹא חָמָא מַה דִּיהֵא יוֹמָא דָּא, אוּ לְמַחֵר, כִּף וְכָף.

דְּבַר אַחֵר (קהלת יב) עַד אֲשֶׁר לֹא תִחְשַׁף הַשָּׁמֶשׁ, נִהִירוּ דְקִלְסֵתֵךְ פְּנֵי שְׂכִינָה, דִּיהוּה נִהִיר לָהּ בְּכָל יוֹמָא, וּמַהֵהוּא נִהִירוּ עֲלֵמָא אֲתִקְיִים, וְיִשְׂרָאֵל שְׂרָאן עַל אֲרַעָא לְרוּחְצָנוּ.

וְהָאֹר, אוּר שְׁבַרָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, דִּיהוּה נִהִיר מְסִיפֵי עֲלֵמָא לְסִיפֵי עֲלֵמָא, וְאֲתִנְגְּנוּ. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּהוּ נִהִיר, וְאִפִּיק מִיְנִיה חַד חוּטָא דִּימִינָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאֲחִיד לְסִיְהֵרָא. וּבְהֵהוּא זִימְנָא כְּתִיב, (איכה ב) הַשִּׁיב אַחֲרֵי יְמִינוֹ.

וְהִירַח, דְּכֵתִיב (ישעיה ב) צִדְקָ יְלִין בָּהּ. וְהַכּוֹכָבִים, מְלֹאכֵי הַשָּׁרַת, שֶׁהֵיוּ בָּאִים בָּהּ וַיִּדְוְעִים אֶצְלָהּ, וּבִטְלוּ מִקְיּוּמֵיהוּ, וְאֵלִין אִיקְרוּן מְלֹאכֵי שְׁלוֹם. וְשָׁבוּ הָעֵבִים אַחֵר הַגָּשֶׁם, דְּכֵתִיב (שם לב) מְלֹאכֵי שְׁלוֹם מֵרַ יִבְּרִיּוּן.

בְּיוֹם שִׁזְעוּ שְׁמֵרֵי הַבַּיִת (קהלת יב), אֵלִין תַּלְתַּת בְּתֵי דִינִין, דִּיהוּוּ אוּלְפֵי תוֹרָה בְּלִשְׁפַת הַגְּזִית. וְהַתְּעוֹתוֹ אֲנָשִׁי הַחֵיל, אֵלּוּ סִנְהֶדְרֵי גְדוּלָה וְסִנְהֶדְרֵי קִטְנָה. וּבִטְלוּ הַטְּחָנוֹת, אֵלּוּ כְּהֻנִּים וְלוֹיִם, וְכָלְהוּ מְשֻׁמְרוֹת דִּיהוּוּ קְיִימֵי בִירוּשָׁלַיִם.

וְחִשְׁבוּ הָרֵאוֹת בְּאַרְבוֹת, אֵלִין נְבִיאִים וְצוּפִים, דִּיהוּוּ חָמָאן בְּנִבְוָאָה

וּבְרוּחַ הַקִּדְשׁ. (ס) וּסְגָרוּ דְלֵתִים בְּשׁוּק, רֹאִים בְּנִבּוּאָה וּבְרוּחַ הַקִּדְשׁ. (שם)
וּסְגָרוּ דְלֵתִים בְּשׁוּק - שְׁבַנֵי אָדָם
צוֹנוּחִים, וְאִין מִי שְׁמַשִּׁיב לָהֶם, שְׁהָרִי
כָּל הַשְּׁעָרִים נִנְעָלוּ מִיּוֹם שֶׁנִּחְרַב בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ, וּבִטְלָה עֲבוּדַת בֵּית אֱלֹהֵינוּ.

וּבְרוּחַ הַקִּדְשׁ. (ס) וּסְגָרוּ דְלֵתִים בְּשׁוּק,
דְּבַנְי נֶשֶׂא צְנוּחוּין, וְלִית מֵאן דִּי־תִיב
עַל־יְהוּ, דְּהָא כָּל תַּרְעִין נִנְעָלוּ, מִן יוֹמָא
דְּאִתְחַרַּב בֵּי מִקְדָּשָׁא, וּבִטְלַת עֲבִידַת
בֵּית אֱלֹהֵנָא.

קול השכינה, שצווחת בכל יום שובו בנים שובכים, ואין מי שישיגים עליה

בשפל קול הטחנה (ס) - אלה
אותם פותשי הקטרת, שהיו
נותנים קול בכל יום בפת־ישה שלֵה.
דְּבַר אַחַר, קוֹל הַטַּחְנָה - קוֹל הַשְּׂכִינָה,
שְׁצוֹחוֹת בְּכָל יוֹם שׁוּבוּ בָּנִים שׁוֹכְבִים,
וְאִין מִי שְׁיִשְׁגִיחַ עָלֶיהָ.

בשפל קוֹל הַטַּחְנָה, אֲלִין אֵינּוֹן כּוֹתְשֵי
קַטוֹרַת, דְּהוּוּ יְהִיב קָלָא בְּכָל
יוֹמָא, בְּכַתְיִשׁוּ דִּילֵיהּ. דְּבַר אַחַר קוֹל
הַטַּחְנָה, קָלָא דְשְׂכִינְתָא, צְוּחָא בְּכָל
יוֹמָא, שׁוּבוּ בָּנִים שׁוֹכְבִים, וְלִית מֵאן
דְּיִשְׁגַּח בָּהּ.

וישחו כל בנות השיר - אלו אותם
שעולים לדוכן בכל יום,
ומנגנים נגון של שיר. כל - לרבות
מלאכי עליון למעלה, שהיו מתחלקים
משמרות למעלה - כנגד אותם
המשמרות למטה. שחו אותם שלמטה
- כפיכול אף אלו שלמעלה שחו. גם
מגבה יראו. ואף על גב שמגבוה הם
ננסים, היו פוחדים.

וְיִשְׁחוּ כָּל בְּנוֹת הַשִּׁיר, אֲלִין אֵינּוֹן
דְּסַלְקִין בְּדוּכְנָא בְּכָל יוֹמָא,
וּמְנַנְנֵי נִיגוּנָא דְשִׁיר. כָּל, לְאִסְגָּאָה
מְלָאכֵי עֵילָאָה לְעֵילָא, דְּהוּוּ מִתְחַלְקֵי
מִשְׁמְרוֹת לְעֵילָא, לְקַבְּלֵי אֵינּוֹן מִשְׁמְרוֹת
לְתַתָּא. שְׁחוּ, אֲלִין דְּלִתְתָּא. אִף
אֲלִין דְּלְעֵילָא שְׁחוּ. גַּם מְגַבְהָ יִירָאוּ.
וְאִף עַל גַּב דְּמְגַבְהָ הוּוּ נְנָסָא, הוּוּ
דְחַלִּין.

איך נשיר את שיר ה' על אדמת נכר?

שחו אותם בנות השיר, משום שהרי
שמונים אלה לזים היו ודיהם
מהדקים לאחור. פשהגיעו לנהרות בכל,
כנורותיהם היו תלוים על האילנות שם,
היו מבקשים מהם לנגן, ואומרים (תהלים
קלז) איך נשיר את שיר ה' על אדמת

שְׁחוּ אֵינּוֹן בְּנוֹת שִׁיר, בְּגִין דְּהָא פ'
אֲלָף לְזִימִים, הוּוּ יְדִיהוּן מְהִדְקֵן
לְאַחֲרָא. כִּד מְטוּ לְנַהְרוֹת בְּכָל,
כְּנֹרוֹתֵיהוֹן הוּוּ תְלִיין עַל אֵילָנִין דְּתַמְן. הוּוּ
שְׂאֲלִין לֹאן לְנַנְנָא. וְאִמְרוּ, (תהלים קלז) אִיךְ
נְשִׁיר אֶת שִׁיר ה' עַל אֲדַמַּת נֶכֶר. נְשִׁכוּ

נָכַר? נִשְׁכַּחוּ בְּשִׁנְיָהֶם בְּהֵנִי יְדִיהֶם וְכָרְתוּ אוֹתָם, וְלֹא יִכְלּוּ לִנְגֹן, וְהִרְגוּ אוֹתָם.

וּחְתַּחֲתִים בְּדָרָף - שְׁמַרְי הָיוּ הוֹלְכִים בְּרִיחִים עַל צִוְּאֵרֵיהֶם, וּמִהֶדְיוֹק שֶׁהָיָה חֲזָק, הָיוּ נוֹפְלִים אֲצַבְעוֹתֵיהֶם בְּדָרָף, וְיִרְמִיָּה הָיָה מְלַקֵּט בְּטִלְיָתוֹ, וְנוֹשֵׁק אוֹתָם, וּבֹכָה עֲלֵיהֶם. וְהָיָה אוֹמֵר לָהֶם: בְּנֵי, וְלֹא אֲמַרְתִּי לָכֶם (יִרְמִיָּה א) תָּנוּ לַה' אֱלֹהֵיכֶם כְּבוֹד בְּטָרָם יִחְשִׁיד וְגו'.! וְעַל זֶה כְּתוּב (שם ט) עַל הַהָרִים אִשָּׁא בְּכִי וְנָהִי וְעַל נְאוֹת מְדָבָר קִינָה.

בְּשִׁנְיָהוֹן בּוֹהֲנֵי יְדֵיהֶוֹן וְכָרְתוּן לֹון, וְלֹא יִכְלִילוּ לִנְגָנָא, וְקָטְלוּ לֹון.

וּחְתַּחֲתִים בְּדָרָף, דְּהָא הוּוּ אֲלוֹן בְּרִיחִין עַל צִוְּאֵרֵיהֶוֹן, וּמִהֶדְיוֹקָא דְּתָהוּ תַקִּיף, הוּוּ נָפְלוּ אֲצַבְעוֹתֵיהֶוּ בְּאוֹרְחָא. וְיִרְמִיָּה הוּוּ לְקִיט לֹון בְּטִלְיָתֵיהּ, וְנִשְׁיֵק לֹון, וּבְכִי עֲלֵייהוּ. וְהוּוּ אָמַר לָהוּ, בְּנֵי, וְלֹא אֲמַרְתִּי לָכוּ, (יִרְמִיָּה יג) תָּנוּ לַה' אֱלֹהֵיכֶם כְּבוֹד בְּטָרָם יִחְשִׁיד וְגו'. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שם ט) עַל הַהָרִים אִשָּׁא בְּכִי וְנָהִי וְעַל נְאוֹת מְדָבָר כו'.

עֶשְׂרִים וְאַחַד יוֹם. כֶּף מִשְׁבְּעָה עֶשְׂרֵי תַמּוּז עַד תְּשֻׁעָה בְּאָב

וַיִּנְאֵץ הַשֶּׁקֶד (קהלת יב) - מִיּוֹם שֶׁמִּנְצַנֵּץ הָאֵילָן הָזֶה לְבִלְבוּבִים עַד הַיּוֹם שֶׁעוֹשֶׂה פְרִי, הֵם עֶשְׂרִים וְאַחַד יוֹם. כֶּף מִשְׁבְּעָה עֶשְׂרֵי תַמּוּז עַד תְּשֻׁעָה בְּאָב - עֶשְׂרִים וְאַחַד יוֹם בִּינְיָהֶם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (יִרְמִיָּה א) מִקַּל שֶׁקֶד אֲנִי רֹאֶה.

וַיִּנְאֵץ הַשֶּׁקֶד (קהלת יב), מִן יוֹמָא דְּנִצְיָין אֵילָנָא דָּא לְבִלְבוּבִין, עַד יוֹמָא דְּעֵבִיד אִיבָה, חַד וְעֶשְׂרִים יוֹמָא נִינְהוּ. כֶּף מִ"ז בְּתַמּוּז עַד ט' בְּאָב, כ"א יוֹם בִּינְיָיָהוּ. הִדָּא הוּוּ דְּכְתִיב, (יִרְמִיָּה ב) מִקַּל שֶׁקֶד אֲנִי רֹאֶה.

וַיִּסְתַּבֵּל הַחֲגָב (קהלת יב) - שֶׁנִּתֵּן מִשָּׂא עַל כְּתָפָי זָרַע דָּוִד. וְתַפְר הָאֲבִינָה - שֶׁהַתְּבַטְלָה עֲבוּדַת בֵּית אֱלֹהֵינוּ. כִּי הִלֵּךְ הָאָדָם אֶל בֵּית עוֹלָמוֹ - זֶהוּ הַכְּבוֹד שֶׁהִסְתַּלַּק לְמַעְלָה, וּבְנֵי אָדָם צוֹנְחִים, וְאֵין מִי שֶׁמִּשְׁגִּיחַ בָּהֶם.

וַיִּסְתַּבֵּל הַחֲגָב, דְּאִתְיָהֵב מִטּוֹלָא עַל כְּתָפוּי דְּרוּעָא דְּרוּד. וְתַפְר הָאֲבִינָה, דְּאִתְבַּטַּל עֲבִידַת בֵּית אֱלֹהֵנָא. כִּי הִלֵּךְ הָאָדָם לְבֵית עוֹלָמוֹ, דָּא הוּוּ כְבוֹד, דְּאִסְתַּלַּק לְעִילָא. וּבְנֵי נִשָּׂא צוֹנְחִין, וְלִית מָאן דְּיִשְׁגַח בְּהוּ.

עַד אֲשֶׁר לֹא יִרְתַּק חֶבֶל הַכֶּסֶף (שם) - הַמְּקוֹם שֶׁהִכְהֵן הָיָה מִקְטִיר קִטְרֵת עַל הַמִּזְבֵּחַ הַפְּנִימִי. וְתַרְץ גִּלְת

עַד אֲשֶׁר לֹא יִרְתַּק חֶבֶל הַכֶּסֶף (קהלת יב), אֲתַר דְּכִהְנָא מִקְטִיר קִטְרֵת עַל מְדַבְּחָא דְּלִנְאוּ. וְתַרְץ גִּלְת

הזָהָב - זְהוּ בֵּית קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, שְׁשֵׁם הַכְּרוּבִים שֶׁל הַזָּהָב. וְתִשָּׁבֵר כַּד עַל הַמְּבוּעֵ - וְזוּ מַלְכוּת בֵּית דָּוִד שְׁנֹשְׁבָרָה.

וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה

וַיֵּשֶׁב הָעֶפֶר עַל הָאָרֶץ כְּשֶׁהָיָה - יַחֲרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וַיִּהְיֶה כְּעֶפֶר. וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה - זֶה הַשְּׂכִינָה, וְהַסְתַּלְקוּת שֶׁל רוּחַ הַנְּבוּאָה מִן הָעוֹלָם.

רַבִּי יוֹדָא פְתַח, (שם יב) בַּיּוֹם שִׁיעֲזוּ שְׁמָרֵי הַבַּיִת, אֵלָּין תְּנַאֲרִים, וְאִמּוּרָאִים, שֶׁהֵיוּ שׁוֹמְרִים הָעַם שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהִזְדַּעְזְעוּ מִמְּקוֹמָם.

וְהַתְּעוּתוֹ אֲנָשֵׁי הַחֵיל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית מז) וַיֵּשׁ בָּם אֲנָשֵׁי חֵיל. הַחֵטָא שֶׁל בְּנֵי יַעֲקֹב, שֶׁהֵיוּ אֲנָשֵׁי חֵיל וְסוֹבְלִים עוֹוֹת הַדִּין, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב ח) הֲאֵל יַעֲוֹת מִשְׁפָּט. קִבְּלוּ עוֹוֹת הַדִּין אוֹתָם אֲנָשֵׁי חֵיל. שֶׁכָּף דַּרְכֵי הַנְּחֹשׁ - אַחַר שֶׁהוֹרֵג אֶת הָאָדָם, חוֹזֵר וְנוֹשֵׁף אוֹתוֹ נְשִׁיכָה בְּלֵי רַחֲמִים. זֶהוּ עוֹוֹת הַדִּין.

שְׁלַחוּ לָהֶם בְּנֵי הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה: נֹאֵה שְׂאֲתָם יֵשׁ לָכֶם לְבַכּוֹת כְּמִי שְׁבוּכָה מִרְחוֹק, שֶׁהָרִי אֲבָל וּבְכִיָּה וּמִסְפַּד בְּנֵהֵי וּמְרִירוֹת לֹא מַגִּיעַ לָכֶם, שֶׁהָרִי רַחֲצֵתֶם רְגְלֵיכֶם, וְלֹא רִצִּיתֶם לְטַנֵּף אוֹתָם כְּמוֹ מִקְדָּם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ה) רַחֲצִיתִי אֶת רְגְלֵי אֵיכְכָה אֵיכְכָה אֲטַנְּפָם.

הַזָּהָב, דָּא הוּא בֵּית קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, דְּתַמֵּן כְּרוּבִים דְּדָהָב. וְתִשָּׁבֵר כַּד עַל הַמְּבוּעֵ, דָּא מַלְכוּת בֵּית דָּוִד דְּאִוְחָרָה.

וַיֵּשֶׁב הָעֶפֶר עַל הָאָרֶץ כְּשֶׁהָיָה, יַחֲרַב בֵּי מִקְדָּשָׁא, וַיִּהְיֶה כְּעֶפֶרָא. וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה, דָּא שְׂכִינְתָא, וְאַסְתַּלְקוּתָא דְרוּחַ נְבוּאָה מִן עוֹלָמָא.

רַבִּי יוֹדָא פְתַח, (סז) בַּיּוֹם שִׁיעֲזוּ שְׁמָרֵי הַבַּיִת, אֵלָּין תְּנַאֲרִים, וְאִמּוּרָאִים, דְּהֵיוּ נְטָרֵי עִמָּא דְאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל, וְאַזְדַּעְזְעוּן מִדּוּכַתֵּיהוּ.

וְהַתְּעוּתוֹ אֲנָשֵׁי הַחֵיל, כְּדָבָר אַחַר, (בראשית מז) וַיֵּשׁ בָּם אֲנָשֵׁי חֵיל. חוּבָא דְבְנֵי יַעֲקֹב, דְּהֵיוּ אֲנָשֵׁי חֵיל, וְסוֹבְלֵי עוֹוֹת דִּינָא, כְּדָבָר אַחַר, (איוב ח) הֲאֵל יַעֲוֹת מִשְׁפָּט. קִבְּלוּ עוֹוֹת דִּינָא. אֵינּוּן אֲנָשֵׁי חֵיל. דְּכָף אוּרְחוּי דְנַחֲשׁ, לְבַתַּר דְּקַטִּיל לְכַר נֶשׁ, אַהֲדַר וְנִשְׁיַף לֵיהּ נְשִׁיכוּ בְּלֵא רַחֲמִין, ("חילופי גרסאות") דָּא אִיהוּ עוֹוֹת דִּינָא.

שְׁלַחוּ לָהֶוּ בְּנֵי אֶרְעָא קְדִישָׁא, יֹאֲוֹת דְּאַתּוֹן אִית לְכוּן לְמַבְבֵי, כְּמֵאן דְּכְבִי מִרְחִיק. דְּהָא אֲבָלָא וּבְכִיָּה וּמִסְפַּדָּא בְּנֵהֵי וּמְרִירוֹ לֹא מְטָא לְכוּ. דְּהָא רַחֲצִיתִין רְגְלֵיכוֹן, וְלֹא בַעֲיִתוּ לְמַנְפָּא לוֹן כְּמִלְקַדְמִין. כְּדָבָר אַחַר, (ס"ז ט) רַחֲצִיתִי אֶת רְגְלֵי אֵיכְכָה אֲטַנְּפָם.

עשרה הרוגי מלכות

אָבֵל אָנוּ שְׁשׁוּכְנִים בֵּין גְּדָרֵי הַנֶּחֱשׁ, וְאוֹרֵב לָנוּ בְּכָל יוֹם, הוֹרֵג וְנוֹשֵׁף, וְאָנוּ רוֹאִים בְּעֵינַיִם עֲווֹת הַדִּין שֶׁנַּעֲשָׂה בְּיַנְיָנוּ, בְּאוֹתָם אֲנָשֵׁי חֵיל, שְׂבִימִיָּהֶם שׁוֹתֵק, וְלֹא רוֹצֵה דִין, שְׁפוּחַד מֵהֶם פֶּחַד גָּדוֹל, וְלֹא יָכוֹל לַעֲמֹד לִפְנֵיהֶם. וְכִיּוֹן שֶׁעָבְרוּ לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם (הַבַּא) בַּתְּשׁוּבָה, עוֹמֵד הַנֶּחֱשׁ לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְתוֹבֵעַ דִּין.

וְדִיק הַפְּתוּב, שְׂכָתוּב (שְׁמוֹת כ"א) וְגִנְבַּ אִישׁ וּמָכְרוּ וְנִמְצָא בְּיָדוֹ מוֹת יוֹמָת. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְנֶחֱשׁ: יוֹסֵף לֹא הָיָה אִישׁ. וְנִמְצָא בְּיָדוֹ וְגו', הָרִי בְּיַדֵּיהֶם לֹא נִמְצָא. חֲזַר וְאָמַר, (דְּבָרִים כ"ד) כִּי יִמְצָא אִישׁ גֹּנֵב נֶפֶשׁ מֵאֲחִיו יִשְׂרָאֵל וְהִתְעַמֵּר בּוֹ וּמָכְרוּ יָמָת הַגֹּנֵב הַהוּא.

שְׁמוּנָה מְאוֹת שָׁנִים הָיָה עוֹמֵד אוֹתוֹ הַנֶּחֱשׁ וּמִבְּקֵשׁ דִּין. וְאָנוּ שְׂנִינּוּ, מִי שֶׁנִּתְחַיֵּב בְּשָׁנֵי דִינָיִם - נִדוֹן בַּחֲמוּרָה. אוֹי לְמִי שֶׁקָּבַל עֲנֹשׁ עַל חֲטָאוֹ, שֶׁהָרִי הַמִּיתָה מִכְּפָרְתָּ עַל הַחֲטָאִים, וְחוֹזֵר לְקַבֵּל עֲנֹשׁ אַחֵר. אוֹי שֶׁהִתְעַוְּתוּ אֲנָשֵׁי הַחֵיל, וְסִמְא"ל וְנֶחֱשׁ עֲמָדוֹ לַתְּבַע הַדִּין. עַל זֶה נָאָה לָנוּ לְבָכוֹת וְלִסְפָּד, שֶׁהַקְּרִיָּה הַקְּדוֹשָׁה נִשְׁאַרָה בְּדָד מִכָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁהָיוּ בָּהּ. בְּאוֹתָהּ הִשְׁעָה יְרַד סִמְא"ל וּבִלְבָּל אֶת הָעוֹלָם, וְהַכְּנִיס הָרוּחַ הַזֶּה בְּמַעֵי שֶׁל

אָנוּ דְשֻׁכְנֵי בֵּין גְּדָרֵי נֶחֱשׁ, וְכִמְיֹן לֹן בְּכָל יוֹמָא, קָטִיל, וְנִשְׂרָף, וְאָנוּ חֲמִינָן בְּעֵינֵינוּ עֲווֹת הַדִּין דְּאִתְעַבִּיד בְּיַנְיָא, בְּאִינוּן אֲנָשֵׁי חֵיל, דִּי בְיוֹמִיהוֹן שְׁתִּיק, וְלֹא בְעָא דִינָא. דְּדַחִיל מִיַּנְיָהוּ דְּחִילוֹ סָגִי, וְלֹא יָכִיל לְקוּיָא קַמְיָהוּ. וְכִיּוֹן דְּעָבְרוּ לְהַהוּא עֲלָמָא בְּתוּבָתָא, קוּיָא נֶחֱשׁ קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְתַבַּע דִּינָא.

וְהַיִּיק קָרָא דְכֶתִיב, (שְׁמוֹת כ"ה) וְגִנְבַּ אִישׁ וּמָכְרוּ וְנִמְצָא בְּיָדוֹ מוֹת יוֹמָת. אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנֶחֱשׁ, יוֹסֵף לֹא הָיָה אִישׁ. וְנִמְצָא בְּיָדוֹ וְגו', הָא בְּיַדֵּיהוֹן לֹא אֲשַׁתְּפַח. אֲהַדְרַן וְקָאָמַר, (דְּבָרִים כ"ד) כִּי יִמְצָא אִישׁ גֹּנֵב נֶפֶשׁ מֵאֲחִיו מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִתְעַמֵּר בּוֹ וּמָכְרוּ יָמָת הַגֹּנֵב הַהוּא.

תְּמַנִּי מְאָה שָׁנִין הָוָה קוּיָא הַהוּא נֶחֱשׁ וְתַבַּע דִּינָא. וְאָנוּ תְּנִינָן, מֵאֵן דְּאִתְחַיֵּיב בְּתַרֵּי דִינֵינוּ, אִתְדַּן בַּחֲמוּרָא. וְוִי מֵאֵן דְּקָבִיל עוֹנָשָׁא עַל חוּבוֹי, דְּהָא מִיתָה מִכְּפָרָה עַל חוּבֵינוּ, וְאֲהַדְרַן לְקַבֵּל עוֹנָשָׁא אוֹחְרָא, וְוִי דִי הִתְעַוְּתוּ אֲנָשֵׁי הַחֵיל, וְסִמְאֵל וְנֶחֱשׁ קוּיָמוּ לְתַבַּעַא דִּינָא. עַל דָּא יָאוֹת לָן לְמִבְכֵי וְלִמְסַפְד, דְּקָרְתָא קוּדְשָׁא אֲשַׁתְּאָרַת בְּדָד מִכָּל טְבִין דְּהוּוּ בָּהּ. בְּהַהוּא שְׁעָתָא נֶחֱשׁ סִמְאֵל וּבִלְבָּל עֲלָמָא, וְאָעִיל רוּחָא דָּא בְּמַעֵי דְּהַהוּא

אותו הרשע מלך רומי, ותבע דינא מתקיפי עלמא. ווי לדא, ווי לעלמא, עוות דינא לא אשתבח מן יומא פזא.

איכה בניך העמודים של העולם, עמודים תומכים, שהעולם עומד עליהם, ואני (ואת) מתעטר בהם בכל יום? איך התענותו על ידי הנחש? איך התענותו רוחות קדושות להתלבש בלבושים נכריים אחרים לדון אותם בקלון רב? וי לזה! וי לעוות הזה!

מי ראה בתוך גן העדן, בשעה שנמסר הדין למעלה. עשר מרגליות יפות, האור של כל הגן, בין כל אותם האילנות, מתפשטים וכלם יוצאים החוצה. וכל אותם האילנות של גן עדן צווחים ואומרים: וי שהתענותו אנשי החיל! ושומרי השער של גן העדן מזדעזעים, אותם הכרובים, עולים ויורדים, ולא נותנים מקום להוציא את האורות הללו.

כשהתפשטו מתוך האור של לבושיהם. ועליונים ותחתונים צווחים כנגדם, ואותם שומרי החומות למעלה מזדעזעים, וכל צבאות רום השמים בוכים ומייללים מי ראה את אפנו גועה ומייללת? יורדת לכרובים, שומרי השערים שבגן, והם מזדעזעים. עולה אפנו, וכרוב אחד עמה.

ואז להט החרב המתהפכת, שנונה

רשע מלכא דרומי, ותבע דינא מתקיפי עלמא. ווי לדא, ווי לעלמא, עוות דינא לא אשתבח מן יומא פזא.

איכה בניך עמודים דעלמא, קיימין סמכין, דעלמא קיימא עליהון, ואנא מתעמרא עליהון בכל יומא. היך התענותו על ידי הנחש, היך התענותו רוחין קדישין, לאתלבשא בלבושין נכראין אחרין, למידן לון בקלנא סג, ווי לדא, ווי לעוותא דא.

מאן חמא גו גנתא דעדן, בשעתא דאתמסר דינא לעילא. עשר מרגלאן שפיראן, נהירו דכל גנתא, בין כל אינון אילנין. מתפשטין ונפקין בלהו לבר. וכל אינון אילנין דגנתא דעדן, צווחין ואמרין, ווי דהתענותו אנשי החיל. ונטורי תרעא דגנתא דעדן מזדעזעו, אינון כרובים, סלקין ונחתין, ולא יהבי דוכתא לאפקא אלין נהורין.

כד אתפשטו מגו נהורין דלבושיהון. ועילאין ותתאין צווחין לקדמותיהון, ואינון נטורי חומות לעילא מזדעזעו, וכל תיילי רום שמייא בכאן ומייללן. מאן חמא לאימנא געת ומייללא. נחתת לגבי כרובים, נטורי תרעין דגנתא, ואינון מזדעזעו. סלקת אימנא, וחד כרוב בהדה.

וכדין להט החרב המתהפכת, שנא

סג'י, כַּמַּשׁ לָגוּ תַרְעִין, וּנְפָקוּ אֵינֹן עֶשֶׂר נְהוּרִין. עֵילְאִין וְתַתְּאִין צְוֹחִין, וְוִי לְעַלְמָא, וְוִי לְדָרְא.

הַרְבֵּה, מִכֵּה לְתוֹךְ הַשְּׁעָרִים, וְנִצְאוּ אוֹתָם עֶשְׂרֵה הָאוֹרוֹת. הַעֲלִיזִים וְהַתְּחַתּוֹנִים צְוֹחִים: וְי לְעוֹלָם! וְי לְדוֹר!

אָנוּ עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה נֶאֱחָה לָנוּ לְבָבוֹת עַל הַפֶּל

אֲנִין יְאוֹת לָן לְמַסְפַּד כְּתָנִים, כַּד נַחַתת אֵימָא, וְלֹא אֲשַׁכַּחַת לֹון תַּמָּן בְּגַנְתָּא, וְכָל אֵינֹן נְהוּרִין וּבוֹסְמִין, גַּעְאן וּמְיִלְלָן, כְּדִין גַּעַת וּמְיִלְלַת. אֵינֹן כְּרוּבִים נְטוּרֵי תַרְעִין כְּכֹאן וּמְיִלְלָן, פְּתַחִין בְּכַבְיָה, אָנֹן עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה יְאוֹת לָן לְמַכְבֵּי עַל כּוֹלָא, וְעַל עוֹוְתָא דָא.

לָנוּ יְאֵה לְסַפֵּד כְּתָנִים, כְּשִׁירְדָה הָאֵם, וְלֹא מִצְאָה אוֹתָם שָׁם בְּגֹן. וְכָל אוֹתָם הָאוֹרוֹת וְהַבְּשָׂמִים גּוֹעִים וּמְיִלְלִים. אַזְּ הִיא גּוֹעָה וּמְיִלְלַת. אוֹתָם הַכְּרוּבִים שׁוֹמְרֵי הַשְּׁעָרִים בּוֹכִים וּמְיִלְלִים, פּוֹתְחִים בְּכַבְיָה. אָנוּ עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה נֶאֱחָה לָנוּ לְבָבוֹת עַל הַפֶּל, וְעַל הָעוֹוֹת הַזֶּה.

אֲנָא שָׂא נָא פִּשְׁעֵי אַחִידָא וְחַטָּאתָם

תְּנוּ פְּתַח, (כְּרַחֲמִית ט) וְנִצְוּוּ אֶל יוֹסֵף לְאֹמֹר וְגו' (ס) אֲנָא שָׂא נָא פִּשְׁעֵי אַחִידָא וְחַטָּאתָם וְגו' וַיִּבְכֶּה יוֹסֵף בְּדַבְרָם אֵלָיו. חוֹבָא לִיה עֲבָדוּ, וְהוּא מְכַפֵּר כּוֹלָא, וּמְכַפֵּר עַל חוֹבֵייהוּ. כִּיּוֹן דְּאִיהוּ מְחִיל, מֵאן אִית לִיה לְתַבְעָא עַל חוֹבֵייהוּ. הָוִי וְהַתְּעוֹנוֹתוֹ אַנְשֵׁי הַחִיל. עוֹוֹת הַדִּין סְגִי, הָוִה לְאֵינֹן אַנְשֵׁי הַחִיל, וְוִי לָן, מֵאן יִנְחַם לָן.

עוֹד פְּתַח, (בְּרַחֲמִית) וְנִצְוּוּ אֶל יוֹסֵף לְאֹמֹר וְגו', (ש) אֲנָא שָׂא נָא פִּשְׁעֵי אַחִידָא וְחַטָּאתָם וְגו', וַיִּבְכֶּה יוֹסֵף בְּדַבְרָם אֵלָיו. הַחֲטָא - לוֹ הֵם עָשׂוּ, וְהוּא מְכַפֵּר עַל הַפֶּל, וּמְכַפֵּר עַל חֲטָאֵם. כִּיּוֹן שֶׁהוּא מוֹחֵל, לְמִי יֵשׁ לְתַבְעָא עַל חֲטָאֵם? זֶהוּ וְהַתְּעוֹנוֹתוֹ אַנְשֵׁי הַחִיל. עוֹוֹת הַדִּין רַב הָיָה לְאוֹתָם אַנְשֵׁי הַחִיל. וְי לָנוּ, מִי יִנְחַם אוֹתָנוּ?

לְמָה הִיָּה עוֹוֹת הַדִּין הַזֶּה? מִשּׁוּם שֶׁהָרִי אֲמַנּוּ גְרִשָּׁה וּבְרַחָה, וְהִלְכָה לָהּ, וּמִשּׁוּם זֶה עוֹוֹת הַדִּין נִמְצָא, שֶׁנִּמְצָא לְבַדּוֹ אוֹתוֹ שֶׁהִסְטִין עֲלֵינוּ, וְלֹא הָיָה מִי שִׁימְחָה בְּיָדוֹ וְיִטְעֵן עֲלֵינוּ טַעְנָה. עַל זֶה נִמְסְרוּ בְּיַדֶּיהָ כָּל תְּקוּנֵי אֲמַנּוּ.

אֲמַאי הָוִה עוֹוֹת דִּינָא דָא. בְּגִין דְּהָא אֵימָנָא אַתְתְּרַכַת וְעַרְקַת, וְאוֹזַלַת לָהּ, וּבְגִין דָּא עוֹוִית דִּינָא אֲשַׁתְּכַח, דְּאֲשַׁתְּכַחָא בְּלַחְדָּהָא הִהוּא דְּאֲשַׁטְנָא עֲלָנָא, וְלֹא הָוִה מֵאן דִּימְחֵי בְּיַדֶּיהָ, וְיִטְעֵין עֲלָנָא טַעְנָתָא. עַל דָּא אַתְמְסְרוּ בְּיַדֶּיהָ כָּל תְּקוּנֵי דְּאֵימָנָא.

שאלו נמצאה שם אמנו, היתה מכניסה אותנו לפנינו משורת הדין

שאלו נמצאה שם אמנו, לפנינו משורת הדין היתה מכניסה אותנו. על זה היא בוכה, ועל זה היא מיללת, על בניה שגלו, ושנהרגו, ושהשמדו בחנם.

דאלו אימנא אשתכחת תמן. לגו משורת הדין אעלת לון. על דא היא בכאת, על דא היא מייללא, על בנהא דאתגלו, ודאתקטלו, ודאשתציואו על מגן.

ובדיניהם לא נמצאה, ועשה בהם אותו הנחש את רצונו. ועל זה פתוב ובפשעיקם שלחה אמכם, שלא תהיה מזמנת בדיניכם. איכה ישבה בדרך באותה השעה שהיא היתה לוקחת טענת בניה, ובשבילה היה נקרע הדין.

ובדינייהו לא אשתכחת, ועביד ההוא נחש רעותיה בהו. ועל דא פתיב, (ישעי' ט) ובפשעיקם שלחה אמכם. שלחה אמכם, דלא תהא זמינת בדיניכון. איכה ישבה בדרך בההוא שעתא, דאיהו הות נסבה טענת בנהא, ובגניה אתקרע דינא.

וכשאותם עשר המרגליות (השבטים) יצאו מגן העדן להתלבש בלבושים אחרים, כל הלבושים נמסרו ביד הנחש, פרט לאחד, שהוא ראובן, שכתוב (בראשית לו) וישב ראובן אל הבור.

ובד איגון עשר מרגלון נפקו מגן עדן, לאתלבשא בלבושין אחרנין, בלהו לבושין אתמסרו בידי דנחש, בר חד, דאיהו ראובן. דכתיב וישב ראובן אל הבור.

ועל שנתן העצה לזקנו לבאר, הוא נתפס בבאר, ונצל. וזהו רבי אליעזר הגדול, כשתפשוהו למינות, ונתנהו בבור, ונצלה נשמתו של ראובן.

ועל דיהב עיטא למרמי לבירא, איתפס איהו בבירא, ואשתויב. ודא איהו רבי אליעזר הגדול, בד תפשוהו למינות, ויהבוהו בבירא, ואשתויבת נשמתיה דראובן.

ברוך יהו"ה לעולם אמן ואמן. ימלוך יהו"ה לעולם אמן ואמן



פרק ח'

"היו צריה לראש" (איכה א') – אלו הערב רב

איכה (פרק א-ז): (א) אִיכָה יִשָּׁבֶה בְּדַד הָעִיר רַבְתִּי עִם הִיְתָה כְּאֶלְמָנָה רַבְתִּי בְּגוֹיִם שָׂרְתִי בְּמִדֵּינֹת הִיְתָה לְמַס. (ב) בָּכּוּ תִבְכֶּה בְּלִילָה וְדַמְעָתָה עַל לְחִיָּה אֵין לָהּ מִנְחָם מִכָּל אֲהַבֶּיהָ כָּל רְעִיָּה בְּגָדוּ בָּהּ הִיוּ לָהּ לְאֵיבִיבִים. (ג) גָּלְתָה יְהוּדָה מֵעֵנִי וּמְרַב עֲבָדָהּ הִיא יִשָּׁבֶה בְּגוֹיִם לֹא מִצָּאָה מְנוּחַ כָּל רַדְפֶּיהָ הַשִּׁיגוּהָ בֵּין הַמְצָרִים. (ד) דָּרְכֵי צִיּוֹן אֲבָלוֹת מִבְּלִי בְּאֵי מוֹעֵד כָּל שַׁעְרֶיהָ שׁוֹמְמִין כִּהְנִיחָה נֶאֱנָחִים כְּתוֹלְתֶיהָ נוֹגוֹת וְהִיא מֵר לָהּ. (ה) הִיוּ צָרִיָּה לְרֹאשׁ אֵיבֶיהָ שָׁלוּ כִּי ה' הוֹגֵה עַל רַב פְּשָׁעֶיהָ עוֹלְלֶיהָ הִלְכּוּ שָׁבִי לִפְנֵי צָר. (ו) וַיֵּצֵא מִן בַּת [מִבַּת צִיּוֹן] כָּל הַדָּרָה הִיוּ שָׂרִיָּה כְּאֵילִים לֹא מִצָּאוּ מִרְעָה וַיִּלְכּוּ כִּלְאֵ כַח לִפְנֵי רוּדָה. (ז) זָכְרָה יְרוּשָׁלַם יָמֵי עֲנִיָּה וּמְרוּדֶיהָ כָּל מַחְמָדֶיהָ אֲשֶׁר הִיוּ יָמֵי קֶדֶם בְּנֶפֶל עַמָּה בְּיַד צָר וְאֵין עוֹזֵר לָהּ רְאוּהָ צָרִים שָׁחֲקוּ עַל מִשְׁפַּתָּהּ.

הערב רב שאור שבעסה שמעכבים
הגאולה יותר מן אומות העולם

ב"רעיא מהימנא": ובגין דערב רב אנון שאור שבעסה ואנון אומין דעלמא דמיין למוזן, יתיר מעכבין בגלותא ערב רב לישראל מאומין עכו"ם, כמה דאוקמוה רבנו, מי מעכב? שאור שבעסה מעכב. דאנון דבקין בישראל כשאור בעסה, אבל אומין עכו"ם לאו אנון אלא (תהלים א') "כמוזן אשר תדפנו רוח".

הערב רב אוהבי בצע ועזי פנים
ככלבים ועושים הכל לטובת עצמם

ב"תקוני זוהר": "ויפן כה וכה וירא כי אין איש", אלא איש לדרכו פנו, בעסקין דילהון, באורחין דילהון, איש לבצעו מקצהו, בבצעה דהאי עלמא, לירתא האי עלמא, ולאו אנון מסטרא דאלין

באותה עת, שהערב רב ישלמו על
ישראל, יהיה כאילו עבדין שולטים
בהקדוש ברוך הוא, הם וחליצה

בזוהר "רעיא מהימנא": כד ערב רב אנון מעורבין בישראל, מה כתיב (איכה א') "היו צריה לראש...?" בזמנא דערב רב אנון ראשים על ישראל, כביכול, כאילו [סטרא אחרא עבדין שולטני דקודשא בריך היא] עבדין שולטים בהקדוש ברוך הוא.

ונבאר קצת את דברי הזוהר הקדוש על
הפסוק (איכה א') "היו צריה לראש"

על פי הזוהר הקדוש ותיקוני זוהר וזוהר חדש, וצדיקי הדורות הבעל שם ותלמידיו, והגר"א ותלמידיו זיע"א, מה שכתבו לבאר בזה בקצרה, ובעזרת ה' במקום אחר יבואר יותר באריכות.

הם הרודפים אחר התאוה... "גבורים" הם אנשי השם, שבונים בתי כנסיות ומתנדבין תכשיטין לספרי תורה לעשות להם שם. "עמלקים" הם ראשי ישראל בגלות כלי חמס וגוזלים לעניי ישראל, ועליהם נאמר: "היו צריה לראש..." "רפאים" הם שמתרפים לעשות גמילות חסדים וצדקה עם בעלי תורה. "ענקים" הם המזלזלין בתלמידי חכמים...

עוד הסבר: "עמלקים" - רישין דבני ישראל בגלותא, וגוזלין לעניי ישראל... ו"הנפילים", "גבורים" (בראשית ו' ד') הן "אנשי השם", דכל עובדיהון בשביל לעשות שם. "רפאים" (שם) - הם שאינם רוצים לעשות גמילות חסדים וצדקה עם בעלי תורה. "ענקים" (שם) - המזלזלים בתלמידי חכמים (תקוני זוהר צ"ז ע"ב, ד"ה עמלקים).

וכף עזי פנים ורשעים שבדור הם מגלגול נשמתם של הערב רב ובני קין, וכל הגלות והצרות וחורבן בית המקדש הכל על ידי מה שקבל משה לערב רב... ונקראים "ערב רב", מפני שהם ראשי העם בגלות ולכן נקראים "רב"...

נאמר: "וישם את השפחות ואת ילדיהן ראשונה" - הם הערב רב שהם ראשי העם. "ואת לאה וילדיה אחרונים" - הם עם הארץ הטובים, שהם כפופים תחת הערב רב, "ואת רחל ואת יוסף אחרונים" - הם התלמידי חכמים, שהם שפלים מכולם. (לקוטים מהגאון רבי אליהו מוילנא ז"ע)

הערב רב ראשים בגלות והוא בעיני הערב רב דהן ראשים בגלותא... (תקוני זוהר קי"א ע"א, ד"ה וחכמת המסכן, ועיין זהר משפטים קי"ד ע"א)

דאתמר בהון (שמות י"ח) "אנשי חיל יראי אלוקים אנשי אמת שונאי בצע", אלא כולו צוחין בצלותין ביומא דכפורי ככלבים: ה, הב לנא מזונא וסליחה וכפרה וחיי, כתבינו לחיים, ואנון עזי נפש ככלבים דאנון אומין דעלמא דצוחי לגביה, ולית לון בשת אנפין, דלא אית מאן דקרא ליה בתיובתא דיחזור שכינתיה לקודשא בריך היא, דאיהי מרחקא מיניה למהדר לגביה, ואדמיין לכלבים דאתמר בהון (תהילים ק"ו): "ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם", ואנון ערב רב. דכל חסד דעבדין - לגרמייהו עבדין.

"היו צריה לראש" - אלו הערב רב

כתוב ב"תקוני זוהר": וי לישראל כד אתבלעו בערב רב... וערב רב אתמר בהון (איכה א'): "היו צריה לראש...", "צריה" - ודאי אנון ערב רב. עליהו אתמר (ישעיה א'): "שריף סוררים וחברי גנבים כולו אוהב שוחד..."

חמישה מיני ערב רב הם

כתב הגאון רבינו אליהו מוילנא בספרו "אבן שלמה": אבל עדיין לא ברור גמור, עד שיבררו מן הערב רב... והם דבוקים מאוד בישראל וישראל לומדים ממעשיהם... והם העשירים עליזי גאוותן... ואין בן דוד בא, עד שיכלו גסי הרוח מישראל... כן אי אפשר להפריד הערב רב, רק על ידי קשי הגלות...

ישם יתבררו כל רשעי ישראל בשלושת ימי אפלה. [שם יסבלו צרות גדולות, שיאכלו מלוחים ושאר צרות...] והם גורמים כל בטול תורה ואריכת הגלות... ו"נפילים"

גמר הברור - להפריד הטוב מן הרע

כתב בעל ה"בני יששכר": גזרו אומר בזוהר בראשית, אשר גם כל העומדים כלי חמס על ישראל בדרין בתראין תנות הערב רב אשר בקרבינו הם יושבים... והנה ידיד הקורא כאשר תראה בדורות הללו [עקבתא דמשיחא] אשר בעוונותינו הרבים... וגם אותן דקיימין כלי חמס על ישראל לפשוט את עורם מעליהם בעצות רעות, בחוקים לא טובים... הנה תצפה לרגלי משיחא, דהנה זה גמר הברור - להפריד הטוב מן הרע.

נוכח להנצל מממשלת הערב רב רק על ידי עזות נגד עזותם

מובא בספר לקוטי מזהר"ן, כי יש רועים של הסטרא אחרא, והם גם כן מפורסמי הדור, וכופין אנשים לתחות שיעבודייהו, ועיקר מלכותם היא על ידי עזות, כי עזות מלכותא בלא תגא... והם ככלבים בעזותם... והם פני הדור כפני הכלב... ועל כן כדי להנצל מהם תחת ממשלתם אי אפשר רק על ידי עזות לעמוד נגד עזותם...

עתה רוב הדור מהערב רב

בשער הפסוקים להאר"י זכרונו לברכה... כתב באמצע דבריו: "ועתה רוב הדור מהם", והרי שכתב כן גם על דורם של האר"י והרבי חיים ויטאל זלה"ה... ומה נאמר ומה נדבר בדור השפל הזה, שבדורות הקודמים היו רובא דרובא מישראל שומרי תורה ומצוות?... אמנם בדור הזה, בעוונותינו הרבים, שמעוטא דמעוטא בתכלית המעוט, אולי לא נשאר אף אחוז אחד ממספר בני ישראל, שיהיו שומרי

הערב רב קופצים להורות למרות שלא הוסמכו לכך

והן ערב רב, שרוצין להיות להם שם רב וגדול והם קופצים להורות, אף על פי שלא הגיעו להוראה ("יהל אור" בראשית כ"י ע"ב, ד"ה ומשה בגינייהו).

כל הצרות והגלות על ידי הערב רב

כל הגלות וחורבן בית המקדש וכל הצרות, הכל על ידי קבול משה רבינו עליו השלום לערב רב, וכל עזי פנים ורשעים שבדור הן מנהון, רוצה לומר מנשמתין דילהון, שהן גלגול דילהון וזה שנאמר בגמרא (ביצה ל"ב): "הני מערב רב קאתי" (תקוני זוהר צ"ז ע"א ד"ה ועלייהו).

חמישה מיני ערב רב הם - הסבר נוסף

- א.** עוד כותב הגאון הקדוש מוילנא זי"ע: ישנם חמישה מיני ערב רב והם:
- א.** בעלי מחלוקת ובעלי לשון הרע.
- ב.** הרודפים אחר התאוה כמו זנות וכדומה.
- ג.** הרמאים שמראים עצמם כצדיקים ואין ליבם שלם.
- ד.** הרודפים אחר הכבוד ובונים חרבות לעשות להם שם.
- ה.** הרודפים אחר הממון, והמחלוקת תחילה, כי המחלוקת כנגד כולם.
- והם** נקראים "עמלקים" ואין בן דוד בא, עד שיעברו מן העולם, ועליהם נאמר (דברים כ"ה י"ט) "תמחה את זכר עמלק" כמבואר בזוהר (אדרת אליהו, פרשת דברים).

יסגי, והיוקר יאמיר, אני אמלוך. מרן הקדוש קודש קדשים, רוח אפינו משיח ה': רבי ישראל בעל שם טוב בעת תפלת מנחה פעם אחת הכה על ראשו ומרט שערו, ואמר אחר כך, שראה ברוח קודשו, שקרוב לימי המשיח, יהיו "רביעס יאק מאק", ועל ידי זה נאבדה האמונה והקץ מתארך, וכמעט רוב צרות ורעות של ישראל בא מן זה השתררות ובטול תורה ותפילה ודרכים עקומות עקושות להיות לו דרך מעוקם ומעוקש דרכיו להתפלל שחרית ארבע שעות אחר חצות ומנחה שלוש שעות בלילה. אשרי המדבק עצמו לצדיק אמת, אשר ראשו בשמי השמים העליונים בהארות אור אין סוף.

בשבי"ל הבחירה החופשית - יש מנגד לכל צדיק אדם המחמיא את הרבים

בספר "תולדות יעקב יוסף" כתוב: ולהבין הענין נראה לי, כי שמעתי ממורי בפרשה "על מה שווא בראת" (תהילים פ"ט), שהיא טענת היצר הרע, והיא התשובה לכל בני אדם, כי בעת רדת נשמה קדושה מלמעלה לגוף האדם, נתעורר הקטרוג מלמעלה מסמאל לומר מעתה לא יוכל לפעול פעולתו להסטיין ולפתות, מאחר שזה יחזיר העולם למוטב, ואם כן למה נברא לריק? עד שנותנים לו נגד זה האיש בלע תלמיד חכם שידין יהודאין, שנברא גם כן אשר יתלוצץ מזה איש השלם, ומי שירצה ידבק בזה או בזה, והבחירה חופשית.

אמר מרן רבי ישראל בעל שם טוב טענת היצר סמאל, כשיורדת נשמה קדושה וגבוהה לעולם הזה "על מה שווא בראת"?

תורה ומצוות, ואף בין אלה המעטים השומרים תורה ומצוות כהרגלם, אף בהם זעירין אנון שמאמינים בכל הי"ג עיקרים כראוי, וכתות הערב רב מתרבים והולכים... והערב רב שבדורנו אין להם דמיון להערב רב שבדורות הקודמים, כי המה בתכלית הגריעות מירידה התחתונה הבאה טרם ביאת המשיח, ומצב דור כזה משפיע גם על המנהיגים הכשרים... (ויוא"מ).

על אף הדברים הטובים שבערב רב חייבים למאוס בהם

עיקר החסרונות באים, ממה שעושים לנו הערב רב. כמה שנאמר בזהר הקדוש: דמעיקין לישראל יותר מאומות העולם, והעיקר לחזק עצמו באמונה מאוד, כי ישראל ממצרים נגאלו רק בזכות האמונה, וכן גאולה העתידה, וצריך חזק באמונה, מחמת שרואים דרך רשעים צלחה... כי גם אם רואים בהם [היינו, הערב רב] דברים טובים כמו תורה ומנהג ודרך ארץ, ובפרט כי מדת שלום היא יסוד לכל, והיא מדה טובה מאוד, אף על פי כן - כמו שהחולה מוכרח להפליט ממנו דמים, והדם הוא הנפש, אשר יש בהם אף קצת תערובות, כמו כן בעקבתא דמשיחא מוכרחים למאוס בכל תהלוכות הנ"ל גם אם יש בזה דברים מועילים כי הוא זמן הברור, וזוהי הבחירה והנסיון בימים האלו... (דברי שמחה לרבינו שמחה ישכר בער הלבשרטאם).

הרבנים יהיו כ"יאק מאק" - שומשוּמין, ועל ידם תהא האמת נאבדת והצרות באות

כתב הרב הקדוש מקאמאנא "היכל הברכה": בעקבתא דמשיחא חוצפא

היום ולספק עצמו במעט לחם ומים. בודאי אם הוא מצד הטוב כמו רבי שמעון בן יוחאי, קדוש יאמר לו, אבל לפעמים רובו ככולו אין זה אלא מקליפות נגה, עצת היצר שבו לבדו, ולא עוד שהוא עוסק בתורה בלתי אהבה ויראה ודבקות, אלא יושב בקרירות היצר שלו, כדי שיהיה פירוש מכל עניני עולם הזה ובפניה דקה שלו אינו מרגיש כלל, והסימן שאינו מצד דקדושה, כשיסבור הוא עצמו שאין כמותו בעולם צדיק וקדוש כזה, וכל בני עולם בעיניו לבד כבהמות נדמו לפניו, והוא אינו יודע שהדרך הזו היא עצמה גסות הרוח של ירבעם בן נבט, שיושב כל יום בטלית ותפילין ותחתיו תעמוד בהרת פשתה הצרבת לעורר מדנים ומחלוקת ושנאה וקנאה לדבר סרה על כל בני ישראל, ובפרט על שאר הצדיקים קדושים והחסידיים באמת לשמה דקודשא בריך הוא... ולא מבעיא שהאיש הפירוש הזה הוא אינו בתואר צדיק דקדושה ולא רשע בפרהסיא, אלא הוא בתואר בהמה גסה הנגדלת ביער, ונקראת שור הבר... אבל אם רואה אדם שאנשי בני ביתו ואנשי עירו הם רעים וחטאים מאוד, ודרך דקדושה היא שנואה בעיניהם, אזי טוב לו ולזרעו אחריו שישב דוקא לבדו בפרישות גדולה... אלא בדוחק גדול שאין לו שום ברירה אחרת.

הצדיק מתגלה לדור כפי צדקת הדור

אב"ל באמת הכל תלוי בטיב הדור, כי אם הדור זכאי, התלמיד חכם הנולד נתגלה לכל, והדור נהנים מתורתו וצדקתו, ולאורו ילכו, אבל אם אינם זכאים, לא יחסר המזג, שיבוא צדיק בעולם, אבל הוא נחבא אל הכלים, יושב בכפר צדדי וכדומה, ולא יודע טיבו לעולם, רק קמיה שמיא גליא, ואין העולם נהנים מטובו.

והרי זה יחזיר כל העולם למוטב באמונה גודלה לתורה ולתפילה, והרי אני מלאך רוחני אינו נראה, והוא היה בגוף מדריך בני אדם לדרך טוב ביראה ואהבה, ומי פתי ישמע לי. והיתה התשובה: כל בני אדם! כי לכל צדיק אמת יש נגדו המנגדו, אין בו ממש לא יראה ולא אהבה, אלא משתרר על הבריות. מראה עצמו צדיק. מושך בני אדם להפסק ולחכמות זרות ולדברים שונים, ויש לו תקיפות גדולה, ומעתה הבחירה החופשית, וזהו "כל בני אדם", הכל יהיה בבני אדם לענה וראש (זהר חי בראשית ד' שכ"ט ע"ד).

כמו שאמר מרן רבי ישראל בעל שם טוב: "על מה שווא בראת" כי צדיק אמת - באהבתו ובחיות שלו יעלה את כל העולם לקדושה, ועל זה היתה התשובה "כל בני אדם", שכן תהיה דוגמא שלו, שמתלבש בו סמאל הרשע ועושה אותו רבי ורב גדול הדור, ומעתה נשאת הבחירה, כי לרשעים, הערב רב - ראש שהוא כמותם, עין יבש אין בו לחלוחית טוב, הכל שקר וכזב, וכן מנהיג אנשיו יסוד עזר כנגדו שבאמת התנגדות הוא עזר גדול לעבודת ה' יתברך... עיין שם באריכות (זוהר חי ד' כ"ח ע"א דפי הספר קי"ב ע"ג).

הרבי מקאמרנא מגלה סימני הערב רב - אדם בתואר בהמה גסה הנגדלת ביער

עוד כתב הרבי הקדוש מקאמרנא: עיקר היהודי הוא מדות טובות, וצריך בר ישראל בדיקה וחפוש הרבה, כי היצר מפתה לאיש ישראל להיות פירוש בעיני הבריות, להסתיר עצמו מבני אדם, להיות עוסק בתורה יום וליל בטלית ותפילין כל

מקודם, וכדברים האלה נשמע מפיו הקדוש כמה פעמים והיה מתאנח מאוד על זה ואמר: "אוי! איך יוכלו לעמוד אנשים מועטים נגד כל העולם?"... ואין ספק שלא ימצא אז קבוץ כמונו היום, שנמצאים כמה בני אדם שמתקבצים יחד וחפצים באמת לשמוע דבר ה', ואף על פי שיהיו אז איזה כשרים בדור אך יהיו מפוזרים. ענה ואמר: 'כתוב זאת זכרון בספר', למען ידעו בימים הבאים, שכבר היה מי שידע זאת מקודם, וידעו להתחזק באמונה בו יתברך ובצדיקו האמיתיים (שיחות הר"ן).

האומר "אני ואפסי עוד" לבסוף נשבר ב"היכל הברכה" פרשת וארא כתב על הפסוק: "החטה והכוסמת לא נוכו כי אפילות הנה" - כסום יכסמו העוסקים בתורה בצנעא לשמה, מבלי להיות רב ורבי עבודה זרה, אלא שפל ונבזה כדרך הצדיקים והחסידים. על אלו נאמר: "לא נוכו" - אין להם שבירה. לא יפלו תחת השבירה. "כי אפילות" - פלאי פלאות נעשו להם... ויש נגדו בסטרא אחרא מתגאה שהוא דבוק בקונו ואומר: "אני ואפסי" - כל אלו נשברו, אבל לומדי תורה לשמה חיים וקיימים בלי שבירה.

ולזה קאמר "ובינת נבוני תסתתר" - שיהיו נבונים בדור, אבל יהיו נסתרים ומכוסים ולא ירגישו בהם הבריות, ואם כן אי אפשר להיות נהנה מאורו, ולכך דייק "תסתתר", וכן הדבר בזמננו, כי ודאי יש חכמים בעולם, אבל אלוקים יודע מקומם (יערות דבש חלק שני קס"ג).

אוי! איך יוכלו לעמוד אנשים מועטים נגד האפיקורסות המתפשטת בעולם? רבי נחמן מברסלב ז"ע אמר ברוח קודשו: אפיקורסות גדולה תבוא בעולם - לא ישארו רק אנשים מועטים באמונה שלימה - אוי! איך יוכלו לעמוד נגד כל העולם? - זה יהיה הברור האחרון - כבר נתנבאו על זה כל נביאינו. הודיע זאת מקודם להיות למשיב נפש להכשרים.

וכמובא בספר "שיחות הר"ן": פעם אחת אמר לאחד: אגלה לך סוד, שתהיה אפיקורסות גדולה בעולם, כי מלמעלה תבוא אפיקורסות בעולם בשביל נסיון, ואני יודע שאנשים שלי גם בלא זה יתחזקו באמונה באמת וישארו קיימים באמונתם, אך אני מגלה לך זאת, כדי שיתחזקו יותר, כשיראו שדברו מזה



פרק ט'

מתגבר עליו הבעל דבר יותר, לפי שהעולם עלולים להכשל על ידו, והבעל דבר יכול להרוויח על ידו הרבה בפעם אחת. כמו שהביא ה"חתם סופר" זלה"ה בתשובה בשם רבו, שהמלך זקן וכסיל לעת זקנותו גמר בדעתו שסגי לו בכסא של שלוש

המלך הזקן והכסיל גמר בדעתו לפתות המנהיגים לפרסם מינות בעולם, כדי שלא יצטרך לעבוד על כל אחד ואחד

וכך כן הוא תמיד אף בשאר אדם מי שהוא עלול שהעולם יכשלו על ידו,

להיות זהירים בדבר. כל ענין זה מקובל מהרבי הקדוש מראפשיץ זי"ע ועוד צדיקים וקדושים, שהגידו מראש גודל הנסיונות שיעמדו לנגדנו והזהירו על זה (עה"ג עמ' קל"ו).

בכח התורה יהיה אפשר להחזיק מעמד מול פורקי העול, שלצדם תרד אש מן השמים, וזהו הברור האחרון

אמר הרב שמואל מסלונים זי"ע: א והנה איתא במדרש, כי בימים שלפני הגאולה האמיתית, כאשר יצטרכו כבר להקים את בית המקדש, יתפלגו ישראל לשני צדדים; הכשרים באמת יחפצו באותו כהן גדול, שהם יבחרו בו כמתאים לעטרה זו, ואילו הפורקים עול יאמרו, שהם היהודים האמיתיים והם הם שצריכים לבחור את הכהן גדול כפי הבנתם. אז יכריעו ביניהם כדרך הבחירה שהיתה בימי אליהו זכור לטוב. דהיינו, שיעשו ביניהם סימן, שכל מי שיענו לו באש מן השמים האמת איתו, והנסיון הגדול יהיה אז באופן זה, שהאש מן השמים תרד לצדם של אלו שהתרחקו מן התורה והם יצליחו במלחמתם, אך זה יהיה הברור האחרון, כי הכשרים באמת לא יתבטלו אפילו בפני המופת הזה. העצה להחזיק מעמד במצב נורא זה לכל יהודי היא, שיהיה מקושר לצדיקים וליהודים כשרים המקושרים לתורה, כי התורה היא נצחית ובכח זה אפשר להחזיק מעמד בכל העיתים והמצבים.

יחידים יהיו מנהיגי האמת והאחרים ימעו את העם

אותו הדור של עקבות משיחא יהיה עני ודל ממנהיגי אמת, כי מעט מזעיר

רגליים, שמפתה רק לשלושה בני אדם: את השוחט להאכיל נבלות וטרפות, את החזן שלא יעכב תפילתו, ואת הסופר להכשיל בתפילין ומזוזות, שאם אין תפילין ואין כשרות ואין תפילה, אין צריך יותר לילך אצל כל אחד ואחד בפרטיות. כן מביא ה"חתם סופר", שסגי ליה בכסא של שלוש רגליים, והיום אינו צריך לזה, שכבר הוזקן יותר ורב לו מאוד לילך אצל שלושה, וסגי ליה באחד שמפיץ על ידו מינות בעולם, שזה כולל יותר ובזה סגי ליה (חד"ת תשי"ז עמוד ל"ד).

[ועכשיו הערב הם הנלחמים ולא רוצים שכל יהודי ילמוד זוהר הקדוש, כמו שכתב המרמ"ו, בהקדמה לשער ההקדמות, וסגי ליה באחד הגדול הזה שלא רוצה שיאמינו בה' ומשה עבדו, ומפיץ על ידו מינות בעולם, שזה כולל יותר ובזה סגי ליה].

ברור לפני בוא המשיח תרד אש מן השמים לנביאי הבעל והנסיונות יהיו קשים ומרים

נבואת הרב הקדוש מרוזין זי"ע: וכבר הזהירו על זה רבותינו הצדיקים והקדושים מדורות שלפנינו, שראו ברוח קדשם, מה שיארע לנו מהנסיונות בעקבתא דמשיחא, ושמעתי מפני תלמיד חכם מפורסם ואיש מהימן, ששמע כמה פעמים מאביו, ששמע מחותנו אשר רגיל היה אצל הרב הקדוש מרוזין זי"ע יותר מעשרים שנה, ושמע מפה קודשו דבורים אלו: "דעו, דכמו שירד אש מן השמים לאליהו בהר הכרמל ולא ירדה לנביאי הבעל, בעקבתא דמשיחא יהיה ההיפך, שתדא אש מן השמים לנביאי הבעל ויהיו הנסיונות גדולים ועצומים קשים ומרים, ואני עומד ומזהיר לכם על זה, למען תדעו

ולחזק ולנשא כסא ממשלתם נושכים
בשיניהם ומתעים את העם, ומוסרים בניו
של מקום להריגה ואבדן נצחיות, וקראו
שלום ומשיגי גבול עולם אשר גבלו
הראשונים (משכיל אל דל).

המנהיגים ישימו רק את כבודם לנגד עיניהם ובכל זאת העם ימשך אחריהם

והנה בדורות שלפני ביאת המשיח, ישנם
מנהיגים כאלה, ששמים עצמם
לעיני העדה אף שבאמת טחו עיניהם
מראות את האמת, שאין כבוד ה' וטובת
הדור לנגד עיניהם; והמוון העם, שאינם
יכולים להבחין בעין שכלם, להבדיל בין
האור והחושך, נמשכים אחריהם, וחושבים
שהם המנהיגים, וזה דבר קשה ומר לדור,
והוא הסתר בתוך הסתר (חד"ת ודרשות מא"י
עמ' כ"ו).

יהיו כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה, על
הפסוק "כי ידן ה' עמו ועל עבדיו יתנחם
כי יראה כי אזלת יד" - נתמעטו התלמידים.
פירוש רש"י: תלמידים כאלו המחזיקים ידי
ישראל להחזירם למוטב, ומעתה אין תהיה
התנהגות עניי הצאן האלו אם רועה אמת
אין להם? ומה יעשו דור יתום זה אם
אביהם האמיתי שהוא הוא המנהיג הזה,
שכל תכליתו ומגמתו היא לטרוח להרבות
עבדי ה' ולקרב לב בנים לאביהם שבשמים
- חולץ מהם? ובמקום המשפט שמה
הרשע רועה אויל ואב חורגי... ויש
שהיראים ועובדי ה' באמת רק על דרך
אבותינו הראשונים נרדפים ונדרסים ברגל
מכת הפושעים והצבועים... וסבת הדברים
של שכחת ומאוס ועזיבות התורה
במקומות שונים - לא מבני ישראל המה,
ורק ראשיה אשר בשוחד ישפטו וכהניה
במחיר יורו, אשר עבור להגדיל כבוד ביתם



פרק י

ולא כגאולה הראשונה כך גאולה אחרונה,
כי גאולה ראשונה היה לכם צער ושעבוד
מלכויות אחריה, אבל גאולה אחרונה אין
לכם צער ושעבוד מלכויות אחריה, עד כאן
לשוננו, ורבותינו זכרונם לברכה, הודיעו לנו
כל זאת, כדי שכשיגיעו הימים האיזמים
הללו, לא נרעש ולא נפחד חס ושלום, כי
כבר נבאו על זה כל הצדיקים וקדושים
הקודמים, הם ראו הצרות הגדולות
והנוראות שיעברו ישראל הקדושים קודם
התגלות האור הגדול והנורא כי לעת ערב
יהיה אור (פסיקתא רבתי פרשה ל"ז סימן ב').

**שנה שמלך המשיח נגלה בו, כל מלכי
האומות העולם מתגרות זה בזה**
אמר רבי יצחק - שנה שמלך המשיח נגלה
בו, כל מלכי האומות העולם מתגרות
זה בזה; מלך פרס מתגרה במלך עריבא,
והולך מלך עריבא לאדום ליטול עצה מהם
וחוזר מלך פרס והחריב את כל העולם כולו
וכל אומות העולם מתרעשים ומתבהלים
ונופלים על פניהם, ויאחזו אותם צירים
כצירי לידה, וישראל מתרעשים ומתבהלים
ואומרים: להיכן נלך ולהיכן נבוא? ואומר
להם: בני, אל תתיראו! הגיע זמן גאולתכם,

מִפְּנֵי פחד ה' - זהו אותו רגז של כל העולם. ומהדר גאוונו - זה משיח.

בקומו לערץ הארץ - פשיקום ויתגלה בארץ הגליל, משום שהוא מקום ראשון שנתקרב בארץ הקדושה, ולכן יתגלה שם ראשון לכל מקום, ומשם יעורר קרבות לכל העולם.

אחר ארבעים יום שעמוד יעמד מארץ לשמים לעיני כל העולם ויתגלה המשיח, יקום מצד מזרח כוכב אחד לוחט בכל הגונים, ושבועה כוכבים אחרים שסובבים אותו הפוכב, ויערכו בו קרב בכל הצדדים שלש פעמים ביום, עד שבועים יום, וכל בני העולם רואים.

ואתו כוכב יערך בהם קרב בלפני אש לוחטים ונוצצים לכל עבר, ומכה בהם עד שכולע אותם בכל ערב וערב, וביום מוציא אותם. ויערכו קרב לעיני כל העולם, וכן בכל יום עד שבועים יום. לאחר שבועים יום יגנז אותו כוכב, ויגנז המשיח עד שנים עשר חדשים, ויחזר אותו עמוד אש כמו מקדם, ובו יגנז המשיח, ואותו עמוד לא יתראה. לאחר שנים עשר חדש יעלו את המשיח באותו העמוד לתוך הרקיע, ושם יקבל חזק ועטרת מלכות. וכשירד, יתראה אותו עמוד אש כמו מקדם לעיני כל העולם, ואחר כך יתגלה המשיח, ויתפנסו אליו עמים רבים, ויעורר קרבות בכל העולם. ובאותו זמן יעורר הקדוש ברוך הוא את גבורתו לכל עמי העולם, וימלך המשיח יודע בכל העולם, וכל מלכי העולם יתעוררו להתחבר לערף בו קרב.

ובמה [עמים] מפריצי היהודים יתהפכו לחזר אליהם, ויבאו עמהם לערף קרב על מלך המשיח, ואז יחשף כל העולם חמשה עשר יום, ורבים מעם ישראל ימותו

אוי למי שיזדמן באותו זמן, ואשרי חלקו של מי שיזדמן באותו זמן.

זוהר שמות דף ט' ע"ב, [בלשון הקודש]

רבי שמעון הרים ידיו, ובכה ואמר, אוי למי שיזדמן באותו זמן, ואשרי חלקו של מי שיזדמן באותו זמן. אוי למי שיזדמן באותו זמן - משום שפשיבא הקדוש ברוך הוא לפקד את האילה, יסתכל מי הם אותם שעמדו עמה, בכל אותם שנמצאים עמה, בכל מעשי כל אחד ואחד, ולא ימצא צדיק, שפתוב (ישעיה סג) ואביט ואין עוזר. וכמה צרות על צרות לישראל.

אשרי מי שיזדמן וימצא באותו הזמן - משום שאותו שייעמד באותו זמן באמונה, יזכה לאותו אור של שמחת המלך, ועל אותו זמן כתוב (זכריה יג) ויצרפתים כצרף את הפסף ובחנתים פבחן את הזהב וגו'.

לאחר שאותן צרות יתעוררו על ישראל, וכל העמים ומלכיהם יתיעצו כאחד עליהם, ומעוררים כמה גזרות רעות, וכלם עולים בעצה אחת עליהם, ויבאו צרה על צרה, אחרונות משכחות את הראשונות, אז יתראה עמוד אש אחד עומד מלמעלה למטה ארבעים יום, וכל עמי הארץ רואים אותו.

באותו זמן יתעורר מלך המשיח לצאת מתוך גן עדן מאותו מקום שנקרא ק"ו צפ"ר, ויתעורר בארץ הגליל. ואותו יום שיצא לשם, יתרגז כל העולם, וכל בני העולם מתחבאים בתוך מערות וסלעים שלא יחשבו להנצל, ועל אותו זמן כתוב (ישעיה ב) ובאו במערות צרים ובמחלות עפר מפני פחד ה' ומהדר גאוונו בקומו לערץ הארץ.

רק "אחד מחמישים או אחד מחמש מאות"!!! - וכן ממשיך הזוה"ק ואומר שעם ישראל יחולק כבמותן תורה, "אלו שנאחזו בעץ החיים שהוא ה"זוה"ק"זכו ויכנסו להיכל המשיח, ואלו שלא למדו הזו"ה"ק וירצו עכשיו להכנס, עליהם נאמר כי סקול יסקל או ירה יירה", ועל זה אשאל אותך, באיזו קטיגורי- ה אתה רוצה להמצא?? (מתוך מכתב זעקה נוראה להגה"צ רבי שמחה אברהם הלוי אשלג שליט"א)

באזור שנת התש"ע נאמד מספר היהודים בעולם בכ-13,308,800 נפש; 7,739,600 מתוכם חיים בתפוצות ו-5,569,200 מהווים את יהדות ישראל. - זאת אומרת שיש 7 וחצי מיליון יהודים בעולם ו-5 וחצי מיליון בארץ.

מוצונו! על פי החסד לאברהם ישארו ביום ביאת משיח רק שבעת אלפים איש בארץ ישראל שזה 1/1900 [אחד מתוך 1900] מכלל היהודים בעולם ו-1/795 [אחד מתוך 795] מהיהודים בארץ ישראל. - ויש מדרש שאומר שישארו חיים רק 1/500 [אחד מתוך 500, כמו שהיה במצרים, ראה לעיל ובמסכת סנהדרין פרק חלק].

ויש להפיץ את הזוהר הקדוש בכל העולם כולו, כי רק אלו שילמדו זוהר הקדוש יכנסו בתיבת נוח וינצלו וישובו בתשובה אמיתית ולהתפלל שיותר מ- 10% מהיהודים ישרדו.

באותו חשף. ועל זה כתוב (ישעיה ס) כי הנה החשף יכסה ארץ וערפל לאמים.

שני שלישי מהעולם יחרב בגאולה

כי הנה כתוב "והיה בכל הארץ פי שנים בה יכרתו יגעו והשלישית יותר בה" דמשמע דשני שלישי מהעולם יחרב, ובמצרים רק חמישית מהיהודים נגאלו וכמ"ש "וחמושים עלו בני ישראל ממצרים". (ועי' בילקוט שם) ורבינו בחיי כתב (כד הקמח) שהגאולה האחרונה תהיה מעין הגאולה הראשונה.

ובספר חסד לאברהם (מעין ג, נהר כ) כי מסורת קבלה בידנו שאותו יום שיבוא משיח ימצאו בא"י שבעת אלפים מבני ישראל. ודבר זה כבר אירע "והשארתי בישראל שבעת אלפים כל הברכים אשר לא כרעו לבעל (מלכים א' יט)

לפני ביאת המשיח יהיה צירוף גדול

ובעניין ביאת משיח בב"א, רציתי לצטט את הכתוב בזוה"ק פרשת נשא (קכ"ד). שבגאולה האחרונה יהי-ה כביציאת מצרים (ככתוב כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות) שכתוב שם "וחמושים" עלו בני ישראל מארץ מצרים, - ודורשים חז"ל, במדרש ובמכילתא וכן ברש"י על הפסוק "וימרו בני" (יחזקאל כ' פסוק ח') שרובם של ישראל מתו בג' ימי אפילה, ואלה שעלו היו



פרק יא

זכו הם להיות רוחניים בגוף ונפש מה שאין כן אנו ולמה נגרע?

מלך המשיח אומר להם:

ואומר להם מלך המשיח, כבר נודע ומפורסם שכל מידותיו של הקדוש ברוך הוא מדה כנגד מדה, אותם שהיו בחו"ל והשתדלו לבא בארץ כדי לזכות לנפש טהורה, ולא חשו על ממונם ולא על גופם, ובאו בים וביבשה, ולא חששו להיותם נטבעים בים, או נגזל ביבשה, או להיותם שבויים ביד אדונים קשים, ובעבור שעשו העיקר מרוחם ומנפשם ולא מגופם וממונם, לכן חזרו רוחניות מדה כנגד מדה, ואתם שהייתם יכולים לבא בארץ כמותם ונתרשלתם לבא בעבור חמדת הממון וחששתם לממוניכם וגופכם ומהם עשיתם עיקר ומנפשכם ומרוחכם עשיתם טפל, לכן נשארתם גשמיים מדה כנגד מדה. ולחמדת ממון שחמדתם הנה הש"י נתן לכם ממון בלי שיעור, שכל כסף וזהב ואבנים טובים ומרגליות הנטבעים בים כל הימים, מושבעים הם להביא אותם בים יפו תוך ג' ימים לטבעתם, וכל מה שנטבע מששת ימי בראשית עד זמן שלמה, הכל הקיא ים יפו ליבשה, ומשם נתעשר שלמה.

משיח יחלק אותם לכל צדיק וצדיק חלקו

ומה שנטבע מזמן שלמה עד זמן קיבוץ גליות, הכל עתידה ים יפו להקיא אותם ליבשה, והמשיח יחלק אותם לכל צדיק וצדיק חלקו, הה"ד "כי שפע ימים יינקו", וגם כל המטמוניות שתחת העפר עתידה הארץ להיות נעשית מחילות מחילות להתגלגל ולהולך כל אוצרות

חסד לאברהם מהקובל האלוקי רבי אברהם אזולאי זקינו של החיד"א זיע"א (מעין ג - נהר כב): במעלת הדר בארץ ישראל בביאת המשיח:

כשיבא המשיח עם קיבוץ גליות לארץ ישראל, באותו יום ימצא בארץ ישראל שבעת אלפים מבני ישראל

דע כי מסורת קבלה בידינו כי באותו יום כשיבא המשיח עם קיבוץ גליות לארץ ישראל, באותו יום ימצא בארץ ישראל שבעת אלפים מבני ישראל, ובאותו היום יחיו המתים שבארץ, ובאותו היום יסתלקו חומת האש מירושלים, ובאותו יום יבנה בית המקדש באבנים טובים ומרגליות, ובאותו יום יחזרו המתים שבארץ ישראל בעת חיותם בריה חדשה רוחניים.

וכן הז' אלפים הנמצאים חיים, כולם בריה חדשה גוף רוחני, כגופו של אדם הראשון קודם החטא, וכגופו של [חנוך ו]משה רבינו ע"ה [ואליהו], וישוטו כולם באויר מעופפים כנשרים וגו', וכל זה לעיני אנשי קיבוץ הגליות.

וכי אין אנו בני ישראל כמותם, מאין זכו הם להיות רוחניים בגוף ונפש מה שאין כן אנו ולמה נגרע?

וכשישראל בני קיבוץ גליות יראו שאחיהם נעשה בריה חדשה, ופורחים באויר ללכת ולדור בגן עדן תחתון ללמוד תורה מפי השם יתברך, אזי יתקבלו בני קיבוץ גליות דאגה בלבם ודאבון נפש, ויתרעמו למלך המשיח ויאמרו, וכי אין אנו בני ישראל כמותם, מאין

גשמיים ושבעים ממון, ואותם שלא חשו על גופם ועל ממונם אלא על רוחם בלבד, הקדוש ברוך הוא עושה אותם בריה חדשה, ומוליך אותם לגן עדן התחתון כנזכר. וזה מה שנראה לי, מסכ"י [מספר כתב יד].

המלכים, ומוליך אותם לארץ ישראל כדכתיב: ושפוני טמוני חול וגו', והכל יתגלה בתוך ארץ ישראל למלך המשיח, והוא יחלק אותם לאנשי קיבוץ גליות לכל אחד חלקו, וישבעו ממון רב לאותם שהקפידו על ממונם ועל גופם ישארו



פרק יב

עתידין צדיקים שיחיו המתים, דכתיב, כה אמר ה' עוד ישבו זקנים וזקנות בירושלים ואיש משענתו בידו, וכתיב, ושמות משענתי על פני הנער עד כאן, ומה שתלה כח התחיה בזקנה ולא בצדקות, הענין לרמוז לפי שכל הדרים בארץ ישראל נקראים צדיקים כענין דכתיב ועמך כולם צדיקים וכמו שביארנו לעיל, אמנם זאת הסגולה של התחיה צריך שיהיו בני תורה שנקראו זקנים, כאמרו והדרת פני זקן, ופירשו רבותינו ז"ל זקן, זה שקנה חכמה. מסכ"י.

מעין ג - נהר כג: בסוד תחיית המתים בארץ ישראל:

דע, כי יש מסורת קבלה בידינו, שתחית המתים של ארץ ישראל קודם לתחית המתים של חו"ל מ' שנה. אמנם כל מי שנפטר בחו"ל ויש לו ממשפחתו בארץ ישראל שהוא כל כך קרוב לו שחייב באבילתו, בין איש בין אשה, יש כח ביד קרובו שבארץ ישראל להחיות כל קרוביו שבחו"ל [להחיותם] כל החייבים להתאבל עליו, וסוד זה נרמז בפסחים (בפרק תמיד נשחט) באומרם רבותינו ז"ל,



פרק יג

לפי שעורנו. [עיין חסד לאברהם על שבעת אלפים], וטעם עד עקרה ילדה שבעה, שפרשו שבעת אלפים אוכלסין לשבע שבתות השנים. לא שאנו מחייבים או גוזרים עליהם דבר ברור, כי מי יעמוד בסוד ה', והרי זה מכלל מה לפנים ומה לאחור. אלא בסוד אמיתי בעצמו, וכשם ששבת

והשארתי בישראל שבעת אלפים

בכתבי הרמ"ע מפאנו - (מאמר צבאות ה' - חלק שני ז'): כתב סודם של דברים.

עוד צריכים אנו להקדים להשלמת המכוון בדרוש הזה, מה שנתנבא אליהו בחורב, והשארתי בישראל שבעת אלפים

הדברים החשובים בפני עצמן שאינן בטלים באלף, וכבר דרשו חכמים על פסוק "וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים" אחד מחמשה, וא' מחמשים, ואחד מחמש מאות, ואחד מחמשת אלפים, פירוש אחד מחמשה בפושעי ישראל שמתו בימי אפלה, אחד מחמשים, כי אמנם יוצאי מצרים הם המורם מכל דור שבא אברהם אבינו וקבל עליו שכר כלם, להם אחד מחמשים לאלף דור, ואחד מחמש מאות בכפת העולם, שהוא למעלה מן האופק, דהיינו א' מארבעה אלף בכל העולם.

כי בר"ע הוא אותיות ער"ב

(ח) גם הערב רב היה ששים רבוא, שבלעם הרשע שקול ככולם, והיה משה רבנו עליו השלום מחזיר לקיים בו ופקדתי על מבעל' והוצאתי את בלועז מפיו כטעם וימלוך בלע וימת בלע, ומה בלועז, זה העם לא היה בכלל ישראל אלא ערב רב לבדו, דכתיב ביה כי בר"ע הוא אותיות ער"ב אשר הלך חשכים במעשה העגל ואין נוגה לו, כי לא זכו להתקבל בתשובה, ונזדמנו אליה ומתו כלם, כטעם ויגף ה' את העם אלו ערב רב, ולא נותר מהם איש. והשתא דייק קרא דכתיב ויפול מן העם ביום ההוא כשלשת אלפי איש, לימא שלשת אלף איש אלא כ"ף שבמלת כשלשת ויו"ד שבמלת אלפי לא נכתבו כי אם לדרשה דנימא הכי, כ"ף פעמים שלשת, ויו"ד פעמים אלף, הרי ששים רבוא, והיו שקולים כבלעם לבדו, וככה גם כן היו שקולים כשני בנים לחצאין שהם שלשת אלופיהם, ואלה השנים בחוץ כקוף בפני נדב ואביהו שנקנסה מיתה עליהם בעון אביהם, להשמידו זה כילוי בנים, והועילה תפלת משה לאלעזר ואיתמר.

ראשונה עלתה במחשבה להבראות ואחר כך נגנזה בסוד מלכין קדמאין, והיא הגורמת לשבת הארץ הלזו שאנו דורשים בה שבת שניה, אף על פי שהיא לבדה יצאה לפועל, אלמא בוראן סופרן. כך לעתיד אין אתנו יודע עד מה, אלא בוראן סופרן, ואסור לספר קצין, ודעהו כי מספר הדורות הוא הקץ מתניתין הוא בבחירתא, ואין הזמן הנברא שלישי על גאולתנו ועל פדות נפשינו, ומוולד של תוהו אלינו, עד נאמן לזה, כי הנה כשמשא הזאת שנות מספר יאתיו על בהר"ד שלא היה. אלא נחשוב למפרע בקדימת שנים עשר מולדות לר' אליעזר וששה בלבד לר' יהושע.

סוד הדברים

וידוע מדברי רבותינו במקומות רבים כי אלף דור בכל מקום אינם על דרך עשרה דורות מאדם עד נח, שהם אבות ובנים שלשים רבעים, אלא כל ששים רבוא דור אחר הם, ואם ימצאם עשר אוכלסין בזמן אחד, הרי אלו עשרה דורות. כן הדבר הזה כי למתי שיתקיים "והשארתי בישראל שבעת אלפים אוכלסין" יהי עתה לעולמו של יובל, לקדש את שנת החמשים שנה, ומעין הסוד הזה הוא מה שאין יובל נוהג לקרא דרוו בארץ לכל יושביה, ואין להאריך בזה כי הוא בכלל בעתה אחישנה. וטעם שבעת אלפים שאמרנו מדוקדק עם מה דכתיב: "ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים והיה אור הלבנה כאור החמה" בכל יום בסוד עולם מלא, דלא בציר עלמא מס' אלף רבוא חיים מדברים, וכנגדם ראו להעמיד כלם צדיקים למתי שיכלו נשמות שבגוף לשבת בארץ הלזו, בטעם דבר צוה לאלף דור, וידוע כי ישראל נמשלו ללבנה, וזולתם לחמה, ויש בזה סוד

תתחדש כנשר נעורייכי, ובסוד החלב לתנוק שמועיל להלוך הרגלים ולדבר השפתים, כי מי שאין לו שינים אפילו גדול בלעגי שפה ידבר, ובפרט באותיות זסצר"ש הם שבעת אלפים, לפיכך יציאת מצרים טפילה לקיבוץ גלויות, כי היא היתה כוללת בסוד ה' מדות, מגבורה עד קץ חי עלמין שהגינו עלינו בשעתן אימה חשיכה גדולה נופלת עליו בהבחון הגלות הרביעית ימין ושמאל נופלת השמאל עליו הוא הימין הרי שתים, שהיה כח אברהם אבינו מעורב בהם, אמנם הגאולה העתידה כוללת ז' מדות בתוס' גוג ומגוג.

סוד השתחוויה

(י) וידוע מספר הזוהר כי יעקב ובניו ואמותיהן כלם בצאתם מפרץ ארם שהיה עשו הולך לקראתם, הנה בגשתם אליו והמה משתחוויתם לא נתכוונו כי אם לכבוד שכינה שעבר לפניו, ואף על פי דדייק קרא לחלק ביניהם, כל אחד לפי מדרגתו לקיים בכלם הברכיים אשר לא כרעו לבעל, כי הנה יעקב אבינו ע"ה בהדיא כתיב ביה, וישתחו ארצה ארץ ה' אלהינו דורש אותה היא ארץ החיים, ולא השתחוה אלא חוץ לד' אמותיו של הולך לקראתו עד גשתו עד אחיו, וירץ עשוי, ואין ריצה פחותה מד' אמות כדאיתא רפ"ב דמסכת יומא.

ותגשנה השפחות הנה וילדיהן ושתחוינה, הנה הילדים רכים לא היו באותה השתחוויה כלל, ואפילו [ה]הגשה לא נתחסה אליהם בעצם כי היו נגררים ונגשים לאמותיהם בלבד, ולא היה לו לעשו להקפיד עליהם להיותם קטנים ובני השפחות, והתורה חסה להגיד יושרם לפי שהיו הם פרקי רגלים בקומה הכוללת מעין דוגמא של מעלה, ושני הפרקים הם

בלעם היה בליע"ל במספר שוה, ושני בניו בניו בליע"ל בגימ' ר"ד כי שחת עמך

והנה בלעם היה בליע"ל במספר שוה, ושני בניו בניו בליע"ל בגימ' ר"ד כי שחת עמך, ואם תקשה מן האספסוף שנאמר אחר כך, אלמא לא מתו כולם, תשובתך, כי הם מן הטף של ערב רב שלא היו בני עונשין בעגל, וסימנך אספו עם האמור ביואל וכתוב ביה אספו עוללים ויונקי שדים, נמצאו כל יוצאי מצרים הגברים (כהחשב) [בכ"י - בהחשב] אלה ואלה ע"י צירף א' מחמש מאות בעולם ומניינא דוקא בכל גוונא, וראשון עיקר, דלא אתא קרא לעקורו ערב רב כלל.

סוד האלף השביעי

(ט) והנה א' מחמשת אלפים הוא כלל השמשות האמצעיות חוץ מן הברכים אשר לא כרעו לבעל, סוד האלף השביעי מן המנויין בחורב, כי הברכים הם הנחשלים שבכלל הקומה, וסימנך ותקע כ"ף ירך יעקב, אלא שהיה כחו יפה, ויזרח לו השמש דוקא, שהוציא הקב"ה לצרכו מנרתיקה שמש צדקה ומרפא בכנפיה, שכנגדה בחוץ בביטול האנדרטי של נבוכדנצר אין הדבר נגמר עד די [בכ"י - כי] התגזרת אבן די לא בידין ומחת לצלמא על רגלוהי, אלמא בשמירת הברכים של קדושה והתרחקם מן העבירה הוא תכלית התיקון שפתח בו המלך החסיד אשר לא הלך בעצת רשעים, ויבא עוד מזה בסמוך, וכל הפה אשר לא נשק לו, הוא סוד האלף הראשון מהם שהיו בסוד נשיקין, למי שזכה אליו, כי לא הוגלם כמו האחרים, ויש כאן תיקון גמור מכף רגל ועד ראש בביטול ההיזק שן ורגל בסוד

אם לא אזכרכ'י במספר שוה שהם דין לשוכחי ירושלים ורחמים גמורים לזוכריה ודורשיה

(יא) נחזור לענין ראשון כי היו מספר עבדים עם מה שהקדמנו אלף ותשע מאות וששים רבוא אוכלסין כדי שיגיעו שני אלפים ושמונה מאות עבדים לכל אחד מז' אלפים אוכלסין, וכלן בסוד עשיה כטעם הנפש דוקא בחרן, דוקא ליודעי חן.

כי מלת חרן הוא בגמ' ג' פעמים אלקים, סוד התלבשות שכינה בג' עולמות נפרדים שהדין גובר בהם, וסימנך ויכו"ם ויכתו"ם ע"ד החרמ"ה בגימטריה הכי הוו, ואסתר היא דיוקנא דשכינתא הדס"ה ודאי בגימ' אכדט"ם הוא ע"ד הוא דיי"ן במספר שוה למתק הדינין כמבואר במקומו, כי אין עד נעשה דין אלא לגזם ולאיים על האדם להכריעו לזכות, והוא טעם מלכי צבאות ידדו"ן ידדו"ן במספר שקול, ודרשו בו מלכיהוה דמלכייא אלו מיכאל הוא הכרוב דצנן גחלים לגבריאל שהוא השרף בפרק יום הכפורים, והנה הדסה זו בקשה העלות שלשתם לשרש הרחמים שבאצילות, לפיכך אמרה וצומו עלי, כי שתים מלות אלה בגימ' חר"ן במשמע חרון אף דכתיב ביה חלאי"ם רעי"ם נאמני"ם בר"ת וכלם יחד בגימטריה ירח"ם להפוך את הקללה לברכה, וכן אם לא אזכרכ'י במספר שוה שהם דין לשוכחי ירושלים ורחמים גמורים לזוכריה ודורשיה והיו הצומות ג' ימים כי מה שהיה לילה ויום שאין דין לעולם בלא רחמים יהיו שלשת ימים כלם ברחמים, ולילה כיום יאיר, ומלת עלי דייקא, וכן ה' הוא האלקים פעמיים שאמרו ישראל בהר הכרמל, וכן השם הפשוט וד' מלוואיו לכל

בסוד אחורים קרובים אל הפגם, תדע שהרי בן הגדול שבהם נצמד לפסלו של מיכה ולאחד מעגלי ירבעם, ולא פסקה זוהמתו עד יום גלות הארץ כיון שלא השתחוו כאן לאל נכר, העיד הנביא בדוגמא שלהם אצל שנים עשר בקר, והיה עליהם וכל אחוריהם ביתה, ותגש גם לאה יותר מילדיה מכל מקום כיון שהם רבים גדולים ונכבדים השתחוו כלם חוץ מארבע אמות לעולם לא השתחוו אלא ללאה, כי היא נגשה לעשו להפסיק מקרוב בינו לבינה.


גם לרבות יששכר וזבולון אף על פי שקטנים היו נגררים אחרי הגדולים, כי כלם בני הגבירה ולפי שסביביו נשערה מאוד והיה יששכר גדול בתורה נמשך מזה העונש מתמיד לברכי דרבנן דשלהי. (ההג"ה וזה לדעתי מה שאמרו חכמים הנהו ברכי דרבנן דשלהי מינייהו הוא ר"ל מנייהו קאי ארבנן כי הם גרמו זה להם לפי שיששכר היה ת"ח כוודע).

ואחר נגש יוסף ורחל, גם יוסף קטן בשנים היה, ומזה הצד אין ראוי שיקפיד עליו עשו, אלא שהוא בן יקר לעקרת הבית ולבש סריקון ועוד כיון להגן על אמו כדברי חכמים, והוא טעם הגשה שזכרנו בלאה להגן על בניה מה עשה יוסף נגש כלאחר יד ועשה עצמו כנער אשר לא ידע תכסיסי מלכות, כי הא דתני' אם [אינו] נראה כמשתחוה מותר והשתחויית רחל גם היא לא היתה רק לצדי צדדים של יוסף נמצאו האם והבן משתחויים זה לזה, וגם זה רבותא רבה לבנימין שנולד אחר כך והרי הוא ירך אמו שלא נפגם כלל במראית העין, אף על פי שכלם לא השתחוו באמת, אלא זה לזה הוא כלם ליעקב ולכבוד השכינה וברור הוא.

יחידה, דעלייהו אתמר "זמרו אלקים זמרו
זמרו למלכנו זמרו כי מלך כל הארץ אלקים
זמרו משכיל".

אות מלוי מיוחד דאינון ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן
חמשתם ביחד הכי הוו, שהם החותמות
העליונים לנר"ן [נ'פש ר'וח נ'שמה] חיה





מכתב שכתב בעל הסולם:

"יודע נאלמנה, ששדיין לא
 היה מצאן האר"י ז"ל ע
 היום הצה, מי שיבין את
 שיטת האר"י ז"ל, על שורשו
 וכו' והנה ברצון האליון
 יתי, זכיתי לעיבור נשמת האר"י ז"ל, לא לפני לעשי
 הטובים, אלא ברצון אליון, שנשגב גם לפני עצמי,
 אלה נבחרתי אנכי אנשמה נפלאה זו, שלא צכה
 בה אצם לעת פטירתו עז היום, ולא אוכל להאריך
 בענין זה לפני שאין צרכי בזה לדבר בנפלאות".
 (מרן בעל "הסולם" זי"ע במכתב משנת תרפ"ו)